

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Діяльність Президента України
в умовах російсько-української війни

2023

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

В.М.Удовик, директор Фонду Президентів України,
канд. іст. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальний за випуск

М. Б. Кушнарєва, ст. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. філос. наук

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

М. М. Хилько, завідувач відділу, канд. філос. наук; Л. Г. Дем'яненко, ст. наук. співр., канд. філол. наук;
Л. І. Кукоба, наук. співр., канд. істор. наук; Є.В. Глушук, мол. наук. співр.; Л. О. Матвійчук, ст. наук. співр.,
канд. соц. ком; М. М. Степченко, мол. наук. співр.

Заснований у 2022 р.

Виходить щотижня

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

Матеріали ЗМІ подано в їхній редакції

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Випуск 47 (91)

(огляд матеріалів ЗМІ за 20 – 26 листопада 2023 р.)

Офіційна діяльність Президента України	4
Офіційна діяльність дружини Президента України	31
Аналітичний коментар за матеріалами онлайн-ЗМІ	35
<i>Блокада польсько-українського кордону: наслідки для України</i>	35
Міжнародна підтримка України	41
<i>Політико-правова допомога</i>	41
<i>Військова допомога</i>	46
<i>Гуманітарна та фінансова допомога</i>	53
Плани врегулювання. Переговорний процес	60
Плани повоєнного відновлення України	64
Коментарі європейських та американських політиків	68
Реакція представників української громадськості	91
Реакція представників світової громадськості та бізнесу	98
Експертні оцінки	102
Додатки	109
<i>Додаток 1</i>	109
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №763/2023	109
<i>Додаток 2</i>	110
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №775/2023	110
<i>Додаток 3</i>	113
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №776/2023	113
<i>Додаток 4</i>	117
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №777/2023	117

Офіційна діяльність Президента України

Про призначення А.Казмірчука командувачем Медичних сил Збройних Сил України: Указ Президента України №761/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Призначити генерал-майора медичної служби КАЗМІРЧУКА Анатолія Петровича командувачем Медичних сил Збройних Сил України. (...).

Президент України зустрівся з генеральним директором Fox Corporation Лакланом Мердоком, журналістами Fox News та The Sun ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із генеральним директором Fox Corporation Лакланом Мердоком, журналістами Fox News Бенджаміном Холлом та The Sun Жеромом Старкі, які відвідали нашу країну.

Глава держави подякував представникам медіагрупи за всебічне висвітлення української боротьби з російською агресією та за те, що розповідали про російські звірства попри ризики для себе.

Навесні 2022 року на Київщині група журналістів Fox News потрапила під російський обстріл. Тоді загинули оператор П'єр Закржевський та українська фіксерка Олександра Кувшинова. Бенджамін Холл був важко поранений.

Президент відзначив важливу роль світових медіа в консолідації міжнародної підтримки України й висловив співчуття всім, чиїх рідних і близьких забрала війна.

«Весь цей час журналісти, оператори, редактори, фотографи, водії – на лінії фронту. Оскільки це гібридна війна, у російських руках інформація – це також зброя. Щирі співчуття батькам і близьким тих дуже хоробрих чоловіків і жінок, які втратили свої життя, намагаючись показати, що відбувається в Україні. Зокрема й завдяки журналістам із багатьох країн ми зараз маємо таку підтримку у світі», – зазначив Володимир Зеленський.

За визначний особистий внесок у зміцнення міждержавної співпраці, підтримку незалежності й територіальної цілісності України Президент відзначив Бенджаміна Холла орденом «За заслуги» III ступеня.

Глава держави подякував Лаклану Мердоку за приїзд і наголосив, що це дуже важливий сигнал підтримки в час, коли фокус уваги світу розмитий іншими подіями.

Президент також розповів про ситуацію на полі бою, високу мотивацію та рішучість українського народу й віру в перемогу. Володимир Зеленський відзначив важливість збереження уваги світу до наших зусиль у боротьбі за свободу та свою державу.

«Люди чомусь ставляться до цього, як до кіно, та очікують, що в подіях не буде довгих пауз, що картинка перед очима завжди змінюватиметься,

щодня будуть якісь сюрпризи. Але для нас, для наших воїнів це не кіно. Це наші життя. Це щоденна важка праця. І завершиться все не так швидко, як нам би хотілося, але ми не маємо права опускати рук і не зробимо цього», – акцентував Глава держави.(...)

Президент України зустрівся з міністром оборони США ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із міністром оборони Сполучених Штатів Америки Ллойдом Остіном, який прибув із візитом до нашої країни. До складу американської делегації увійшов також командувач Європейського командування Збройних сил США та верховний головнокомандувач Об'єднаних збройних сил НАТО у Європі Крістофер Каволі.

Глава держави висловив подяку Президенту Сполучених Штатів, його адміністрації, обом палатам Конгресу та всьому американському народу за незмінну потужну підтримку України, насамперед військову, яка є дуже важливою в умовах повномасштабної агресії Росії. Було відзначено лідерську роль США у формуванні міжнародної коаліції з оборонної допомоги нашій країні.

«Ми надзвичайно вдячні Президенту Джозефу Байдену. Це дуже важливо для нас, що США разом із нами. Ми розраховуємо на вашу підтримку й пишаємося, що ви з нами», – наголосив він.

Володимир Зеленський відзначив важливість візиту американської делегації напередодні чергового засідання у форматі «Рамштайн», результати якого мають посилити позиції України на полі бою. У цьому зв'язку він докладно поінформував про актуальну ситуацію на фронті, стратегічні цілі та першочергові потреби Сил оборони України. Було наголошено на нагальності продовження безперервного постачання союзниками всього необхідного озброєння та снарядів.

Президент окремо наголосив на необхідності посилення спроможностей України напередодні зимового періоду.

Під час зустрічі також було обговорено питання свободи мореплавства в Чорному морі та забезпечення функціонування альтернативного «зернового коридору». (...).

Світ бачить силу Америки в допомозі Україні – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Насичений був день.

Україну відвідав міністр оборони Сполучених Штатів Остін. У делегації разом із ним також і верховний головнокомандувач Об'єднаних збройних сил НАТО у Європі Каволі. Дуже продуктивна розмова, і важливо, що напередодні нового засідання у форматі «Рамштайн».

Звичайно, ми обговорили ситуацію на полі бою та її перспективи – те, як можемо посилити і нашу оборону, і наш рух. Є новий оборонний пакет для нашої держави від Сполучених Штатів. Я вдячний. Зокрема, буде більше артилерії – снарядів, які потрібні саме зараз.

Обговорили також і українські дії в Чорному морі та захист нашого експортного коридору. Свобода мореплавства є фундаментальною цінністю для всього світу, і Україна довела тут, у Чорному морі, що ми здатні виганяти агресора з акваторії, яку він так хотів зробити мертвою.

Я дякую всім партнерам, які допомагають нам гарантувати реальне відновлення міжнародного права на нашій землі та в нашому морі, і особливо вдячний Сполученим Штатам за незмінне лідерство в підтримці.

Нормальне життя у світі багато в чому залежить саме від того, чи сильна Америка у захисті життя. І світ бачить цю силу в допомозі Україні.

Провів сьогодні кілька вагомих нарад. Перша – це планування нашої міжнародної комунікації на найближчі тижні. Будуть відповідні події. Також провів наради з керівниками розвідки – і ГУР, і Служби зовнішньої розвідки України. Обидві працюють потужно, вдячний за це.

Нарада з головою уряду Денисом Шмигалем. Більшою мірою щодо поточних питань – тих речей, які урядовці зараз реалізують. Але й щодо наших відносин із деякими партнерами.

Зокрема, Прем'єр-міністр доповів про перемовини з представниками Болгарії та Румунії – цей напрямок транскордонної взаємодії зараз очевидно зростає. Я дякую партнерам. Це й робота морського коридору, і дунайського експортного кластера, і загалом товарообіг між нашими країнами. Лише з Румунією ми бачимо потенціал зростання до 4 мільйонів тонн товарообігу до кінця цього року. Це дуже потужно й дуже підтримує не лише нашу державу, не лише робочі місця в Україні, а й у країнах-партнерах. Увесь регіон зростає, коли сусіди співпрацюють. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №763/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 1)

Про присвоєння А. Водоп'янчуку звання Герой України: Указ Президента України №764/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові постановляю:

Присвоїти звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка» ВОДОП'ЯНЧУКУ Андрію Вікторовичу – старшому сержанту. (...).

Про присвоєння А. Головку звання Герой України: Указ Президента України №765/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові постановляю:

Присвоїти звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка» ГОЛОВКУ Андрію Миколайовичу – молодшому сержанту. (...).

Про присвоєння почесного найменування 80 окремії десантно-штурмовій бригаді Десантно-штурмових військ Збройних Сил України: Указ Президента України №766/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З метою відновлення історичних традицій національного війська, зважаючи на зразкове виконання покладених завдань особовим складом 80 окремої десантно-штурмової бригади Десантно-штурмових військ Збройних Сил України, постановляю:

1. Присвоїти 80 окремії десантно-штурмовій бригаді Десантно-штурмових військ Збройних Сил України почесне найменування «Галицька» та надалі іменувати її – 80 окрема десантно-штурмова Галицька бригада Десантно-штурмових військ Збройних Сил України. (...).

Про присвоєння почесного найменування 81 окремії аеромобільній бригаді Десантно-штурмових військ Збройних Сил України: Указ Президента України №767/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З метою відновлення історичних традицій національного війська, зважаючи на зразкове виконання покладених завдань під час захисту територіальної цілісності та незалежності України, постановляю:

1. Присвоїти 81 окремії аеромобільній бригаді Десантно-штурмових військ Збройних Сил України почесне найменування «Слобожанська» та надалі іменувати її – 81 окрема аеромобільна Слобожанська бригада Десантно-штурмових військ Збройних Сил України. (...).

Про присвоєння почесного найменування 95 окремії десантно-штурмовій бригаді Десантно-штурмових військ Збройних Сил України: Указ Президента України №768/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З метою відновлення історичних традицій національного війська, зважаючи на зразкове виконання покладених завдань під час захисту територіальної цілісності та незалежності України, постановляю:

1. Присвоїти 95 окремії десантно-штурмовій бригаді Десантно-штурмових військ Збройних Сил України почесне найменування «Поліська»

та надалі іменувати її – 95 окрема десантно-штурмова Поліська бригада Десантно-штурмових військ Збройних Сил України. (...).

Про присвоєння почесного найменування 79 окремій десантно-штурмовій бригаді Десантно-штурмових військ Збройних Сил України: Указ Президента України №769/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З метою відновлення історичних традицій національного війська, зважаючи на зразкове виконання покладених завдань під час захисту територіальної цілісності та незалежності України, постановляю:

1. Присвоїти 79 окремій десантно-штурмовій бригаді Десантно-штурмових військ Збройних Сил України почесне найменування «Таврійська» та надалі іменувати її – 79 окрема десантно-штурмова Таврійська бригада Десантно-штурмових військ Збройних Сил України. (...).

Звернення Президента України з нагоди Дня Гідності та Свободи ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Звернення – за наведеним посиланням)

Володимир та Олена Зеленські разом із Президенткою Молдови вшанували пам'ять загиблих під час Революції Гідності ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У День Гідності та Свободи Президент України Володимир Зеленський та перша леді Олена Зеленська вшанували пам'ять активістів, які загинули під час Революції Гідності.

У заході також узяла участь Президентка Республіки Молдова Мая Санду.

Володимир та Олена Зеленські разом із Маєю Санду встановили лампадки до хреста на Алеї Героїв Небесної Сотні в Києві.

Присутні також віддали шану пам'яті полеглих активістів біля їхніх портретів.

На честь загиблих учасників Революції Гідності пролунали удари дзвона.

Глава держави провів двосторонні зустрічі з Шарлем Мішеlem і Маєю Санду ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів двосторонні зустрічі з Президентом Європейської ради Шарлем Мішеlem і Президенткою Республіки Молдова Маєю Санду (...).

Глава держави подякував Президенту Європейської ради за візит, який відбувається в День Гідності та Свободи, і відзначив важливість допомоги, що її Україна отримує під час повномасштабного російського вторгнення.

«Я радий усім результатам нашої великої роботи. Усіх нас – парламенту, уряду – щодо імплементації всіх рекомендацій (Європейської

комісії. – Ред.). Ми справді розраховуємо на потужне рішення в грудні», – сказав Володимир Зеленський.

Президент України наголосив, що наша держава також розраховує на продовження фінансової та військової допомоги.

Під час зустрічі з Президенткою Молдови Глава держави відзначив важливість подальшого розвитку спільних інфраструктурних проєктів. Лідери обговорили розширення можливостей українського експорту, зокрема територією Молдови. (...).

Коли перемагає свобода одного народу, завжди виграють інші вільні народи Європи – Президент України під час зустрічі з європейськими лідерами в Києві ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Український народ, захищаючи цілісність своєї держави, зберігає цілісність усього Європейського Союзу, єдиної та мирної Європи. Про це Президент України Володимир Зеленський заявив під час розширеної зустрічі з Президентом Європейської ради Шарлем Мішелем і Президенткою Молдови Маєю Санду з нагоди Дня Гідності та Свободи.

Вітаючи в Києві друзів України, Глава держави зазначив, що Україну від Європи не відірвати, і українці це довели.

«Довели й те, що у Європі долі народів тісно пов'язані. І коли перемагає свобода одного народу, завжди виграють інші вільні народи Європи», – сказав він.

За словами Президента, саме в цьому полягав геополітичний сенс українського Майдану та Революції Гідності, і тепер у цьому сенс боротьби українців за свою державу та її незалежність.

«Захищаючи свою свободу, українці захищають свободу й для сусідів у Європі. Захищаючи свій європейський вибір, ми захищаємо європейський вибір і для наших друзів, для Молдови, для Грузії, для інших сусідів, і для Білорусі, для всього нашого регіону. А захищаючи свою цілісність, ми зберігаємо цілісність усього європейського проєкту – єдиної та мирної Європи», – зазначив Володимир Зеленський.

Як зауважив Глава держави, сьогодні оптимізм України щодо європейського єднання став ще міцнішим, ніж був десять років тому.

«Ми разом із вами – разом з усіма нашими партнерами у Європі – показали, яким міцним є наш континент і якою потужною є наша свобода. І європейські цінності ніколи не програють, бо ми з вами не програємо», – переконаний він.

Президент відзначив, що попри всі складнощі Україна наближає до реалізації свою європейську мрію.

«Ми здобули кандидатство. Ми якісно та повністю виконуємо рекомендації Єврокомісії для початку переговорів щодо вступу. Все, що потрібно від нас, ми робимо. Ми очікуємо, що наші партнери в ЄС справедливо оцінять нашу роботу й наш прогрес та ухвалять об'єктивно

потрібне позитивне рішення про старт переговорів з Україною, про яке ми так мріємо і на яке так заслуговуємо ми й уся Європа», – наголосив Володимир Зеленський.

Президент Європейської ради Шарль Мішель зі свого боку відзначив підтримку українців Євросоюзом у їхній боротьбі за європейські цінності, яка почалася десять років тому на майдані Незалежності під час Революції Гідності.

«Наше європейське майбутнє буде безпечнішим з Україною в ЄС. Ми провели дуже важливе рішення, вирішивши надати Україні та Молдові статус країн-кандидатів», – наголосив він.

Шарль Мішель запросив президентів України та Молдови на зустріч у грудні. За його словами, дуже важливо, щоб обидві країни підготувалися до майбутнього членства.

«У грудні ми маємо ухвалити рішення щодо наступних кроків. Ми маємо забезпечити, щоб метою цього процесу розширення стала не просто більша кількість, а й більша результативність, більша спроможність захищати спільні цінності», – додав він.

Президентка Молдови Мая Санду зазначила, що Київ символізує стійкість і надію. Вона наголосила, що втрати, яких український народ зазнав під час Революції Гідності й зазнає нині внаслідок російської війни, захистили незалежність України та захищають Молдову.

«Молдова міцно стоятиме за Україну. Ми прийматимемо українських громадян, інвестуватимемо у стійкість і солідарність. Будемо гуртувати зусилля довкола України. Ми – частина міжнародної спільноти, яка хоче притягнути Росію до відповідальності», – наголосила Мая Санду.

Президентка Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн у відеозверненні з нагоди Дня Гідності та Свободи зазначила, що десять років тому вся українська нація вийшла на вулиці та в один голос заявила, що Україні місце у Європі. І саме через бажання українців самостійно обирати свій шлях Президент Росії Путін вирішив розпочати агресію проти України: спочатку шляхом війни на Донбасі, а потім шляхом повномасштабного вторгнення.

За її словами, попри війну сьогодні Україна як ніколи близька до мрії про європейське майбутнє, за яке боролися люди ще на Майдані.

Президентка Європейського парламенту Роберта Мецла у відеозверненні наголосила, що сміливість, відданість і героїзм українців у боротьбі за свободу й демократію під час Революції Гідності та в протистоянні російській агресії надзвичайно надихає європейців.

Вона зауважила, що Європарламент є одним із найбільших прихильників України й далі наполягатиме, щоб переговори про вступ України до ЄС почалися вже цього року.

Президент Литовської Республіки Гітанас Науседа у відеозверненні з нагоди Дня Гідності та Свободи зазначив: «Сьогодні ми вшановуємо Героїв Небесної Сотні, які заплатили найвищу ціну за світле європейське майбутнє

України. Ми віддаємо шану всім захисникам, які продовжували боротися за Україну всі ці десять років, і їхня жертва, їхня гідність ніколи не будуть забуті».

Він акцентував, що сьогодні попри агресивну російську війну Україна стає все ближчою до Європи.

«Початок переговорів про вступ цього грудня стане ще однією подією, на яку ми всі сподіваємося», – сказав Гітанас Науседа й додав, що вони зі свого боку робитимуть все, щоб допомогти Україні приєднатися до ЄС і НАТО.

Президент Республіки Польща Анджей Дуда у відеозверненні відзначив, що Польща після початку повномасштабної агресії Росії закликала до негайного надання Україні статусу кандидата на вступ до ЄС, а нещодавно Єврокомісія рекомендувала розпочати переговори з Україною про вступ.

«Це великий успіх, але також і величезний виклик. Хочу запевнити, що Польща непохитно стоятиме пліч-о-пліч із вами й підтримуватиме вас у боротьбі з агресором. Ми будемо допомагати вам на шляху до ЄС і НАТО, бо хочемо бачити вас у нашій європейській родині якомога швидше», – зазначив Анджей Дуда.

Прем'єр-міністр Королівства Іспанія Педро Санчес, вітаючи українців із десятою річницею Революції Гідності, у відеовиступі зауважив, що український народ останні десять років захищає фундаментальне право на незалежність. Він закликав продовжувати реформи, необхідні для приєднання до Євросоюзу, й наголосив, що Україну будуть раді бачити у європейській родині.

«Ми будемо раді бачити вас у ЄС і будемо підтримувати Україну, скільки буде потрібно», – запевнив Педро Санчес.

Євроінтеграція – це не шлях подарунків, тож Україна виконує свою частину роботи – Володимир Зеленський за результатами зустрічі з президентами Європейської ради та Молдови в Києві ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Україна виконує рекомендації, які потрібні для ухвалення політичного рішення про початок переговорів щодо членства у Європейському Союзі, і очікує на відповідний позитивний результат до кінця поточного року. Про це заявив Президент Володимир Зеленський під час зустрічі з представниками ЗМІ після переговорів із Президентом Європейської ради Шарлем Мішелем і Президенткою Республіки Молдова Маєю Санду в Києві.

«За десять років, що минули від початку Майдану, українці подолали значну частину нашого шляху до ЄС. Уся Європа повірила в Україну й зрозуміла нас. Українці змогли гарантувати всій Європі збереження свободи», – наголосив Глава держави.

Володимир Зеленський висловив переконання, що візит до Києва в День Гідності та Свободи Президента Європейської ради та Президентки

Молдови символізує, що успіх України на європейському шляху – це успіх і для її сусідів.

«Наша співпраця з Молдовою, зокрема економічна, вже довела, що ми разом із партнерами здатні посилити наш регіон, нашу Європу та ефективно протистояти російським намаганням поширити агресію та бідність», – сказав він.

Президент повідомив, що під час зустрічі з Маєю Санду обговорив, як збільшити можливості для двох держав, зокрема щодо безпеки й робочих місць для громадян України та Молдови.

«Я впевнений, що народ Молдови разом з усіма нами, разом з усією Європою досягне соціальної справедливості й тривалого, стабільного економічного зростання», – заявив Володимир Зеленський.

Мая Санду зі свого боку наголосила, що народи України та Молдови обрали демократичний європейський шлях розвитку.

Вона закликала всі країни ЄС підтримати переговори про членство для України та Молдови на наступному засіданні Європейської ради в грудні в Брюсселі.

«Із розширенням ЄС найважливішими є дві речі – єдність і швидкість. На відміну від російської стратегії «розділяй і володарюй» нашою найпотужнішою обороною є єдність, ми маємо бути одним голосом, демонструючи, що наша колективна воля є непохитною та непорушною. Це не просто стратегічний вибір, це питання виживання та європейської стабільності», – зазначила Президентка Молдови.

Під час зустрічі Володимира Зеленського з Президентом Європейської ради було обговорено прогрес України у виконанні рекомендацій Європейської комісії для початку переговорів про членство в ЄС.

«Україна усвідомлює, що шлях будь-якої країни в ЄС – це шлях заслуг, а не подарунків. Свою частину роботи Україна реалізовує. Ми віримо, що і Євросоюз буде готовий пройти свою частину шляху назустріч – як це й було обіцяно, – щоб до кінця року, у грудні, результатом було таке бажане для нас політичне рішення про початок переговорів про вступ і наближення процесу повноправної інтеграції», – наголосив Глава Української держави.

Зі свого боку Президент Європейської ради Шарль Мішель відзначив прогрес України в наближенні до ЄС і зауважив, що цей процес реформ має тривати. За його словами, Євросоюз продовжить підтримувати Україну, оскільки російська війна становить загрозу і для європейської безпеки.(...).

Десантно-штурмові війська – це хоробрість, яка впливає на всю битву заради нашої незалежності – Володимир Зеленський на урочистостях до Дня ДШВ ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З нагоди Дня Десантно-штурмових військ Збройних Сил України Президент Володимир Зеленський вручив високі державні нагороди, бойові прапори, стрічки почесної відзнаки Президента України «За мужність та відвагу» й присвоїв почесні найменування бригадам.

На церемонії, яка відбулася в Маріїнському палаці в Києві, також був присутній міністр оборони Німеччини Борис Пісторіус.

«Сьогодні – професійний день наших Десантно-штурмових військ Збройних Сил України. День десятків тисяч надзвичайно міцних воїнів, без яких просто не уявити надійної оборони, які завжди на дуже складних ділянках фронту й чия хоробрість незмінно має стратегічне значення для України. Це хоробрість, яка впливає не лише на окремих бійців заради нашої держави, а на всю битву заради нашої незалежності», – сказав Президент під час виступу.

Глава держави відзначив високу ефективність взаємодії бригад ДШВ з іншими підрозділами Сил оборони й безпеки задля захисту України та знищення окупантів.

«І в 14-му році, і після 24 лютого воїни ДШВ – серед найбільш боєздатних і результативних у Силах оборони», – наголосив Володимир Зеленський і додав, що за час повномасштабної війни понад 10 тис. воїнів Десантно-штурмових військ відзначені державними нагородами.

Присутні також ушанували хвилиною мовчання подвиг військовослужбовців ДШВ, які віддали життя заради Української держави й людей.

Президент привітав воїнів із професійним днем і вручив державні нагороди.

«Сьогодні, у День ДШВ, це особлива честь для мене – вручити воїнам-десантникам – солдатам, сержантам, офіцерам – державні нагороди, а бойовим частинам – бойові прапори, почесні найменування та відзнаки. Від імені всіх українців я дякую всьому складу наших Десантно-штурмових військ і особливо тим командирам, які бережуть життя своїх солдатів, і бажаю всім сили й перемоги – перемоги України», – сказав Володимир Зеленський.

Зокрема, Глава держави присвоїв звання Героя України та вручив орден «Золота Зірка» молодшому сержанту ЗСУ Андрію Головку. В лютому 2023 року він запобіг штурмовому маневру противника, виявивши в лісосмузі ворожий танк і знищивши його за допомогою ПТРК Javelin. Пізніше Андрій Головка знищив сім одиниць броньованої техніки окупантів та екіпаж танка, чим зірвав наступ і змусив противника відійти.

Також звання Героя України з врученням «Золотої Зірки» удостоєний старший сержант ЗСУ Андрій Водоп'яничук. Командир десантно-штурмового взводу неодноразово проявляв себе під час оборони населених пунктів на Харківщині та Донеччині. Зокрема, керував особовим складом штурмових загонів, знищував техніку та живу силу ворога, надавав домедичну допомогу побратимам. У жовтні 2022 року під час ближнього бою та обстрілу з танка зазнав важкого поранення, але вже в січні 2023-го повернувся на службу та взяв на себе навчання й злагодження молодих бійців. Згодом брав активну участь у відбитті наступу в Серебрянському лісі.

Глава держави також передав ордени рідним головного сержанта розвідувального взводу Івана Банка, якого удостоєно звання Героя України посмертно. Іван Банк брав участь у боях за звільнення Київщини та Херсонщини, проводив розвідку ворожих позицій і вогневих точок, знищуючи техніку окупантів. У вересні 2022 року в Херсонській області головний сержант потрапив під мінометний обстріл і зазнав множинних осколкових поранень, несумісних із життям.

«Золоту Зірку» з рук Президента також отримали члени сім'ї загиблого Героя України молодшого сержанта Дмитра Шкурова, який захищав Україну з вересня 2021 року. Він був командиром відділення десантно-штурмового взводу. У листопаді 2022-го керував боєм на Донеччині, корегував колективне озброєння підрозділу. Вночі між обстрілами Дмитро Шкуров вирішив перенести тіла загиблих побратимів на сусідню позицію, щоб зберегти їх. Він самотужки переніс п'ять тіл бійців, але, повертаючись по наступне, натрапив на вибуховий пристрій і загинув. Завдяки зусиллям молодшого сержанта тіла його побратимів були передані їхнім рідним.

Володимир Зеленський також передав орден дружині старшого сержанта Олександра Леунова, удостоєного звання Героя України посмертно. У березні 2022 року на Харківщині під час прориву колон окупантів сержант на чолі підрозділу вступив у бій і знищив ворожі танки та БМП. Завдяки цьому було зупинено просування ворога та не допущено оточення наших військ. Проте в БТР-80, де перебував Олександр Леунов, влучив ворожий танк, у результаті чого старший сержант зазнав поранень, несумісних із життям.

Крім того, Володимир Зеленський вручив відзнаку Президента України «Хрест бойових заслуг» молодшому сержанту ЗСУ Олександрю Фісуну, який із 24 лютого 2022 року захищає територіальну цілісність України. Він брав участь в оборонних і штурмових діях та відбитті російських штурмів на Харківщині, Луганщині й Донеччині. Неодноразово виконував обов'язки старшого позиції відділення та приймав бій із піхотою противника, вміло керував діями особового складу. Постійно брав участь у здійсненні евакуації поранених військовослужбовців, зокрема особисто ніс поранених понад 5 кілометрів полем, завдяки чому були врятовані життя захисників.

Військовослужбовцям також було вручено ордени Богдана Хмельницького I-III ступенів, ордени «За мужність» II та III ступенів, орден княгині Ольги III ступеня.

Почесну відзнаку Президента України «За мужність та відвагу» присвоєно 122-му окремому аеромобільному батальйону 81-ї окремої аеромобільної бригади ДШВ ЗСУ.

З метою відзначення високого професіоналізму, бойових заслуг, мужності та відваги особового складу військових частин Володимир Зеленський вручив бойові прапори 82-й окремій десантно-штурмовій бригаді Десантно-штурмових військ ЗСУ, 148-й окремій артилерійській бригаді ДШВ

ЗСУ та 135-му окремому батальйону управління Командування Десантно-штурмових військ Збройних Сил України.

Президент також присвоїв почесні найменування бригадам Десантно-штурмових військ ЗСУ. Так, 80-й окремій десантно-штурмовій бригаді присвоєно почесне найменування «Галицька». 81-ша окрема аеромобільна бригада носитиме почесне найменування «Слобожанська». 95-й окремій десантно-штурмовій бригаді присвоєно почесне найменування «Поліська», а 79-й окремій десантно-штурмовій бригаді – почесне найменування «Таврійська».

У заходах до Дня ДШВ також узяли участь: міністр оборони Руслан Умеров, Головнокомандувач Збройних Сил Валерій Залужний, міністр закордонних справ Дмитро Кулеба, міністр з питань стратегічних галузей промисловості Олександр Камишін, секретар РНБО Олексій Данілов, командувач Десантно-штурмових військ Максим Миргородський, заступники керівника Офісу Президента Роман Машовець, Ігор Жовква та Андрій Сибіга, Посол Німеччини в Україні Мартін Єгер.

Володимир Зеленський зустрівся з Федеральним міністром оборони Німеччини ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із Федеральним міністром оборони Німеччини Борисом Пісторіусом, який перебуває з візитом у нашій країні.

Глава держави відзначив важливість візиту очільника оборонного відомства ФРН до Києва в 10-ту річницю початку Революції Гідності.

«Це історично важливий день для України та Європи. Дякую, що ви з нами в цей день», – наголосив Президент.

Володимир Зеленський подякував за вагому оборонну підтримку України з боку Німеччини та рішення про виділення чергового пакета допомоги на суму 1,3 млрд євро. Глава держави також високо оцінив роль канцлера Олафа Шольца в мобілізації міжнародної підтримки України та посиленні захисту українського неба перед зимовим періодом.

Співрозмовники обговорили першочергові потреби українських захисників, зокрема в контексті забезпечення захисту альтернативного «зернового коридору» в Чорному морі.

Також було обговорено подальші практичні кроки зі зміцнення обороноздатності України за підтримки ФРН, зокрема щодо передачі засобів протиповітряної оборони, бронетехніки, артилерії та боєприпасів.

Окрему увагу сторони приділили перспективам посилення співпраці у сфері оборонних індустрій та можливості започаткування спільного виробництва окремих видів озброєння. (...).

Український народ уміє досягати своїх цілей, коли всі борються заради України – Президент України Володимир Зеленський виступив зі

зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Щойно провів зустріч із міністром оборони Німеччини, і він сьогодні відвідав не лише Київ, а був і в регіонах нашої держави – підтримав наших воїнів, усіх наших людей. Я вдячний за це.

Ми маємо новий потужний пакет підтримки від Німеччини – це оборонна підтримка, мільярд триста мільйонів євро, і, серед іншого, в цьому пакеті – посилення нашої ППО, а саме – виробництво нових систем IRIS-T й ракети для ППО. Завдяки цьому наші міста, тисячі життів наших людей будуть урятовані від російського терору. Дуже важливо, що в цьому пакеті також і потрібна нам артилерія – справді дуже серйозний пакет. Німеччина – серед лідерів у допомозі нашому захисту, нашій державі та у збереженні миру в усій Європі.

Ми обговорили з паном міністром Борисом Пісторіусом ситуацію на полі бою зараз, нашу співпрацю, зокрема, у спільному виробництві озброєнь – в усьому тому, що допоможе захистити і Україну, і всю нашу Європу.

Сьогодні ж у Києві були Президент Європейської ради Шарль Мішель і Президентка Молдови Мая Санду. У десяту річницю від початку Майдану це особливо символічно – головною тематикою була наша інтеграція у Європейський Союз – і України, і Молдови. Наша держава виконує все те, що необхідно для реального початку переговорів про вступ. Усі рішення, які ми мали ухвалити, уже ухвалені. І зараз ухвалимо навіть те, що належало зробити до весни – тобто за графіком уже після політичного рішення ЄС про початок переговорів. Україна має абсолютно чітку позицію – усе реалізувати, бути повністю готовою до початку переговорів, бо для нас це все дуже конкретно: кожен успіх нашої держави додає впевненості, мотивації нашим людям, усім тим, хто захищає Україну, хто нам допомагає.

(...). Сьогодні ось тут, у Маріїнському палаці, відзначив державними нагородами наших воїнів-десантників – сьогодні їхній професійний день, День ДШВ Збройних Сил України. Наші потужні воїни, наші міцні бойові бригади... Я дякую кожному воїну за все, що ви робите заради України та українців, дякую всім командирам, які бережуть життя солдатів, я дякую кожному й кожній, хто допомагає захищати нашу державу й людей і хто наближає вигнання окупантів.

Український народ уміє досягати своїх цілей. Коли ми всі боремось саме за це – саме заради України. (...).

Глава держави провів розмову з обраним Президентом Аргентини ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з новообраним Президентом Аргентини Хав'єром Мілеєм.

Глава держави привітав співрозмовника з переконливою перемогою на виборах і подякував за його незмінну принципову позицію.

«Я вдячний вам за те, що ви не намагалися балансувати між добром і злом та одразу рішуче заявили про свою підтримку України. Українці все це бачили. І ми вам дуже вдячні за це», – наголосив він.

Президент України подякував Аргентині за гуманітарну допомогу нашій країні.

Співрозмовники обговорили можливу співпрацю двох держав щодо розслідування російських воєнних злочинів в Україні, притягнення агресора до відповідальності, а також повоєнну відбудову.

Володимир Зеленський запросив Хав'єра Мілея продовжити участь Аргентини в імплементації Формули миру, зокрема направити свого представника на наступну зустріч радників із питань національної безпеки та політичних радників.

Глава держави заявив, що Україна зацікавлена в подальшому розвитку відносин як з Аргентиною, так і з регіоном Південної Америки. Він запропонував співрозмовнику долучитися до підготовки саміту Україна – Латинська Америка.

Володимир Зеленський також запросив Хав'єра Мілея відвідати нашу країну з візитом.

Відбулося чергове засідання у форматі «Рамштайн», є нові пакети підтримки України, наших воїнів – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Щойно говорив із новообраним Президентом Аргентини Мілеєм про те, як зробити більш активними наші відносини – України та Аргентини, України та Латинської Америки. Привітав пана Мілея з обранням. Запросив його відвідати Україну, і це був би важливий сигнал – сигнал небайдужості. Звичайно, я поінформував про все те, чого нам уже вдалося досягти в реалізації нашої Формули миру. Запропонував Аргентині проявити своє лідерство у спільних мироустановчих зусиллях.

Сьогодні відбулося чергове засідання у форматі «Рамштайн» – уже 17-те. Є й нові пакети підтримки України – наших воїнів. Це стосується і снарядів та ракет, і РЕБ та дронів, і нових потужностей для нашої ППО. Створена й відповідна коаліція – коаліція розвитку ППО. Лідерами в її організації є Німеччина та Франція. Я дякую за таке лідерство. Дякую й кожній країні, яка бере участь у цих зусиллях – у тому, що дає можливість нашим містам і селам бути більш захищеними від російських ударів. Поки не все можна розповідати публічно, але український повітряний щит стає сильнішим буквально щомісяця.

Найближчим часом очікую звіту міністра оборони Умерова за результатами цього «Рамштайну».

Провів сьогодні нараду щодо нашої європейської та євроатлантичної інтеграції. (...). Передусім обговорили питання щодо переходу наших Сил

оборони на стандарти НАТО. У різних сферах. І багато що вже зроблене. Але й закупівлі, і планування, і багато внутрішніх процедур заслуговують на модернізацію.

Потрібні й кроки, яких зараз очікують наші воїни. Є й чітка налаштованість Міністерства оборони на відповідні рішення. Є й хороша, змістовна комунікація з партнерами в Альянсі – ми справді спільно працюємо заради подальшого посилення нашої євроатлантичної спільноти.

Щодо Євросоюзу – сьогодні погодили перелік заходів і кроків, які можуть додати необхідної єдності європейській спільноті. Більшість партнерів чітко бачать наш прогрес – повне виконання Україною всіх рекомендацій. Реалізуємо зараз і те, що мали б реалізувати ближче до весни – згідно з погодженими планами. Кожен у ЄС має побачити, наскільки серйозно налаштована Україна, наскільки чітко ми виконуємо те, що потрібно.

(...). Сьогодні на звичному ранковому селекторі було кілька важливих доповідей.

Робота нашого експортного коридору – позитивні результати, уже майже 5,5 млн тонн вантажів. Африка, Азія, Європа – від Іспанії до Китаю. Я дякую всім, хто захищає безпеку в Чорному морі, хто працює в наших портах.

Були сьогодні й доповіді військових щодо ситуації на передовій. На всіх тих напрямках, де зараз особливо важко. Куп'янський, Бахмутський, Авдіївський, Мар'їнський напрямки. Я дякую кожному нашому солдату, сержанту й офіцеру, чия стійкість зараз береже всю Україну, кожному, хто потужно й хоробро знищує окупантів.

Особливо варто відзначити за результати цими днями 14-ту, 53-тю, 110-ту окремі механізовані бригади та 57-му й 59-ту окремі мотопіхотні бригади. Воїни, я пишаюся кожним із вас! Я дякую за вашу силу!

Я дякую кожному й кожній у нашому суспільстві, хто допомагає Силам оборони, хто працює заради того, щоб уся держава стала міцнішою, і хто не забуває, що успіх України – це успіх саме народного спротиву, саме народного захисту, нашого максимального єднання заради оборони й волі для всієї України, для всіх українців. Кожен, хто додає Україні впевненості, кожен, хто додає Україні результатів, – додає й гарантій нашої незалежності. (...).

Про зміни у складі Ставки Верховного Головнокомандувача: Указ Президента України №771/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Відповідно до статті 8 Закону України «Про оборону України», на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України постановляю:

1. (...) увести до персонального складу Ставки Верховного Головнокомандувача ФЕДОРОВА Михайла Альбертовича – Віце-прем'єр-

міністра України з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій – Міністра цифрової трансформації України;
вивести зі складу Ставки Верховного Головнокомандувача Ю. Щиголя.
(...).

Україна доповнює своїми санкціями міжнародні санкційні механізми – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні є кілька нових санкційних рішень нашої держави – два пакети санкцій.

Це синхронізація з партнерами щодо тих осіб, які прямо працюють на російську агресію або їй допомагають. А також це санкції проти суб'єктів держави-терориста, що мають стосунок до критичної інфраструктури. Кожне прізвище, кожна назва компанії – це конкретна провина в тому, що російський терор триває.

Україна доповнює своїми санкціями міжнародні санкційні механізми. І ми працюємо, щоб санкції партнерів були поширені й на тих, проти кого вже ухвалені відповідні рішення України.

Сьогодні я підписав укази щодо більш як 300 юридичних та майже 150 фізичних осіб держави-терориста. І наші спеціальні служби, передусім Служба безпеки України, а також Кабінет Міністрів та РНБО, продовжать відповідну роботу. Будуть і інші санкційні рішення.

Сьогодні було й кілька важливих доповідей. Зокрема, щодо ліквідації наслідків російських ударів. У різних регіонах. Тисячі людей працюють на Херсонщині, у Запорізькій та Дніпропетровській областях, на Донеччині, Харківщині в комунальних службах, у ДСНС, у медичних службах, просто волонтерами, щоб допомогти людям та зберегти нашу інфраструктуру – потрібні основи для нормального життя. Я дякую кожному й кожній, хто надає українцям медичну допомогу, хто працює на гасінні пожеж після обстрілів. Я дякую всім, хто повертає електрику та водопостачання, хто знешкодує снаряди, що не розірвалися, та розміновує територію. Все це – особлива сміливість і відданість справі, і я дякую за них.

Особливо хочу відзначити сьогодні працівників ДСНС України в місті Нікополі. Російські війська фактично щодня б'ють по місту. І щодня там є наші люди, які рятують. Капітан служби цивільного захисту Микола Ткач, старший лейтенант Богдан Тарасюк, майстер-сержанти Олександр Білоконь та Олександр Жур, сержант Максим Прейда. Я дякую вам, хлопці, усім вашим колегам, усім, хто допомагає. Також відзначу рятувальників, які працюють на Одещині. Майстер-сержанти Сергій Герасименко, Сергій Цимбалістий, Віталій Лабутін, головні майстер-сержанти служби цивільного захисту Ігор Яценко та Олег Шмідт. Дякую вам, усім колегам за оперативність, за незмінно сміливу роботу.

Звичайно, був на зв'язку з командувачами. Максимум уваги – донецькі напрямки. Зокрема, це Авдіївка. Також – Харківщина, Куп'янський напрямок. Вдячний усім, хто стійкий і тримає наші позиції, – кожному солдату, кожному сержанту, кожному командиру. Була сьогодні й доповідь керівника СБУ – є нові результати в протидії ворожим операціям і колаборантам. Важливі результати, дякую за них. Дякую всім, хто дбає про нашу державу, усім, хто воює й працює заради України та українців, усім, хто додає свої сили спільній силі нашої держави. Народ, який бореться, точно вистоїть. (...).

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 23 листопада 2023 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» : Указ Президента України №772/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 23 листопада 2023 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» : Указ Президента України №773/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Президенти України та Латвії під час зустрічі в Києві обговорили стале постачання та виробництво снарядів, зброї для Сил оборони ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із Президентом Латвійської Республіки Едгарсом Рінкевичсом, який перебуває з візитом у нашій країні.

Глава держави подякував Президенту Латвії за відвідання села Ягідного на Чернігівщині, де російські окупанти майже місяць утримували в нелюдських умовах полонених українців.

«Це лише один із небагатьох прикладів російського терору проти українців, але цей приклад настільки красномовний у своїй жорстокості, що з нього одного абсолютно зрозуміло, чим стала сьогоднішня Росія. Ми повинні перемогти тут, в Україні, інакше це зло агресії може прийти в міста й села інших народів, передусім сусідів Росії», – сказав Володимир Зеленський під час зустрічі з представниками ЗМІ за результатами переговорів з Едгарсом Рінкевичсом у Києві.

Президент України висловив переконання, що наша держава спільно з партнерами має достатньо сил, щоб зупинити антиєвропейську російську агресію. Він зауважив, що Латвія допомагає Україні з перших годин повномасштабного вторгнення РФ.

Глава держави поінформував латвійського лідера про ситуацію на полі бою та оборонні потреби України.

«Ми вдячні за всю надану нашій державі латвійську підтримку. Зокрема, за нещодавнє рішення про черговий пакет, що містить і снаряди, і міномети, і інші військові засоби. Ми обговорили, як зробити сталим постачання та виробництво необхідних снарядів, зброї для нашої оборони. Також я звернувся до пана Президента щодо можливості підтримати Україну броньованою технікою для евакуації наших поранених воїнів із поля бою», – сказав Володимир Зеленський.

Президенти обговорили можливість посилення української протиповітряної оборони, зокрема на фронті та в прибережній частині Чорного моря.

Глава держави подякував Латвії за підтримку санкційної політики щодо Росії. (...).

Володимир Зеленський відзначив важливість співпраці між Україною та Латвією в енергетичній сфері, у напрямку відбудови, зокрема у відновленні медичних установ, шкіл, а також у будівництві бомбосховищ для освітньої інфраструктури.

Крім того, лідери обговорили відносини двох держав на рівні інституцій Євросоюзу. (...).

Зі свого боку Едгарс Рінкевичс висловив повну підтримку Формули миру Президента Володимира Зеленського і назвав її єдиним шляхом завершення війни в Україні.

Він також зазначив, що Латвія долучається до роботи з повернення до України незаконно депортованих Росією дітей.

Крім того, Латвійська Республіка готова до подальшої співпраці в напрямі притягнення РФ до відповідальності та створення відповідного трибуналу.

Президент Латвії наголосив, що політична, економічна й військова підтримка України з боку його держави залишиться непохитною.

«Ми обговорили продовження військової підтримки України. Цього року Латвія підготувала 3 тисячі військовослужбовців для ЗСУ. І будемо це робити наступного року. Ми також завершуємо підготовку наступного пакета військової допомоги, який буде відправлено в Україну», – повідомив Едгарс Рінкевичс.

Він також відзначив прогрес України в реформуванні й виконанні критеріїв щодо членства у Європейському Союзі.

«Вважаємо, що Євросоюз має відповідним чином відреагувати, розпочавши переговорний процес», – сказав Президент Латвії.

Едгарс Рінкевичс наголосив на важливості забезпечення експорту зернових з українських портів, зокрема до країн Глобального Півдня, про що йтиметься на другому саміті ініціативи Grain from Ukraine, який відбудеться незабаром.

Україні зараз потрібно зберегти допомогу партнерів, і відповідальні держави це розуміють – Володимир Зеленський ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Відповідальні держави та лідери розуміють, що Росія максимально використовує різні виклики у світі, щоб відволікти від будь-якої допомоги Україні, і вони роблять усе, щоб повернути увагу до війни в нашій країні, щоб не зменшувалася допомога. Про це заявив Президент Володимир Зеленський під час зустрічі з представниками ЗМІ після переговорів із Президентом Латвійської Республіки Едгарсом Рінкевичсом у Києві.

Як наголосив Глава держави, зі свого боку Україна також працює на всіх рівнях із різними країнами та лідерами, зокрема з Президентом США Джоозефом Байденом і його адміністрацією, з обома партіями в Конгресі, із Європейським Союзом, щоб зберегти підтримку нашої держави.

«Нам потрібні три перемоги. Перша – з Конгресом. Це виклик. Це непросто. Не все від нас залежить. Але Україна має робити все, що від неї залежить, і навіть більше, щоб допомога була. І я вірю, що вона буде», – зазначив Володимир Зеленський.

Другим важливим завданням Президент України назвав виділення пакета допомоги від ЄС на 50 млрд євро.

«Не всі сьогодні у Європейському Союзі готові підтримати цей пакет. Наша робота – ми повинні зробити, щоб усі підтримали цей пакет», – сказав він.

Крім того, значним мотиваційним кроком для українців продовжувати боротьбу з російською агресією має стати рішення про початок переговорів щодо членства України в ЄС.

«Він важливий для тих, хто працює в державі, навчається й навчає, і для тих, хто віддає своє життя на полі бою», – переконаний Володимир Зеленський.

Частина засідання Ставки сьогодні була присвячена комплексу питань, щодо яких наші воїни й суспільство очікують справедливих відповідей – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Щойно завершив перемовини з Президентом Латвії. Змістовна розмова. Говорили про оборонну підтримку для нашої держави, для наших воїнів. (...).

Говорив сьогодні і з Марком Рютте, Прем'єр-міністром Нідерландів. Подякував за надану Україні підтримку, за нещодавнє рішення про додаткові 2 мільярди євро на наступний рік. (...).

Провів сьогодні й важливе, доволі непростоє засідання Ставки. Не лише щодо ситуації на фронті зараз, хоч це був, як завжди, один з основних пунктів. Наші оборонні дії, наші наступальні дії. Авдіївка, Донецький

напрямок, Мар'їнка, Куп'янський напрямок, південні напрямки. Значна частина засідання сьогодні була присвячена комплексу тих питань, щодо яких наші воїни і все суспільство очікують справедливих відповідей. Це стосується мобілізації і демобілізації, ротаций у Збройних Силах України. Питання щодо строковиків, які були призвані на службу до початку повномасштабного вторгнення. Звичайно, окрему увагу приділили ситуації з роботою ВЛК та «воєнкоматів». Те, про що говорять солдати, те, про що говорять командири, має бути вирішене. Сьогодні щодо цього були перші доповіді і Головкама Залужного, і міністра оборони Умерова, міністра внутрішніх справ Клименка, міністра охорони здоров'я Ляшка, начальника Генштабу Шаптали. Я очікую більш змістовного опрацювання кожного з таких питань і урядом, і військовими. І конкретних пропозицій щодо державних рішень. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №775/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 2)

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №776/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 3)

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №777/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 4)

Про призначення В. Гладкова першим заступником командувача Національної гвардії України: Указ Президента України №785/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Призначити ГЛАДКОВА Вадима Сергійовича першим заступником командувача Національної гвардії України. (...).

Про призначення О. Білоуса заступником командувача Національної гвардії України: Указ Президента України №786/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Призначити БІЛОУСА Олександра Анатолійовича заступником командувача Національної гвардії України. (...).

Про призначення О. Осипенка заступником командувача Національної гвардії України: Указ Президента України №787/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Призначити ОСИПЕНКА Олексія Леонідовича заступником командувача Національної гвардії України. (...).

Звернення Президента України з нагоди Дня пам'яті жертв голодоморів ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Звернення – за наведеним посиланням)

Глава держави та перша леді вшанували пам'ять жертв голодоморів в Україні ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський і його дружина Олена взяли участь у заходах до 90-х роковин Голодомору 1932 – 1933 років – геноциду українського народу.

В Успенському соборі Києво-Печерської лаври президентське подружжя долучилося до молитви пам'яті жертв голодоморів в Україні.

У молитовному заході також узяли участь предстоятелі церков і духовні лідери релігійних організацій, військові капелани, військовослужбовці Сил безпеки та оборони України.

Також були присутні: Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль, Голова Верховної Ради Руслан Стефанчук, керівник Офісу Президента Андрій Єрмак, командувачі та керівники військових і правоохоронних органів.

Після завершення молитви Глава держави, перша леді та представники військово-політичного керівництва й духовенства пройшли до Національного музею Голодомору-геноциду.

У ході також узяли участь: Президент Латвії Едгарс Рінкевичс, Президент Швейцарії Ален Берсе, Прем'єр-міністр Литви Інґріда Шимоніте, голови та члени іноземних парламентів, представники дипломатичного корпусу.

Під удари дзвона Президент України та перша леді встановили лампадки до монумента «Гірка пам'ять дитинства».

Володимир Зеленський у Києві зустрівся з Президентом Швейцарської Конфедерації ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із Президентом Швейцарської Конфедерації Аленом Берсе (...).

Глава держави подякував за вагому гуманітарну допомогу, надану Україні з початку повномасштабного вторгнення.

«Дякую за ваш візит. Це дуже сильний меседж для українців у всьому світі, що ви вирішили відвідати Україну в особливий день нашої історії для всіх наших родин – у 90-ті роковини Голодомору. Також дякую за вашу участь у сьогоднішній скорботній церемонії. Ми горді, що маємо таких

партнерів, які взяли участь у церемонії в цей особливий день для нашої країни», – сказав він.

Президент України висловив сподівання на позитивне рішення нового парламенту Швейцарії щодо визнання Голодомору геноцидом українського народу.

Володимир Зеленський відзначив важливість допомоги, яку надає Швейцарія для відновлення інфраструктурних об'єктів України.

Глава держави також високо оцінив роль Швейцарії у процесі гуманітарного розмінування, зокрема її готовність прийняти у 2024 році другу Міжнародну донорську конференцію з гуманітарного розмінування в Україні.

Особливу увагу сторони приділили питанню використання заморожених прибутків з активів держави-агресора.

Окремо співрозмовники обговорили прогрес в імплементації Української формули миру та участь Швейцарії в цьому процесі.

Володимир Зеленський відзначив проактивну позицію Швейцарії в питаннях притягнення російського агресора до відповідальності, зокрема її приєднання до коаліції держав зі створення Спеціального трибуналу щодо злочину агресії проти України.

Президент України провів зустріч зі спікерами та представниками парламентів іноземних держав ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський зустрівся зі спікерами та представниками парламентів іноземних країн, які перебувають в Україні з візитом. У зустрічі взяли участь: голова Сенату Бельгії Стефані Д'Оз, голова Сенату Ірландії Джеррі Баттімер, Спікер Парламенту Фінляндії Юссі Халлаахо, голова Сенату Чехії Мілош Вистрчіл, голова Палати депутатів Чехії Маркета Пекарова Адамова, Президент Парламентської асамблеї НАТО, депутат Сейму Польщі Міхал Щерба, голова Комісії із закордонних справ Парламенту Естонії Марко Міхкельсон, голова Комітету у закордонних справах Сейму Польщі Павел Коваль.

Вітаючи іноземних парламентарів, Глава держави подякував їм за відвідання Києва в цей особливий день, коли українці вшановують 90-ті роковини Голодомору-геноциду 1932 – 1933 років.

«Для нас велика честь, що сьогодні ви знайшли можливість приїхати до нас і розділити з Україною цей особливий історичний день», – сказав Володимир Зеленський.

Президент України подякував кожній країні за непохитну політичну, оборонну, економічну та гуманітарну допомогу нашій державі з початку повномасштабного вторгнення. (...).

Окремо Володимир Зеленський висловив подяку парламентам Бельгії, Естонії, Ірландії, Польщі, Фінляндії та Чехії за визнання Голодомору геноцидом українського народу на національному рівні.

«Це надзвичайно важливо для відновлення історичної справедливості. Це чіткий сигнал агресору: справедливе покарання за всі минулі та нинішні злочини неминуче», – зазначив Президент.

Він поінформував спікерів і депутатів про ефективність започаткованої нашою державою гуманітарної ініціативи «Зерно з України» й подякував урядам країн-партнерів за підтримку цієї програми та участь у її другому саміті.

«Український народ як ніхто інший знає, що таке складні виклики та як важко їх долати. Тому Україна готова допомагати іншим, зокрема своєю програмою «Зерно з України». Вдячні вам за підтримку цієї та інших важливих українських ініціатив», – сказав Володимир Зеленський. (...).

Володимир Зеленський на другому міжнародному саміті Grain from Ukraine: Ніколи більше голод не повинен стати зброєю проти свободи людей ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський узяв участь у другому міжнародному саміті ініціативи Grain from Ukraine, який відбувся 25 листопада в Києві.

Мета заходу – зміцнення ролі України як гаранта продовольчої безпеки, консолідація зусиль для забезпечення глобальної продовольчої безпеки та розвитку альтернативних логістичних шляхів експорту сільськогосподарської продукції з нашої країни.

Відкриваючи саміт, Глава держави зазначив, що сьогодні вночі, напередодні Дня пам'яті жертв голодоморів, Росія випустила по території України понад 70 ударних БпЛА «Шахед».

«Саме сьогодні, перед цим днем пам'яті, такий терористичний удар означає, що Путін пишається, що наслідую найбільших убивць ХХ століття. Якби він міг влаштувати Україні ще один Голодомор, він би це зробив», – сказав Президент.

На переконання Володимира Зеленського, Росія й далі намагатиметься використовувати дефіцит продовольства й перетворювати голод на зброю. (...). «Десятки країн і сотні мільйонів людей на величезному просторі від Західної Африки до Східної Азії залежать від того, чи стабільний ринок продовольства», – зазначив Глава держави.

Водночас він наголосив, що сьогоднішній саміт – це ще один доказ того, що Україна не втратить своєї сили, свободи й зможе захистити глобальне розуміння того, що терор повинен програвати.

(...). За його словами, українська гуманітарна ініціатива Grain from Ukraine, яка об'єднала вже майже 40 країн і міжнародних організацій, допомагає тим державам, які найбільше потерпають від дефіциту продовольства.

«Ми допомагаємо попри постійний російський терор, постійне російське намагання зірвати наш продовольчий експорт. Ефіопія, Сомалі, Смен, Кенія... Вони вже отримали понад 170 тисяч тонн продовольства

завдяки нашій спільній гуманітарній ініціативі. Це порятунок для мільйонів життів», – наголосив Глава держави.

Володимир Зеленський також повідомив, що готується до відправлення чергове судно, яке перевезе в порт Нігерії зерновий вантаж, що допоможе майже 400 тисячам людей.

«Я впевнений, що цей наш саміт – уже другий саміт «Зерно з України» – зробить відповідну гуманітарну роботу ще більш сталою та змістовною», – сказав він.

Президент акцентував, що український народ, який свого часу пережив страшний штучний, організований ворогом голод, особливо сприймає загрозу голоду для будь-якого іншого народу.

«Ніколи більше голод не повинен стати зброєю проти свободи людей. І кожен, хто намагається саме так використовувати голод, кожен, чий терор служить хаосу на продовольчому ринку, повинен відповідати за це перед усім світом. Росія повинна відповідати. Я впевнений, що так і буде», – резюмував Володимир Зеленський.

(...). Учасники саміту обговорили співпрацю в питанні зберігання зерна та транспортування сільськогосподарської продукції до країн-отримувачів. Також ішлося про активізацію залучення міжнародних партнерів до ініціативи «Зерно з України», розширення переліку країн – отримувачів продовольчої допомоги.

Крім того, порушувалося питання координації з метою посилення тиску на РФ для припинення продовольчої блокади з її боку.

За результатами другого міжнародного саміту Grain from Ukraine було ухвалено Спільну заяву, яку підтримали 23 країни.

Спільна заява міжнародного саміту «Зерно з України» ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Заяви – за наведеним посиланням)

Дію гуманітарної ініціативи «Зерно з України» продовжено – Володимир Зеленський за результатами другого саміту Grain from Ukraine ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський повідомив, що дію гуманітарної ініціативи «Зерно з України» продовжено, на її цілі акумульовано вже понад 100 млн дол. Про це Глава держави заявив під час зустрічі з представниками ЗМІ за результатами другого міжнародного саміту Grain from Ukraine, який відбувся в Києві.

Володимир Зеленський відзначив символізм того, що в 90-ті роковини Голодомору-геноциду 1932 – 1933 років в Україні провели міжнародний захід, присвячений тому, щоб зупинити Росію в її намаганнях повторити сьогодні злочини ХХ століття. На переконання Президента, лише разом усі народи, які цінують міжнародне право, можуть протистояти цьому злу.

Глава держави подякував усім гостям, іноземним партнерам і друзям за консолідовану потужну підтримку України, за спільне вшанування в Києві пам'яті жертв Голодомору.

Президент зазначив, що основну увагу під час зустрічей в межах другого саміту Grain from Ukraine було приділено українській гуманітарній ініціативі «Зерно з України» та збереженню глобальної ролі нашої держави як донора продовольчої безпеки.

«Через агресію Росії в Чорному морі виникла одна з найбільших за останні десятиліття загроз глобальній стабільності саме з погляду постачання продовольства. Це мало наслідки й у цінових коливаннях, і у фізичному дефіциті продовольства на ринках тих регіонів світу, які критично залежать від імпорту зернових та інших видів продовольчої продукції, того, що експортує Україна. І цей експорт має особливу вагу на світовому ринку», – акцентував він.

Володимир Зеленський нагадав, що з початку повномасштабної агресії РФ разом із партнерами наша країна створила «Шляхи солідарності» у Європі для експорту, зокрема, українського продовольства. Дедалі потужніше працює Дунайський регіон і забезпечує необхідний експорт. Також поступово Україні вдалося відновити експорт із чорноморських портів.

Як наголосив Глава держави, Україна сьогодні об'єднала країни світу для залучення відповідних коштів, щоб допомогти всім тим, хто найбільше страждає від дефіциту продовольства. Зокрема, за перший рік роботи ініціативи «Зерно з України» на ці потреби вдалося акумулювати 180 млн дол. До неї приєдналося понад 30 учасників. У межах ініціативи до Сомалі, Ефіопії, Кенії, Ємену було доправлено 170 тис. т українського зерна.

«Наша позиція принципова: ніхто у світі не має права блокувати вільне мореплавство та перетворювати на зброю дефіцит продовольства. Використання голоду як зброї – це елемент політики геноциду, і будь-яка держава, яка на це посягає, повинна відповідати за це», – заявив Президент.

Як зазначив Володимир Зеленський, глобальний моральний обов'язок усіх держав – не допускати, щоб хтось у сучасному світі страждав від голоду. За його словами, цьогоріч роботу програми «Зерно з України» продовжено та акумульовано вже понад 100 млн дол. (...).

Президент Латвії Едгарс Рінкевичс зі свого боку заявив: перешкоджаючи постачанню продовольства, Росія намагається залякати не лише Україну, а й багато країн Глобального Півдня та всю міжнародну спільноту. Він висловив повну підтримку ініціативи «Зерно з України».

«Ми фінансово долучилися до цієї ініціативи минулого року, долучилися й цього року», – сказав Едгарс Рінкевичс.

Президент Латвії також констатував, що його країна співпрацює з українськими та європейськими партнерами для того, щоб забезпечити балтійські коридори та використання своїх портів для транзиту українських продуктів харчування й зерна.

«Думаю, що дуже важливо те, що ми продовжуємо співпрацювати для того, щоб полегшити гуманітарну ситуацію в усьому світі. Ми співпрацюємо для того, щоб Росія не могла перетворювати продукти харчування на зброю. Також дуже важливо, що ми працюємо разом у різних форматах по лінії «Шляхів солідарності» через ЄС, а також через двосторонні контакти», – сказав він.

Крім того, Едгарс Рінкевичс поділився враженнями від минулої ночі в Києві, коли був змушений провести шість годин у бомбосховищі через масовану російську атаку ударними безпілотниками. Він запевнив, що Латвія закликатиме партнерів забезпечити Україну засобами ППО.

«Українська ППО робить свою роботу. Але один меседж є абсолютно очевидним: ми маємо робити все можливе, щоб забезпечити Україні більше засобів ППО, більше боєприпасів, більше військової техніки не лише для того, щоб допомогти на полі бою, але також для того, щоб захистити цивільних», – резюмував він.

Президент Швейцарії Ален Берсе також заявив, що його країна долучається до підтримки України.

«Швейцарія дуже занепокоєна негативними наслідками військової агресії Росії проти України. Зокрема, її впливом на продовольчу безпеку України та всього світу», – сказав Президент Швейцарської Конфедерації.

Ален Берсе привітав зернову ініціативу Володимира Зеленського й повідомив, що Швейцарія долучається до цієї програми. Крім того, пріоритетом стане гуманітарне розмінування в Україні, що має позитивно вплинути на зміцнення продовольчої безпеки.

«Ми також ухвалили рішення про додатковий пакет на 100 мільйонів швейцарських франків на наступні кілька років. Це допоможе збільшити нашу участь у розв'язанні питання розмінування, а також сприятиме експорту зернових з України. Дуже важливо, щоб зерно та добрива потрапляли на європейські ринки», – зауважив він.

Крім того, за словами Президента Швейцарії, його країна долучиться до фіксації наслідків руйнувань та до процесу відбудови, а також до роботи зі створення міжнародного трибуналу щодо злочину агресії проти України.

Прем'єр-міністр Литовської Республіки Інґріда Шимоніте зазначила: попри повномасштабну агресію та всі спроби Росії блокувати експорт Україна й далі годуватиме весь світ.

Інґріда Шимоніте повідомила, що Литва, як і торік, долучається до гуманітарної ініціативи «Зерно з України».

«Сьогодні ми виділяємо додатково 2 мільйони євро, які надійдуть в Україну до кінця поточного року», – сказала вона.

«Ми опрацьовуємо альтернативні шляхи експорту зерна, зокрема «Шляхи солідарності», а також нові коридори. Ми будемо готові збільшити транзитні спроможності наших портів для українського експорту, і це створить ще одну можливість, коридор через Балтійське море для експорту українських продуктів», – запевнила Інґріда Шимоніте. (...).

Україна очікує від партнерів додаткових систем ППО для захисту «зернового коридору» та Одещини – Президент ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Україна очікує на додаткові системи протиповітряної оборони для захисту «зернового коридору» в Чорному морі та Одеського регіону, відповідні домовленості з державами-партнерами вже є та виконуються. Про це заявив Президент Володимир Зеленський під час зустрічі з представниками ЗМІ за результатами другого міжнародного саміту Grain from Ukraine у Києві.

«Залишається дуже конкретна кількість систем і з дуже конкретною назвою. Запит цей є. Позитивна відповідь вже є, коли ці системи стануть охороняти той регіон. Тому що там і коридор важливий, і люди. Для нас важливі наші люди в Одеському регіоні. З ППО дефіцит, однак... Важливо, що є домовленості, є позитивний сигнал, коридор працює», – сказав Глава держави.

Володимир Зеленський наголосив, що попри всі виклики «зерновий коридор» і далі функціонує, і Росія сьогодні не має потужного впливу на його роботу.

«У нас є зрозумілий коридор і взаємодія щодо його використання з Болгарією, Румунією та Туреччиною. У нас є домовленості з Великою Британією, яка займається страхуванням цього коридору. Повинні бути відповідні результати. У мене є домовленість із кількома державами щодо потужного супроводу українцями, конвою. Нам уже передають відповідні морські катери», – зазначив Президент.

Крім того, Глава держави зауважив, що збільшуються обсяги перевезення української продукції залізницею через Молдову та Румунію.

Офіційна діяльність дружини Президента України

Олена Зеленська під час участі в заходах до Всесвітнього дня дитини: **Інтереси дитини – це інтереси всієї України** ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська взяла участь у заходах, присвячених Всесвітньому дню дитини, який відзначається щороку 20 листопада, у день ухвалення Конвенції про права дитини.

Так, у Києві відбулася спеціальна нарада, у якій також взяли участь: міністерка соціальної політики Оксана Жолнович, міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко, заступниця керівника Офісу Президента України Юлія Соколовська, заступниця міністра освіти і науки Євгенія Смірнова, заступник міністра юстиції України Олександр Банчук, керівниця Координаційного центру з розвитку сімейного виховання та догляду дітей Ірина Тулякова, радник-посланник, тимчасовий повірений у справах Представництва ЄС в Україні Ремі Дюфло, представники ЮНІСЕФ.

Координаційний центр із розвитку сімейного виховання та догляду дітей, створений за ініціативою Президента Володимира Зеленського, першої леді Олени Зеленської за підтримки Президентки Європейської комісії Урсули фон дер Ляєн, презентував проект Стратегії забезпечення права кожної дитини в Україні на зростання в сімейному оточенні. У презентації взяли участь представники профільних міністерств і відомств.

«Понад 19 тисяч українських дітей викрали окупанти. А внаслідок російських обстрілів щодня хтось втрачає батьків. Ворог свідомо знищує українські родини. Але ми мусимо їх уберегти. А це значить – створити для них гідні умови», – наголосила у зверненні до учасників заходу дружина Президента України.

Щоб забезпечити право кожної дитини на зростання в сімейному оточенні, проєкт Стратегії визначає такі цілі:

1. Зміцнювати спроможності сімей забезпечувати дітям належний догляд і виховання, сприятливе й безпечне середовище.
2. Забезпечити дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, альтернативними формами сімейного догляду та виховання.
3. Створити умови для повернення та інтеграції примусово переміщених, депортованих дітей і тих, які під час війни були переміщені (евакуйовані) в межах України чи за кордон.
4. Трансформувати систему догляду та виховання дітей.
5. Соціалізувати та інтегрувати дітей, які мають досвід перебування (проживання) в закладах інституційного догляду та виховання.

Успішне впровадження реформи дасть змогу до 2028 року зменшити:

- загальну кількість дітей віком до 14 років у закладах інституційного догляду та виховання на 70 %;
- дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, у закладах інституційного догляду та виховання – на 90 %;
- дітей віком до 3 років у закладах інституційного догляду та виховання – на 100 %.

Презентація проєкту Стратегії започатковує подальшу розробку національного та регіональних планів із розвитку сімейного виховання.

«Написання Стратегії – це лише початок великого шляху. Треба буде щось перезапустити, щось зробити з нуля. Кожне з відомств уже багато попрацювало для підготовки Стратегії, і тому дуже хочу, щоб так само ефективно вони взяли за її впровадження. Саме зараз треба діяти, коли дітям найважче. Саме зараз уся наша підтримка потрібна дітям. Інтереси дитини – це інтереси України», – сказала Олена Зеленська.

Перша леді також узяла участь у заході «Дитинство 365: право бути собою», проведеному за ініціативою ЮНІСЕФ. Під час заходу своїми історіями поділилися шестеро підлітків із різних куточків України. Діти розповіли про своє життя, виклики, досягнення та переживання. Кожна розповідь ілюструє, зокрема, основні права дитини: від права бути разом із сім'єю до права на гідне життя дітей з інвалідністю.

«Ми почули лише кілька історій, але вони багато розповідають про те, що доводиться переживати нашим дітям зараз – більше, ніж їхнім одноліткам у Європі чи США. На них навалилося одразу все – і воєнні, і особисті виклики. Але особливо вражає, як вони це осмислюють. Не кожен дорослий знайшов би такі слова. Вони кажуть, що навіть негативний досвід хочуть перетворити на позитивний розвиток. Знають, що кожна нереалізована людина – це втрата для всього суспільства. Впевнені, що світ повинен бачити й толерувати різноманітність. Правда, я б хотіла, щоб усі мали таке почуття гідності й поваги до себе та інших. Ця повага й гідність починаються з розуміння прав. Своїх та прав інших», – переконана дружина Президента.

Згідно з результатами останніх опитувань від ЮНІСЕФ, понад 35 % дітей віком до 18 років не ознайомлені з Конвенцією про права дитини, трохи більш як 50 % зазначили, що відчувають необхідність дізнатися більше про свої права, а 45,4 % вказали на негативний вплив війни на дотримання своїх прав.

Акцентуючи увагу на важливості підвищення обізнаності щодо прав дитини, ЮНІСЕФ підготував оновлені адаптації та формати Конвенції ООН про права дитини, щоб якомога більше українських дітей мали змогу дізнатися про свої права. На заході «Дитинство 365: право бути собою» організація презентувала декілька інклюзивних адаптацій Конвенції, зокрема аудіокнигу, відеOVERсію жестовою мовою, друковані книги спеціальними шрифтами, що полегшують читання дітям, які мають дислексію та вади зору.

«Давайте ж познайомимо всіх наших дітей із їхніми правами. Бо це – справжня зброя самозахисту для них і для нас. Усвідомлення своїх прав

робить сильними і людину, і суспільство. Саме ці права, спільні для всього цивілізованого світу, зараз захищає Україна на фронті – право на життя, гідність, свободу й можливості для кожної нашої людини, дорослої чи маленької», – підсумувала Олена Зеленська.

Українські жінки – лідерки; це вже не треба нікому доводити, це факт – Олена Зеленська виступила на 7-му Українському жіночому конгресі (Президент України Володимир Зеленський).

Перша леді України Олена Зеленська виступила на 7-му Українському жіночому конгресі (УЖК), який триває в Києві.

Український жіночий конгрес – це платформа, яка визначає порядок денний у сфері гендерної рівності для органів державної влади, громадських організацій, медіа.

Цьогорічний захід відбувається під гаслом «Жіноче лідерство. Час відновлення. Час відбудови». 22 – 23 листопада конгрес збере понад 50 спікерів і спікерок. Його мета – домогтися паритетної участі чоловіків і жінок у процесах відбудови України. Співзасновниці УЖК – заступниця Голови Верховної Ради Олена Кондратюк, народна депутатка Марія Іонова та експедатка Верховної Ради Світлана Войцеховська.

У зверненні до учасників конгресу дружина Президента України відзначила швидку зміну ролі та навантаження на жінок в українському суспільстві.

«Дві промовисті цифри: за даними Кадрового центру ЗСУ, нині в нас 43,5 тисячі жінок-військовослужбовиць. Це майже втричі більше, ніж у 2014-му. Водночас 56 % новостворених бізнесів за цей рік – це жіночі бізнеси. Мені здається, із цих цифр складається дуже виразна формула українського жіночого лідерства зараз. Наші жінки – захисниці. Вже не метафорично, а фізично. І водночас вони займаються відбудовою нормального життя – бізнесу, робочих місць. Відбудовою перспективи, майбутнього», – сказала вона.

За словами першої леді, Україна мріяла про жіноче лідерство еволюційним шляхом, але набула його в надто екстремальний спосіб.

«У кожного лідера завжди є група підтримки. І нині держава має стати такою «групою підтримки» для жінок, на яких навалилося стільки несподіваного екстремального лідерства. Щоб жінки повернулися з евакуації, маємо створити їм умови – від робочого місця й житла до садочка та школи поряд», – зазначила Олена Зеленська.

Як зауважила дружина Президента, саме для цього, зокрема, працює Всеукраїнська програма ментального здоров'я – щоб допомогти жінкам впоратися зі щоденним стресом. З турботою про жінок реалізується під час війни й реформа шкільного харчування: учні мають отримувати найкращу їжу, щоб мами були спокійними, а родини відчували, що вони потрібні. А нещодавно ухвалена Національна стратегія подолання гендерного розриву в

оплаті праці в Україні має далі зменшувати цю різницю – із нинішніх 18 % (на стільки менше, ніж чоловіки, отримують жінки) до рівності.

«Є ще один промовистий факт про жіноче лідерство: у грантових конкурсах для підприємців в Україні цього року взяло участь більше жінок, аніж чоловіків. Але при цьому організатори відзначають, що жінки просять менше грошей на свої проєкти. Дорогі жінки, зробімо із цього висновок. Давайте нарешті самі себе дооцінювати. Під час війни українки здійснили такий сильний ривок у розвитку своїх лідерських якостей, стільки нового опанували, стільки на себе взяли. Тож ми не маємо погоджуватися на другорядність чи недооцінку. Українські жінки – лідерки. Це вже не треба нікому доводити. Це факт», – резюмувала перша леді.

Аналітичний коментар за матеріалами онлайн-ЗМІ

Л. Дем'яненко,
канд. філол. наук
стар. наук. співроб. Інформаційно-аналітичного відділу ФПУ,

БЛОКАДА ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО КОРДОНУ: НАСЛІДКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Польські перевізники більше двох тижнів блокують рух вантажного транспорту на кордоні з Україною. Страйк польських перевізників розпочався вдень 6 листопада, вони перекрили одразу три найбільші пункти пропуску на кордоні з Україною: «Гребенне – Рава Руська», «Корчова – Краковець» та «Дорогуськ – Ягодин».

Ініціював страйк нещодавно створений Комітет захисту перевізників та роботодавців у сфері транспорту. Ще одне обличчя акції – власник логістичної фірми (яка, до речі, возить вантажі до росії та Білорусі), голова люблінського осередку антиукраїнської партії «Конфедерація» Рафал Меклер. Офіційний організатор блокади польсько-українського кордону Рафал Меклер, після повномасштабного вторгнення провів низку акцій, де вимагали скасувати санкції проти РФ (unian.ua).

На сьогоднішній день у чергах на кордоні зібралося до 3 тисяч вантажних автомобілів. Протестувальники пропускають лише безпекові та гуманітарні вантажі, решта – по одному автомобілю на годину. Проте днями у Міністерстві розвитку громад, територій та інфраструктури повідомили, що усі спроби української влади досягти компромісу наразі виявилися безуспішними. Більш того, попри обіцянки протестувальників з'являються докази того, що перевізники блокують проїзд цистерн із паливом, а також гуманітарні вантажі, які прямують в Україну. При цьому незабаром до поляків можуть приєднатися і словацькі перевізники – «пробні» акції вони вже провели (eurointegration.com.ua).

Основна вимога – скасувати «транспортний безвіз», який Євросоюз запровадив для України минулого року і нещодавно продовжив ще мінімум на рік: він скасовує необхідність отримання українськими перевізниками дозволів на двосторонні та транзитні перевезення до держав ЄС (slovoidilo.ua).

Інші вимоги польських перевізників (у Мінінфраструктурі зазначили, що більшість із них нездійсненні):

- посилити для іноземних перевізників правила перевезень;

- заборонити реєструватися в Польщі компаніям із капіталом поза межами ЄС;
- отримати доступ до української системи «Шлях»;
- створити окрему чергу для машин із ЄС у систему «єЧерга»;
- виділити окрему чергу на усіх кордонах для порожніх фур.

Кожен день страйку, за підрахунками Європейської Бізнес Асоціації, обходиться одній компанії у мільйон гривень. Орієнтовна сума збитків з початку простою вже склала щонайменше 306 млн гривень – при цьому страждають як імпортери, так і експортери (slovoidilo.ua).

В Європейській Бізнес Асоціації зазначають, що блокування кордону призвело до численних негативних наслідків для бізнесу в Україні та контрагентів за кордоном (tsn.ua), зокрема:

- суттєво зростають витрати на перевезення, що впливає на собівартість продукції та цінову конкурентоспроможність компаній;
- через зміну маршрутів збільшуються черги на словацькому і угорському кордонах.
- дефіцит транспорту, зокрема й через небажання перевізників брати замовлення на час страйку.
- штрафні санкції з боку покупців через неможливість виконати зобов'язання перед українськими та іноземними замовникам;
- скасування подальших замовлень та втрата клієнтів;
- неможливість імпортувати необхідну сировину чи комплектуючі, що створює ризики для українських виробництв.

Є випадки дефіциту транспорту, компанії стикаються з неможливістю виконувати зобов'язання.

«Все це безпосередньо впливає на доступ населення в Україні до необхідних товарів та безперебійну роботу підприємств», – зазначають в Асоціації. Виконавча директорка Асоціації Анна Дерев'янка зазначає: «Що важливо – страйк польських перевізників може суттєво ускладнити та навіть паралізувати роботу багатьох компаній в Україні. Це впливає на довіру, в тому числі, й іноземних партнерів до українських компаній. Через вимоги польських перевізників, які, до того ж, адресовані не Україні страждає саме український бізнес» (tsn.ua).

Ще одна погана новина полягає в тому, що приєднатися до блокади можуть словацькі перевізники. Декілька «попереджувальних» акцій вже були, у тому числі 21 листопада – перевізники блокували пункт пропуску «Вишне-Немецьке – Ужгород».

Додають негативного відтінку та відіграють теж не останню роль і польські фермери, які 23 листопада доєдналися до страйку перевізників на кордоні з Україною. Вони вирішили блокувати останній великий пункт пропуску на спільному кордоні – «Медика-Шегині» та хочуть продовжити цю акцію до початку січня.

Попри те, що вимоги обох груп є різними і спрямовані, загалом, до польського уряду та ЄС, інструментом свого тиску вони обрали кордон з

Україною, який в умовах блокади російським агресором морських і повітряних шляхів є ледь не єдиною повноцінною артерією, що з'єднує Україною зі світом.

Як повідомляє польський канал TVN24, фермери з ініціативи «Зражене село» вийшли на акцію протесту перед прикордонним пунктом пропуску «Медика». Раніше один з організаторів повідомляв ЗМІ, що акція триватиме три дні. Тепер вони заявляють, що до 26 листопада страйкуватимуть з 9:00 до 20:00, а з 27 листопада до 3 січня – цілодобово.

«Протестуючі розтягнули стрічку на переході, оголосивши, що пропускатимуть легкові автомобілі, автобуси та вантажівки з гуманітарною допомогою та військовою технікою. Очікується, що вони також пропускатимуть щогодини по дві вантажівки з системою МДП, які чекають перед переходом», – зазначає телеканал.

Серед вимог фермерів: дотації на закупівлю кукурудзи, збереження сільськогосподарського податку на цьогорічному рівні та продовження надання ліквідних кредитів. Вони передали їх прем'єр-міністру Матеушу Моравецькому (unian.ua).

Якщо польська влада не вирішить питання блокування прикордонних переходів з Україною, Єврокомісія може розпочати карну процедуру проти Польщі.

Як повідомляє RMF FM, польська влада зобов'язана забезпечити товаропотік з України через так звані «коридори солідарності». Відповідно до законодавства ЄС, вона зобов'язана забезпечити вільний рух українських вантажівок на прикордонних переходах, – про це повідомив речник Єврокомісії.

При цьому, «дехто в Єврокомісії вважає, що польська влада не робить усе, щоб вирішити проблему та припинити протест польських перевізників, через що Брюссель явно втрачає терпіння» (unian.ua).

Офіційно Єврокомісії не хоче коментувати заходи, які може вжити проти польської влади, оскільки запевняє, що переговори з Польщею та Україною тривають. «Європейська комісія все ще підтримує контакти з владою обох країн, ми не можемо коментувати потенційні заходи, оскільки обговорення тривають», – сказав речник Єврокомісії.

З неофіційних джерел RMF FM стало відомо, що розглядається процедура порушення польською владою положень регламенту ЄС про лібералізацію торгівлі з Україною, який нещодавно було продовжено до червня 2024 року. Наразі Єврокомісія вивчає правові підстави для відкриття процедури (uworld.news).

Проте, протестувальники зазначають, що можуть розблокувати КПП лише за виконання їх умов. Чому ж це так важливо для поляків? Наскільки сильний у них ринок перевезень та чому вони так бояться України?

Польські перевізники приносять Польщі 7% ВВП. Саме вони дуже довго були сполучною ланкою між Західною Європою і росією, завдяки чому непогано заробляли. Через війну Польща втратила доступ до ринків рф та

Білорусі. Вони намагалися відновити своє становище завдяки нарощуванню частки перевезень в Україні. Але виявилось, що тут багато своїх перевізників, і ті достатньо «зубати», аби себе захистити (forbes.ua).

Втім, компанії, зареєстровані в Україні, поки що не становлять для польських перевізників загрози, адже не можуть перевозити товари між країнами ЄС. Коли Польща стала частиною ЄС, саме завдяки таким перевезенням полякам вдалося відвоювати собі весь європейський ринок: у них були значно нижчі ставки фрахту, дешевша робоча сила. Для розуміння: в перші роки після вступу до ЄС польські перевізники фактично захопили ринок Німеччини – найбільшого на той момент гравця ринку перевезень. Тепер вони бояться, що українці з ними вчинять так само (forbes.ua).

Оцінку втрат української економіки через блокування кордонів польськими страйкарями зробили аналітики Федерації роботодавців України. За їхніми підрахунками, сума збитків для України від початку страйків на кордоні вже перевищила за 400 млн євро. Такі цифри під час брифінгу в українському Медіацентрі озвучив віцепрезидент Асоціації міжнародних автоперевізників Володимир Балін, зазначивши, що «Ситуація дійсно критична. Я не готовий сказати, як інші галузі страждають, хоча за оцінкою Федерації роботодавців України вже сьогодні понад 400 млн євро наша економіка втратила. Ми фіксуємо збитки наших перевізників із розрахунку втраченої доходності – 350 євро за простій, за добу (news.finance.ua).

Також свою думку висловила Ірина Коссе, провідна наукова співробітниця Інституту економічних досліджень та політичних консультацій, яка зазначає, що у перші дні блокади перевізники втрачали €166 000 на день, але тоді через заблоковані пункти пропуску автомобілі хоча б частково пропускали, тож десь 300–400 вантажівок на день таки проїжджали. Зараз ситуація значно ускладнилася: блокада поширилася на цистерни з паливом, тож втрати для економіки ще більші, але порахувати їх дуже складно. ...«Якщо поляки перекриють пункт «Медика – Шегині», можна констатувати: торгівля з Польщею автотранспортом повністю заблокована», – продовжує Ірина Коссе, яка з 2011 року вивчає економічні відносини Україна – ЄС (forbes.ua).

Директор Консалтингової групи «А95» Сергій Куюн заявив, що через блокування кордону з Польщею зафіксовано дефіцит та зростання цін на скраплений газ на 30 % – із 27 грн до 35 грн за літр. Адже Польща забезпечувала третину українського імпорту скрапленого газу (ukrinform.ua).

Але якщо вимоги перевізників хоч якось стосуються дій української влади (створення окремої черги, доступ до системи «Шлях»), то вимоги польських аграріїв є абсурдними, вони взагалі не стосуються дій України, а спрямовані до польського уряду. Зокрема, вони висувують такі три головні вимоги: здійснення польським урядом доплат до закупівельних цін на кукурудзу, які вони вважають в регіоні заниженими; продовження на наступний рік програми надання низькопроцентних кредитів аграріям, які було запроваджено у зв'язку з напливом українського збіжжя на польський

ринок; збереження ставки аграрного податку, який планується підняти в 2024 році, на рівні цього року (ukrinform.ua).

Тож чому польські аграрії у цьому випадку блокують саме кордон з Україною, а не пікетують, скажімо, Раду міністрів РП чи міністерство сільського господарства Польщі у Варшаві, залишається загадкою. Адже попередня їхня вимога – блокування імпорту українського збіжжя на польський ринок – продовжує діяти, польський уряд не скасував її. Відтак, що це: солідарність із перевізниками, намагання вирішити свої питання коштом страждання інших, чи виконання чийогось політичного замовлення? Таким чином, можна стверджувати, що протест польських перевізників на кордоні від самого початку має політичну підтримку відверто антиукраїнських і почасти проросійських сил.

Таку думку висловив і Президент України Володимир Зеленський, прокоментувавши ситуацію, яка склалася на кордоні з Польщею, де продовжується блокада польськими перевізниками руху наших вантажівок у кількох пунктах пропуску. Глава України пов'язав теперішні події з «деякими політичними кроками» сусідніх країн і висловив надію на покращення ситуації під час спільної пресконференції з лідерами Швейцарії, Литви і Латвії.

«На кордоні є складнощі. Я вважаю, перш за все, через деякі політичні кроки наших сусідів. Я вважаю, нам треба мати дуже виважену політику, мати план дій, по якому йти. І у нас є цей план ... Я впевнений, що ми зможемо все це зробити», – зазначив Зеленський (zn.ua).

Глава України уточнив, що з української сторони над питанням працюють прем'єр-міністр Денис Шмигаль, віцепрем'єр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Ольга Стефанішина, представники Міністерства закордонних справ і Міністерства інфраструктури.

«Зараз є новий виклик на цих кордонах через нові якісь питання. Я думаю, нам треба дати трішки часу нашим сусідам. Усе потеплішає», – підсумував Президент (zn.ua).

Польські підприємці також виступають проти блокади кордону і закликали владу вжити заходів.

Асоціація міжнародних перевізників України готує позов проти польських мітингувальників – це один із заходів, які може вжити Україна.

Однак, складається враження, що вимоги перевізників – не стільки для того, щоб врегулювати ситуацію та знайти якийсь компроміс, скільки для того, щоб досягти якогось політичного рішення.

Адже повернути дозвільну систему наразі навіть юридично неможливо, про це вже висловилася Єврокомісія, оскільки договір про транспортний безвіз діятиме до червня 2024-го року. Але польські мітингувальники цих аргументів не сприймають. Залишаються сподівання, що вже новий польський уряд зможе їх переконати.

Поки що ж блокада кордону з Україною польськими протестувальниками триває вже третій тиждень. Усі спроби української сторони досягти компромісу наразі виявилися безуспішними.

Міжнародна підтримка України

Політико-правова допомога

ЄС введе санкції проти росіян, які брали участь у захопленні європейських активів ([УНІАН](#)).

Євросоюз має намір додати в 12-й пакет санкції проти осіб і організацій, які брали участь у захопленні активів європейських компаній в Росії. Досі Брюссель не карав тих, хто заробив на конфіскації, але це зміниться, якщо країни ЄС схвалять останні пропозиції Єврокомісії. Вони містяться в документі, з яким ознайомилося видання Politico.

Згідно з пропозиціями, ЄС зможе вживати обмежувальних заходів щодо тих, хто «отримує вигоду від примусової передачі власності або контролю над зареєстрованими в Росії організаціями, які до цього належали особам з Європейського Союзу або контролювалися ними».

Фінляндія оголосила «вердикт» РФ щодо спільного кордону на сході ([УНІАН](#)).

Уряд Фінляндії оголосив вердикт щодо роботи низки КПП на східному кордоні з Росією, які фінська влада мала намір закрити заради безпеки власних громадян.

Прем'єр-міністр країни Петтері Орпо:

Сьогодні Міністерство закордонних справ Фінляндії офіційно проінформувало РФ, що тимчасово закриває прикордонні пункти пропуску «Куусамо», «Салла» і «Вартіус».

Відповідну новину особисто повідомив посол Фінляндії в Москві Антті Хелантерія 24 листопада під час візиту до МЗС РФ, підкреслюється на сайті фінського дипвідомства.

Це рішення уряд прийняв від 22 листопада 2023 року через дії російської прикордонної служби.

«Російська прикордонна служба почала дозволяти людям перетинати східний кордон Фінляндії на прикордонних пунктах пропуску без в'їзних документів, які вимагає Фінляндія. Посол Фінляндії в Москві висловив протест проти дій Росії», – йдеться у повідомленні.

Під час візиту до МЗС РФ Антті Хелантерія акцентував, що Фінляндія готова продовжувати співпрацю з Прикордонною службою РФ відповідно до чинних договорів, але водночас країна має забезпечити власну безпеку кордону.

«Агресивна війна Росії проти України є причиною погіршення двосторонніх відносин між Фінляндією та Росією», – нагадало МЗС Фінляндії.

ЄС виділить Угорщині 900 мільйонів євро, щоб подолати її вето на допомогу Україні (УНІАН).

Європейська комісія схвалила виділення 900 мільйонів євро авансових платежів з досі замороженого фонду відновлення Угорщини на тлі спроб ЄС подолати вето Будапешта на допомогу Україні. Однак Угорщина отримає ці кошти лише після завершення всіх необхідних реформ.

Єврокомісія позитивно оцінила оновлений план відновлення та стійкості Угорщини, який включає розділ про REPowerEU. Тепер план оцінюється в 10,4 млрд євро (6,5 млрд євро у вигляді грантів і 3,9 млрд євро у вигляді кредитів).

Тепер Європада матиме чотири тижні, щоб схвалити оцінку Єврокомісії та дозволити Угорщині отримати ці кошти.

Водночас це рішення не означає, що угорський уряд одразу отримає гроші, адже комісія санкціонує регулярні виплати лише на основі задовільного завершення країною реформ, що спрямовані на захист фінансових інтересів Союзу та зміцнення незалежності судової системи.

Байден та Сі Цзіньпін відмовилися від G20: експерт вказав на важливий момент (УНІАН).

Президент США Джо Байден та лідер Китаю Сі Цзіньпін відмовилися від участі в саміті «Великої двадцятки» 22 листопада в онлайн-форматі. При цьому в рамках G20 виступив президент Російської Федерації Володимир Путін.

Політолог Володимир Фесенко:

Така ситуація має місце, тому що позиції лідерів США і Китаю ситуативно збіглися, тому це потужний сигнал російському диктатору.

Байден демонструє, що він не хоче бути на одному інформаційному майданчику разом з Путіним. У Сі Цзіньпіна дещо інші мотиви, але той факт, що вони разом уникають цього онлайн-саміту, для нас це хороша новина.

Пекін дистанціюється від «Великої двадцятки», тому що робить ставку на БРІКС, де претендує на провідну роль. Водночас між Китаєм та Індією є певні суперечності, адже вони змагаються між собою за лідерство в регіоні.

Фінляндія закриє вісім з дев'яти КПП на кордоні з Росією (УНІАН).

Прем'єр-міністр країни Петтері Орпо: пояснив, що так влада Фінляндії хоче забезпечити безпеку своїх громадян.

Фінляндія залишить відкритим тільки один прикордонний пункт на кордоні з Росією, щоб зупинити потік шукачів притулку, який розглядається як гібридна операція, що проводиться Москвою.

Скандинавська країна закриє ще кілька автомобільних пунктів пропуску після закриття чотирьох найбільш завантажених минулого тижня, пише Bloomberg.

Тільки найпівнічніший КПП, в Лапландії, залишиться відкритим з раннього ранку 25 листопада, повідомила журналістам в Гельсінкі міністр

внутрішніх справ Фінляндії. Це рішення «неминуче», зазначила вона. Уряд готовий вжити додаткових заходів, якщо це буде потрібно.

Решта 8 переходів закрийють до 23 лютого. Так влада Фінляндії хоче забезпечити безпеку своїх громадян.

ЄС розробив план гарантій безпеки для України (УНІАН).

Пропозиція включає довгострокову військову підтримку, навчання українських військ і допомогу в розвитку оборонної промисловості країни.

Європейський Союз представив державам-членам план надання Україні довгострокових зобов'язань в області безпеки. Як пише Bloomberg, він буде обговорюватися послами ЄС на цьому тижні і лідерами блоку в наступному місяці. Він також ляже в основу консультацій з Києвом і країнами «Великої сімки».

Зазначається, що рамкова програма ЄС включає наступні пропозиції:

- «передбачуваний, ефективний, стійкий і довгостроковий механізм поставок військової техніки в Україну», який мобілізує європейську оборонну промисловість;

- навчання українських Збройних сил;

- розширення співпраці з українською оборонною промисловістю для збільшення потужностей та узгодження стандартів;

- зміцнення здатності України протистояти кібер- і гібридним загрозам, а також дезінформації;

- підтримка зусиль України з розмінування та вирішення проблеми забруднення, викликаного вибухонебезпечними залишками;

- допомога Україні в її програмі реформ, пов'язаній з процесом вступу в ЄС, а також підвищення її здатності контролювати запаси вогнепальної зброї, легких озброєнь і боєприпасів і протидіяти будь-якому незаконному обігу;

- підтримка енергетичного переходу країни та зусиль з ядерної безпеки; обмін розвідданими та супутниковими знімками.

У документі говориться, що підтримка поставок зброї буде як і раніше надаватися через Європейський фонд миру.

При цьому початковий план ЄС виділити 20 мільярдів євро (21,8 мільярда доларів) протягом чотирьох років на оплату озброєння для Києва ризикує провалитися, оскільки деякі держави-члени, включаючи Німеччину, не змогли домовитися про умови. Замість цього держави-члени сподіваються, принаймні, домовитися про виділення 5 мільярдів євро на наступний рік із зобов'язаннями щодо продовження підтримки в подальшому.

Росія зазнала фіаско на головному авіасалоні Близького Сходу (УНІАН).

Росія вперше не змогла укласти жодного експортного військового контракту за підсумками найбільшої на Близькому Сході аерокосмічної виставки Dubai Airshow, що проходить раз на два роки. Як пише Moscow

Times, «Рособоронекспорт» не повідомив про підписання жодного контракту за підсумками заходу, що відбувся минулого тижня.

Відзначається, що попередня така виставка, що відбулася в 2021 році принесла росіянам контракти на загальну суму в \$1,3 млрд, а в 2017 році Москва похвалилася контрактами на \$10 млрд.

Чинovníки російського ВПК зізналися журналістам, що їхали в Емірати з великими надіями. З собою вони привезли 250 зразків озброєнь і техніки, включаючи важкий транспортний літак Іл-76МД-90А (Е), винищувачі Су-35С, вертольоти Ка-32А11М, Мі-171А3 і «Ансат», ракети класу «повітря–повітря» РВВ-МД2 і РВВ-БД, крилаті ракети Х-69, зенітно-ракетні системи С-350Е «Витязь» і «Вікінг».

Навіть організатори виставки (ОАЕ вважається досить лояльною до Росії країною) не були поблажливі до російської делегації. Російську експозицію помістили на задвірках виставкового комплексу на максимальному віддаленні від світових збройових гігантів Lockheed Martin, Boeing і Airbus, які, до речі, змогли за підсумками виставки укласти контракти на загальну суму в \$67 млрд.

Європарламент відкриє офіс у Києві ([Укрінформ](#)).

Європейський парламент погодився відкрити офіс в Україні для посилення підтримки українського парламенту на прохання високопосадовців українського уряду.

Ймовірно йдеться про офіс у Києві. Зазначається, що рішення, схвалене увечері в понеділок, 20 листопада, має на меті полегшити відносини з українським парламентом, зокрема, налагодити його контакти з «відповідними комітетами» Європарламенту, а також полегшити адміністративну роботу.

Бюро є органом Європейського парламенту, відповідальним за ухвалення адміністративних рішень щодо внутрішнього функціонування установи.

Європарламент має офіс зв'язку для кожної країни-члена, який допомагає парламенту налагоджувати з ними зв'язки, наприклад спілкуючись із зацікавленими сторонами, організовуючи заходи та підтримуючи зв'язки з місцевими ЗМІ.

Згідно з документом, лише кілька офісів Європарламенту відкрито в неєвропейських містах, зокрема в Нью-Йорку, Аддіс-Абебі та Джакарті, «де співробітники парламенту відряджаються до Представництва ЄС».

У Польщі судитимуть 16 осіб за шпигунство на користь Росії ([Громадське Радіо](#)).

У Польщі завершили розслідування щодо шпигунської мережі, яка діяла на замовлення російської розвідки — до суду передали обвинувальний акт проти 16 осіб. Вони вели антипольську пропаганду та готували диверсії, а також відслідковували військову допомогу Україні.

Шпигуни діяли з січня по березень 2023 року в Білій Підляській, Хелмі, Медиці, Перемишлі, Жешуві, Варшаві, а також в інших населених пунктах країни. Усі — іноземці з-за східного кордону Польщі. Вони інформували замовників про результати проведеної розвідки, за що отримували винагороду.

Серед іншого, зловмисники встановлювали веб-камери на маршрутах руху транспорту із західною військовою допомогою Україні. Вони також повинні були встановити на них GPS-мітки.

Обвинуваченням загрожує до 10 років позбавлення волі.

Уперше в історії держави: Україна увійшла до Комітету всесвітньої спадщини ЮНЕСКО ([24 канал](#)).

Україна вперше стала частиною Комітету всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Обрали нашу державу 22 листопада під час 24 сесії Генеральної асамблеї країн-учасниць Конвенції про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини.

Обрання нашої держави до Комітету всесвітньої спадщини відкриває нові можливості для активної участі у реалізації Конвенції. Зокрема мовиться про ухвалення рішень щодо використання Фонду всесвітньої спадщини та включення об'єктів до Списку всесвітньої спадщини та Списку всесвітньої спадщини під загрозою.

55 держав-членів ООН підтримали українську декларацію ([ТСН](#)).

55 країн-членів ООН та делегація Європейського союзу підписали ініційовану Україною декларацію до 90-х роковин Голодомору 1932–1933 років.

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба висловив подяку всім державам, які зайняли принципову позицію.

«Важливо, що увага до Голодомору в ООН зростає, а кількість підписів різко зросла в порівнянні з попереднім таким документом у 2018 році», — зазначив голова МЗС.

Кулеба додав, що жахи Голодомору мають нагадувати всім про необхідність запобігання подібним звірствам і спробам використання продовольства як зброю, як це нову намагається вдіяти Росія.

ЄС та низка країн закликали Росію вивести свої війська із Запорізької АЕС ([РБК-Україна](#)).

Європейський союз та низка країн-партнерів закликали Росію негайно вивести свої війська, техніку, обладнання та інший персонал із незаконно захопленої Запорізької АЕС, а повний контроль над станцією повернути Україні.

До заяви ЄС приєдналися Північна Македонія, Чорногорія, Албанія, Молдова, Боснія та Герцеговина, Грузія, Ісландія, Ліхтенштейн, Норвегія та Україна.

«Ми ніколи не визнаємо незаконних спроб Росії заволодіти атомною електростанцією іншої країни. Росія має вивести всі свої війська, військову техніку, обладнання та інший персонал із ЗАЕС і повністю поважати суверенітет, незалежність і територіальну цілісність України в межах її міжнародно визнаних кордонів», - йдеться у заяві.

У документі наголошується, що присутність російських військ на ЗАЕС та наявність у машинних залах військових транспортних засобів, про що повідомляло МАГАТЕ, "є неприйнятними".

«ЄС глибоко стурбований умовами роботи українського персоналу і закликає до негайного повернення працівників, які, за повідомленнями, стали жертвами насильницьких зникнень», - додали представники країн-партнерів у своїй заяві.

Також наголошується, що недостатня кількість персоналу на ЗАЕС, 70% якого не мають дійсних українських ліцензій і не знайомі з основною технічною інформацією та процедурами роботи блокових щитів управління, становить серйозний ризик.

«Ми наполягаємо на негайному поверненні повного контролю (над ЗАЕС - ред.) компетентному та уповноваженому українському персоналу», - зазначається у заяві.

У заяві зазначено, що місія МАГАТЕ на станції за останніх 11 місяців так і не отримала можливість відвідати відкритий розподільчий пристрій 330 кВ Запорізької ТЕС, а експерти агентства «досі не отримали своєчасного та необмеженого доступу до всіх зон ЗАЕС, що мають значення для ядерної та фізичної ядерної безпеки».

Євросоюз також закликав не запрошувати російських високопосадовців на заходи, що проводяться під егідою МАГАТЕ, з огляду на агресивну війну Росії проти України.

Військова допомога

Канада вже доставила в Україну більш як 7 000 тонн військової допомоги ([Укрінформ](#)).

«З кінця березня 2022 року Збройні сили Канади допомагають у доставленні військової допомоги до України в межах Європи та з Канади, а також від імені наших союзників й партнерів, перемістивши понад 14 млн фунтів (понад 7 000 тонн - ред.) допомоги», - повідомили в офісі прем'єр-міністра Канади Джастіна Трюдо.

Канада передасть Україні 11 тис. штурмових гвинтівок та понад 9 млн набоїв ([Цензор.НЕТ](#)).

24 листопада, Канада оголосила про новий пакет військової допомоги для України.

Прем'єр-міністр Канади Джастін Трюдо:

Україна продовжує потребувати підтримки для їх захисту.

За його словами, Канада передасть українським військовим 11 000 штурмових гвинтівок та понад 9 мільйонів набоїв. Їх виготовила компанія Colt Canada, яка базується в Онтаріо.

Данія цього року збільшить військову допомогу Україні на \$336 мільйонів ([Укрінформ](#)).

Данія збільшить військову підтримку України на 2,3 мільярда данських крон (понад 336 мільйонів доларів США) цього року.

Додаткова допомога є доповненням до 5,4 мільярда данських крон, які Данія виділила для фонду, створеного для військових пожертвувань для українських військових. Окрім цього, парламент скандинавської країни схвалив виділення для фонду додаткових 23,5 мільярда данських крон (3,45 мільярда доларів США) у період з 2025 по 2027 роки.

Данія включить кошти, призначені для допомоги Україні, у свої плани досягнути витрат на оборону у 2 % ВВП, узгодженого країнами-членами НАТО.

Узимку в Україні буде розгорнута ще одна система Patriot із Німеччини ([Укрінформ](#)).

Додаткова система протиповітряної оборони Patriot з Німеччини буде розгорнута в Україні взимку.

Посол ФРН в Україні Мартін Єгер:

Ситуація взимку зараз може стати дуже складною. Українська сторона зробила все можливе, щоб підготуватися до цієї ситуації, і ми допомогли з підготовкою. Я вже говорив про нашу підтримку протиповітряної оборони. На додачу до згаданих систем IRIS-T взимку тут буде розгорнута ще одна система Patriot з Німеччини.

Рамштайн-17: створено коаліцію з посилення ППО України ([УНІАН](#)).

Партнери України створили нову коаліцію, яка спрямована на посилення протиповітряної оборони.

Міністр оборони США Ллойд Остін:

Я з нетерпінням чекаю спільної роботи над визначенням лідерів і учасників кожної з наших «коаліцій можливостей». Ми вже організували коаліції, спрямовані на розбудову Військово-повітряних сил України та її інформаційно-технологічних можливостей.

(...) Я високо ціную лідерство Німеччини та Франції в цій важливій ініціативі. Минулого тижня вони провели своє перше віртуальне засідання коаліції, і ми мобілізуємо ресурси усієї Контактної групи, щоб підтримати ці зусилля.

Німеччина передала Україні черговий пакет військової допомоги: БМП, снаряди, танкові тягачі та криптофони ([Цензор.НЕТ](#)).

Німеччина передала черговий пакет військової допомоги Україні. Цього разу більше снарядів 155-мм, БМП Marder 1A3 та криптофонів.

До пакету увійшли:

20 БМП Marder 1A3;

1 машина розмінування Wisent;

2 танкових тягачі НХ81 і 2 напівпричепи до них;

5 медичних всюдиходів;

2 броньовані машини швидкої допомоги;

9 машин прикордонної охорони;

2 380 снарядів 155-мм;

428 криптофонів (телефони із шифруванням).

Парламент Болгарії схвалив передачу Україні бронетехніки ([Укрінформ](#)).

Народні збори Болгарії на черговому засіданні ратифікували угоду між Міністерством внутрішніх справ Болгарії та Міністерством оборони України про надання Україні бронетехніки та відповідного озброєння і запасних частин.

Яку саме бронетехніку і в якій кількості буде передано Україні – не уточнюється.

Зазначається, що угода між болгарським та українським міністерствами було підписано в Софії 8 серпня і в Києві 13 листопада. Зазначені транспортні засоби вже не потрібні МВС Болгарії, йдеться у повідомленні парламентського комітету з питань оборони країни.

Група українських військових завершила навчання в Північній Македонії ([Укрінформ](#)).

Міністр оборони Північної Македонії Слав'янка Петровська заявила, що Північна Македонія завершила успішне навчання першої групи українських військових.

Вона зазначила, що досі інформацію про навчання тримали в таємниці з міркувань безпеки. За словами Петровської, навчання проводилися «на об'єктах, що належать армії Республіки Північна Македонія, щодо чого було прийнято відповідне рішення уряду».

Міністр не уточнила, яку саме підготовку пройшли військові, чи скільки солдатів пройшли або пройдуть цей процес.

З початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну Північна Македонія надіслала Києву десять партій військової допомоги та вважається одним із найбільших постачальників техніки серед союзників України, беручи до уваги її розмір та населення трохи менш як 2 мільйони.

Країна, яка зараз поповнює свої запаси західним обладнанням, надіслала Україні близько 30 танків Т-72 радянських часів, 12 ударних вертольотів Мі-24 радянських часів і чотири штурмовики Су-25. Все це було придбано в Україні ще у 2001 році.

США скоротили поставки снарядів в Україну більш ніж на 30% — ЗМІ ([Українська правда](#)).

США скоротили поставки життєво необхідних снарядів Україні стандарту НАТО «більш ніж на 30%» з початку війни Ізраїлю проти ХАМАС в Газі минулого місяця, повідомляє ABC News з посиланням на неназваного українського чиновника.

ABC News у своїй публікації зазначив, що «155-мм артилерійські снаряди є, мабуть, найважливішими боєприпасами для України в її боротьбі з російськими військами, і деякі американські запаси, які призначалися для українських військ, були перенаправлені до Ізраїлю».

Протягом останніх тижнів американські посадовці неодноразово заявляли, що постачання зброї Ізраїлю не матиме жодного впливу на війну в Україні.

«Вони (американські чиновники) говорили нам, що це не вплине на зобов'язання (з боку США), але це вплинуло», - зазначив неназваний український чиновник.

Чиновник, який говорив з ABC News на умовах анонімності, сказав, що поставки цих життєво необхідних артилерійських снарядів складають «близько 60 - 70% від загального обсягу поставок в Україну».

Високопоставлений представник американського оборонного відомства, однак, заявив ABC News, що скорочення боєприпасів не має «абсолютно ніякого відношення до того, що відбувається в Газі».

За його словами, пакети президентських повноважень щодо скорочення озброєнь «починають готуватися за кілька тижнів до того, тому немає ніякого зв'язку між тим, що відбувається в Газі, і тим, що відбувається в Україні».

У той же час під час свого візиту в Україну очільник Пентагону Ллойд Остін оголосив про новий пакет безпекової допомоги Україні на суму \$100 мільйонів, який включає в себе невизначену кількість 155-мм артилерійських снарядів, що відповідають стандартам НАТО.

У Пентагоні спростували інформацію про те, що поставки снарядів в Україну впали на 30% ([Українська правда](#)).

Прес-секретар Міністерства оборони США Сабріна Сінгх на брифінгу у вівторок відреагувала на статтю ABCNews про скорочення поставок озброєння:

Слухайте, я б так не стверджувала. Ми змогли забезпечувати Україну тим, що їй потрібно під час контрнаступу, і ми продовжуватимемо забезпечувати Україну під час зими.

За її словами, США одночасно можуть підтримати Ізраїль, щоб той захистив себе у війні з ХАМАС.

Користуючись моментом, вона наголосила, що Пентагону потрібна допомога Конгресу, бо це єдиний спосіб щоб продовжити підтримку України.

Україна отримала від країн формату «Рамштайн» загалом понад \$80 мільярдів ([Укрінформ](#)).

З квітня минулого року країни, що входять до Контактної групи з питань оборони України, виділили українській стороні понад \$80 мільярдів у вигляді допомоги у сфері безпеки.

Міністр оборони США Ллойд Остін:

Я пишаюся тим, що ця історична Контактна група вже виділила понад \$80 мільярдів на допомогу Україні у сфері безпеки, відколи Кремль розпочав своє невинуватене вторгнення, і я пишаюся вашою непохитною відданістю.

Він підкреслив, що така єдність «надсилає Путіну чіткий меседж, що він не зможе пережити нас або перемогти в боротьбі на витривалість».

Україна отримала від Литви новий пакет військової допомоги ([Укрінформ](#)).

Міністерство оборони Литви заявило, що до України надійшов новий пакет військової допомоги, анонсований раніше.

«Сьогодні в Україну надійшов ще один новий пакет військової підтримки від Литви. Збройні сили Литви передали ЗСУ 3 млн набоїв калібру 7,62×51 мм, системи дистанційного підриву та зимове спорядження. Наше зобов'язання допомагати Україні залишається непорушним», - йдеться у дописі.

У Єврокомісії розповіли, що необхідно для передачі мільйона снарядів Україні ([Європейська правда](#)).

Єврокомісар з питань внутрішнього ринку Тьєррі Бретон наполягає, що до весни 2024 року виробничий потенціал оборонних підприємств у ЄС сягне мільйона артилерійських снарядів щороку, але для передачі боєприпасів Україні потрібна політична воля.

За його оцінкою, до кінця 2024 року виробничий потенціал становитиме навіть 1,3 – 1,4 мільйона снарядів.

Бретон зазначив, що дійшов до такого висновку, відвідавши військово-промислові компанії в п'ятнадцяти країнах ЄС.

Водночас, за його словами, «проблема полягає в ситуації з контрактами загалом», оскільки близько 40% продукції залишає Європу і йде в треті країни.

А для того, щоб усі вироблені боєприпаси були передані Україні, країни Євросоюзу мають віддати пріоритет виробництву саме для неї. За словами єврокомісара, такою спочатку була його пропозиція, проте її не підтримала Рада ЄС.

Крім того, країни-члени Євросоюзу зараз не підписують достатньої кількості контрактів на виробництво снарядів, вважає він.

«Ми крок за кроком будемо європейський ринок оборони. Підписання контрактів дасть змогу прискорити наші поставки в Україну», – сказав він.

Як підкреслює Бретон, виробництво прискорюється, ЄС може швидко створити додаткові потужності, проте для постачання Україні на першому місці має бути політична воля.

Пісторіус оголосив про пакет військової допомоги Україні на €1,3 мільярда ([Укрінформ](#)).

Міністр оборони ФРН Борис Пісторіус:

Маю честь і задоволення оголосити про новий пакет у рамках мого візиту сюди. І в цей пакет включено 4 подальші системи IRIS-T SLM, 155-мм снаряди, протитанкові міни. Це пакет на загальну суму 1,3 млрд євро.

Він висловив упевненість, що цей 5-й пакет з минулої зими допоможе українцям у їх боротьбі проти російської агресії.

На уточнююче запитання щодо кількості снарядів, Пісторіус зазначив, що в цьому пакеті йдеться про 20 тисяч на додаток до майже 140 тисяч на наступний рік.

«Таким чином ми говоримо про загалом 160 тисяч одиниць на 2024-2025 рр., після чого, з початку 2025 року, як сподіваємося, ми збільшимо», – сказав очільник Міноборони ФРН.

Коаліція з 32 країн підготувала вже понад 100 тисяч українських військових ([Укрінформ](#)).

Станом на 21 листопада інтенсивну підготовку в навчально-тренувальних центрах у більш ніж 30 країнах-партнерах завершили понад 100 тисяч українських військових.

Заступник начальника Генштабу ЗСУ генерал-майор Олександр Кириленко:

Менш ніж за два роки за вашої підтримки підготовлено понад 100 тисяч українських військових на території ваших країн. Ці спільні зусилля не були б можливі без вашої підтримки і допомоги. Протягом двох років ми відчуваємо це, відчуває вся Україна. Завдяки спільним зусиллям була створена відповідна система підготовки військовослужбовців ЗСУ та інших Сил оборони. Це суттєво підтримує і нарощує спроможності всіх складових Сил оборони у відсічі збройної агресії РФ. Маю надію, що наша спільна праця буде лише нарощуватись. Ми завжди готові і будемо ділитись найціннішим – це досвідом відсічі збройної агресії.

На сьогодні до організаційних заходів підготовки особового складу ЗСУ за кордоном залучена коаліція із 32 держав-партнерів, які організаційно входять до складу двох військових допоміжних місій Україні: Групи сприяння безпеці України (SAG-U) та Місії ЄС з військової допомоги Україні (EUMAM).

Як розповіли учасники брифінгу щодо результатів підготовки особового складу ЗСУ на територіях країн-партнерів за сприяння Групи безпосередньої допомоги Україні та тренувальної місії ЄС, чинна система підготовки українських військових зосереджена на 4 базових пріоритетах:

- базова загальновійськова підготовка новонабраних рекрутів, тобто людей з цивільного життя, із яких у відносно короткий строк – 35 днів – необхідно зробити повноцінних стрільців піхотних підрозділів;

- фахова підготовка передусім на іноземні зразки озброєння та військової техніки: танки, БМП та БТР, артилерійські системи та високоточні ракетні системи, комплекси ППО та безпілотні системи різного бойового призначення, а також спеціалістів дефіцитних спеціальностей (бойові медики, сапери, снайпери, оператори протитанкових комплексів тощо);

- підготовка сучасних командирів-лідерів, особливо молодшої ланки – командири відділень, взводів, рот, а також інструкторів-тактиків, які формують «базу» інструкторського складу для розповсюдження передових методик з підготовки безпосередньо на полігонах України.

HIMARS і не тільки: США оголосили про новий пакет допомоги Україні на \$100 мільйонів ([УНІАН](#)).

Міністерство оборони США оголосило про надання додаткової допомоги для задоволення критичних потреб України в сфері безпеки та оборони на загальну суму в 100 млн доларів.

Зазначається, що це вже 51-й пакет допомоги, який буде надано Україні зі запасів Міністерства оборони з серпня 2021 року. Цей пакет включає додаткові засоби протиповітряної оборони, артилерійські боєприпаси, протитанкову зброю та інше обладнання.

До пакету увійдуть:

- зенітні ракети Stinger;

- одна високомобільна артилерійська ракетна система (HIMARS) і додаткові боєприпаси;

- артилерійські снаряди калібру 155 мм і 105 мм;

- ракетні TOW;

- протитанкові системи Javelin і AT-4;

- більше 3 мільйонів патронів до стрілецької зброї;

- підривні боєприпаси для прибирання перешкод;

- спорядження для холодної погоди;

- запчастини, технічне обслуговування та інше допоміжне обладнання.

«Сполучені Штати залишаються відданими співпраці з коаліцією, яку Сполучені Штати створили з близько 50 членів Альянсу та партнерів, які забезпечують Україну можливостями, необхідними для захисту зараз і стримування російської агресії в майбутньому. Наші союзники та партнери активізувалися, щоб надати Україні близько 36 мільярдів доларів допомоги у сфері безпеки», – йдеться у повідомленні.

Гуманітарна та фінансова допомога

Азербайджан передав українським рятувальникам машину розмінування ([Укрінформ](#)).

Азербайджан передав українським рятувальникам машину механізованого розмінування Revival P.

Зазначається, що передану техніку отримають рятувальники Полтавської області.

Представники компанії-виробника також прибули в Україну. Вони проведуть для фахівців ДСНС навчання.

«Надалі машина поїде на допомогу саперам ДСНС, які проводять гуманітарне розмінування деокупованих територій», – зазначили у відомстві ДСНС.

Німеччина дозволила українським біженцям залишитися до 2025 року ([УНІАН](#)).

Дозволи на проживання біженців з України, які втекли від війни та отримали статус захисту в Німеччині, будуть продовжені до 4 березня 2025 року автоматично.

Голова МВС Ненсі Фезер:

Усі, хто був змушений тікати від смертоносної війни Путіна, залишаться в безпеці з нами та матимуть доступ до освіти та ринку праці. Ми будемо і надалі захищати життя багатьох людей з України – поки триває ця жахлива війна. Ми продовжуємо тісно підтримувати Україну.

За підрахунками Берліна, зараз у Німеччині проживає близько 1,1 мільйона українських біженців. З них близько 350 тисяч – діти та молодь віком до 18 років. Близько двох третин дорослих біженців – жінки.

Фінляндія надасть Україні три мільйони євро на підтримку продовольчої безпеки ([Укрінформ](#)).

Фінляндія виділить 3 мільйони євро додаткової підтримки для покращення продовольчої безпеки в Україні. Зокрема кошти будуть спрямовані на підтримку експорту зерна і на допомогу в розмінуванні сіл.

2 мільйони євро з наданого фінансування буде виділено як гуманітарну допомогу іншим країнам. За підтримки Фінляндії Всесвітня продовольча програма (ВВП) закуповує зерно в Україні і експортує його до африканських країн, які постраждали від продовольчої кризи. Раніше Фінляндія вже надала підтримку українському експорту зерна на суму 11,5 млн євро.

Фінляндія також підтримує розмінування в Україні, щоб допомогти фермерам відновити свої землі для обробітку.

У фінському МЗС зазначають, що загальний внесок Фінляндії в гуманітарне розмінування в Україні з початку російської війни становить приблизно 8,25 млн євро.

Канада виділить майже €870 мільйонів на допомогу Україні до 2026 року ([Укрінформ](#)).

Згідно з економічним звітом канадського уряду, Канада виділить понад 1,3 мільярда канадських доларів (869 мільйонів євро) на допомогу Україні до 2026 року.

У документі зазначено, що у період із 2023-го по 2024 роки буде виділено 816 млн канадських доларів, ще 318 млн канадських доларів уряд країни виділить з 2024-го по 2025 рік, тоді як на 2025-2026 роки Канада запланувала виділення ще 197 млн канадських доларів для допомоги Україні.

Україна отримала 400 млн доларів від Світового банку: куди спрямують кошти ([УНІАН](#)).

До державного бюджету України надійшло близько 400 млн доларів під гарантію Великої Британії через Трастовий фонд Світового банку.

Залучені кошти є частиною п'ятого додаткового фінансування проекту «Підтримка державних видатків для забезпечення стійкого державного управління в Україні» (PEACE in Ukraine).

Зазначається, що фінансування буде спрямовано на часткову компенсацію видатків державного бюджету України на пенсійні виплати та оплату праці медпрацівників за програмою медичних гарантій. Кредит надається на пільгових умовах: строк погашення 19 років із 5-річним пільговим періодом.

Міністр фінансів України Сергій Марченко:

Допомога міжнародних партнерів є критично важливою для фінансування соціальної сфери України. Вдячний Уряду Великої Британії та команді Світового банку за продуктивну співпрацю, результатом якої є мобілізація необхідних фінансових ресурсів. Окремо хочу подякувати Великобританії за наміри зберегти пряму бюджетну підтримку України у наступному році.

За даними Мінфіну, загальний обсяг фінансової допомоги Великої Британії від лютого 2022 року сягає 2 млрд доларів США.

У 2023 році Україна отримала майже 6 тис. тонн енергообладнання від 34 країн ([Цензор.НЕТ](#)).

За координації Міністерства енергетики протягом 2023 року в Україну надійшло 496 вантажів гуманітарної допомоги для енергетичного сектору загальною вагою 5938 тонн. Донорами допомоги у 2023 році стали приблизно 120 компаній, урядових інституцій і громадських організацій із 34 країн.

Серед отриманого устаткування від партнерів – генератори, трансформатори та автотрансформатори, обмежувачі перенапруги, автоматичні вимикачі різної потужності, спецтехніка тощо. Частина

отриманого обладнання (понад 5,2 тис. тонн) уже розподілене між 104 компаніями паливно-енергетичного комплексу.

Міністр енергетики України Герман Галущенко:

Підготовка до опалювального сезону в умовах війни стала справжнім викликом для енергетиків. Ремонти та відновлення були здійснені у тому числі за рахунок енергетичного обладнання, яке ми отримали від наших партнерів. Ми вдячні кожній країні за допомогу, завдяки якій у домівках українців є тепло та світло.

Азербайджан відправив в Україну нову партію допомоги для енергетики ([Укрінформ](#)).

Із Азербайджану в Україну відправили другу частину гуманітарної допомоги, яка складається із електрообладнання.

До складу гуманітарного вантажу входять понад 900 тисяч метрів електричних кабелів і проводів, а також 18 трансформаторів і трансформаторних підстанцій.

Автоколону з 23 фур із гуманітарною допомогою, надана Міністерством енергетики Азербайджану, виїхала сьогодні з території Сумгайтського технологічного парку. Згідно з розпорядженням президента країни Ільхама Алієва, найближчим часом заплановано відправити в рамках гуманітарної допомоги в Україну чергові партії електрообладнання загальною вартістю 7,6 млн доларів США.

ЄС виділив Україні ще €1,5 мільярда макрофінансової допомоги ([Укрінформ](#)).

Президентка Європейської Комісії Урсула фон дер Ляєн:

ЄС фінансово підтримує економічну стабільність і надання державних послуг в Україні із самого початку розв'язаної Росією війни. Сьогодні ми надаємо нові 1,5 мільярда євро.

Вона додала, що обсяг фінансової підтримки України з боку ЄС нині становить 85 мільярдів євро.

Урсула фон дер Ляєн також запевнила, що підтримка України посилюватиметься, оскільки Єврокомісія запропонувала виділити 50 мільярдів євро для України до 2027 року.

На сайті Єврокомісії підкреслюється, що новий транш у 1,5 млрд євро допоможе Україні продовжувати виплату зарплат і пенсій, підтримувати діяльність ключових органів соціального забезпечення та відповідних служб, зокрема, лікарень, шкіл та місць притулку для переміщених осіб. Ця європейська допомога також дозволить Україні забезпечити макрофінансову стабільність та продовжити відновлення критичної інфраструктури, що була зруйнована Росією в ході її агресивної війни, включаючи енергетичну інфраструктуру, системи водопостачання, транспортні мережі, дороги та мости.

«Сьогоднішній платіж здійснений після того, як 18 жовтня Єврокомісія дійшла висновку, що Україна продовжує досягати задовільного прогресу на шляху імплементації погоджених політичних умов та дотримується вимог з інформування, що мають на меті забезпечення прозорого та ефективного використання цих фінансових фондів», - наголошується в повідомленні Єврокомісії.

Зокрема, ознакою прогресу України на шляху до посилення фінансової стабільності Єврокомісія називає поступову відмову від тимчасових заходів у сфері оподаткування в надзвичайних умовах, зміцнення верховенства права, поновлення діяльності Вищої ради правосуддя та Вищої кваліфікаційної комісії суддів. Україна, як зазначається в повідомленні, змогла досягти значущих результатів у покращенні власної енергетичної системи, зокрема, шляхом реструктуризації Оператора газотранспортних систем та через загальне покращення ділового клімату в країні.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль зазначив, що загальна бюджетна підтримка Європейського Союзу цього року вже сягнула понад 16,5 млрд євро, що допомагає Україні зберігати економічну стійкість в умовах повномасштабної війни.

США передали слідчим Нацполіції України вісім броньованих автомобілів ([Укрінформ](#)).

Слідчі підрозділи Національної поліції України отримали в рамках проєкту міжнародної технічної допомоги від уряду США броньовані автомобілі для документування воєнних злочинів Росії.

«У Києві відбулась передача техніки українським поліцейським від уряду США в рамках проєкту міжнародної технічної допомоги “Посилення спроможності Національної поліції України у боротьбі зі вторгненням Російської Федерації та захисті цивільного населення», - ідеться у повідомленні.

Вісім броньованих повнорозмірних пікапів класу захисту BR6 TOYOTA HILUX отримали слідчі Донецької, Луганської, Запорізької, Миколаївської, Херсонської, Сумської, Чернігівської та Харківської областей.

Працівники слідчих підрозділів цих регіонів фіксують воєнні злочини Росії та збирають доказову базу під постійними обстрілами. Тож передані автомобілі суттєво посилять безпеку поліцейських під час проведення слідчих дій.

Перший заступник голови Нацполіції Максим Цуцкірідзе:

Це сучасна техніка, яка наближає нашу перемогу. Отримані броньовані автомобілі не тільки допомогатимуть поліцейським виконувати службові обов'язки, а й захищатимуть особовий склад. За час повномасштабної війни, ми, на жаль, маємо втрати і серед наших побратимів-поліцейських, багато з них отримали поранення.

Він підкреслив, що отримані автомобілі – це один із кроків тривалої співпраці Національної поліції України з американськими партнерами, які надають суттєву допомогу у технічному оснащенні.

Старший радник із правоохоронних питань відділу правоохоронних питань Посольства США Оді Холлоуей:

Ми надаємо допомогу, але вона не зрівняється з тим, що робите ви. Ми дуже вдячні за ваш внесок в перемогу над ворогом. І ми раді стояти пліч-о-пліч з вами.

У Нацполіції додали, що броньовані автомобілі також стануть у пригоді під час евакуації людей із місць російських обстрілів.

Японія передала для українських рятувальників партію гуманітарної допомоги ([Укрінформ](#)).

Японська сторона передала українським рятувальникам партію допомоги, зокрема 40 автомобілів і 50 металодетекторів.

Віцепрем'єр-міністр – міністр економіки Юлія Свириденко:

Нам дуже потрібна допомога наших міжнародних партнерів. Ми вдячні нашим японським колегам, які всіляко допомагають Україні на цьому етапі відновлення, бо, очевидно, що без розмінування, без проведення нетехнічного і технічного обстеження важко говорити про повноцінне відновлення держави.

Окрім автомобілів і металодетекторів, Японія передала для Державної служби України з надзвичайних ситуацій 150 контейнерів вогнегасної рідини на мильній основі.

Міністр внутрішніх справ Ігорь Клименко заявив, що ті авто і обладнання, які передає Японія, забезпечать широту і швидкість розмінування українських територій.

Перший заступник глави МЗС Японії Цудзі Кійото висловив сподівання, що передане обладнання і автомобілі відіграватимуть важливу роль у відновленні України. Він зазначив, що Японія буде разом із Україною, доки мир не повернеться на нашу землю.

Україна отримала від Угорщини 100 апаратів ШВЛ ([Укрінформ](#)).

В Україну як гуманітарна допомога від Угорщини надійшли 100 апаратів штучної вентиляції легень.

Перший заступник міністра охорони здоров'я Сергій Дубров:

Ми вдячні за підтримку міжнародних партнерів у покращенні матеріально-технічної бази лікарень. Ці апарати ШВЛ вже розподілені по медзакладах відповідно до їх ролі у спроможній мережі. Зокрема, вони зможуть значно підсилити відділення інтенсивної терапії, які отримують найбільші навантаження у прифронтових областях.

Зокрема, апарати ШВЛ передадуть у лікарні Одеської, Миколаївської, Херсонської, Харківської, Дніпропетровської, Київської, Запорізької,

Сумської, Тернопільської, Івано-Франківської, Полтавської, Донецької областей, міста Києва та Львова.

Апарати штучної вентиляції легень передані за координації представників Угорської екуменічної служби. Відповідний меморандум про співпрацю був підписаний наприкінці жовтня.

Норвегія передала прикордонникам сучасний мобільний комплекс радіаційного контролю ([Укрінформ](#)).

Королівство Норвегія передало Державній прикордонній службі України сучасний мобільний комплекс радіаційного контролю на базі автомобіля.

ДПСУ отримала сучасний мобільний радіаційний комплекс, оснащений передовими приладами радіаційного контролю. Комплекс на базі автомобіля марки MAN буде активно використовуватися для здійснення моніторингу радіаційної обстановки у найбільш загрозливих зонах та небезпечних напрямках.

«Швидкі», ліки, медобладнання та меблі: МОЗ отримало нову партію гуманітарної допомоги ([Укрінформ](#)).

Минулого тижня Україна отримала як гуманітарну допомогу автівки екстреної меддопомоги, медичні меблі, лікарські засоби та медичне обладнання.

«Ми отримали: автомобілі швидкої медичної допомоги – 3 авто, медичні меблі – 66 палет, лікарські засоби – 38 палети + один холодний короб; медичне обладнання – 38 палет», - йдеться в повідомленні.

Цього разу гуманітарна допомога надійшла від Республіки Куба, організації Direct Relief, фармацевтичної компанії Sanofi, Норвезького управління громадянської оборони, Міжнародного медичного корпусу, компанії Ace Company, Швейцарського агентства розвитку та співробітництва, Шведського агентства цивільних непередбачених ситуацій.

Продовольча програма ООН профінансує шкільні обіди для понад 60 тисяч дітей в Україні ([Укрінформ](#)).

Всесвітня продовольча програма ООН World Food Programme розширила підтримку українських шкіл і профінансує щоденні обіди для понад 60 тисяч дітей у 420 школах по всій країні.

Дружина Президента України Олена Зеленська зазначила, що торік таку підтримку одержали 58 шкіл Київської області. Тут програма компенсувала 50% вартості обіду для батьків, на 2 тисячі збільшилася кількість учнів, які отримували гаряче харчування, загалом покращилася якість цих обідів.

Цьогоріч завдяки фінансуванню уряду Франції та приватних донорів програму розширили ще на 10 регіонів. Упродовж 2023–2024 навчального року вона фінансуватиме 30% щоденних гарячих обідів для учнів 1–4 класів

у школах Київської, Львівської, Закарпатської, Тернопільської, Хмельницької, Чернігівської, Чернівецької, Черкаської, Миколаївської, Одеської та Полтавської областей України.

За словами Зеленської, фахівці програми ООН урахували низку критеріїв, зокрема кількість внутрішньо переміщених учнів. Більш як 223 тисяч дітей в Україні нині мають такий статус, належать до пільгових категорій і мають отримувати гарячі обіди безкоштовно. Тож підтримка від програми ООН стане потужною допомогою державі, що прагне виконати це зобов'язання стовідсотково.

Перша леді подякувала міжнародним партнерам, які розуміють, що немає нічого важливішого для України, ніж її діти.

Громада на Херсонщині отримала від Данії п'ять зарядних станцій для мед закладів ([Укрінформ](#)).

Медзаклади у Білозерській громаді на Херсонщині отримали 5 зарядних станцій від Данії.

Херсонська ОВА повідомила, що 5 зарядних станцій від Данії доставили до Білозерської та Мироліубівської амбулаторій та на склад медикаментів. Під час можливих відключень електроенергії пристрої забезпечать холодильники з вакциною та ліками стабільним живленням, дозволять дотримуватися умов зберігання медикаментів. Потужність однієї станції 3 кВт.

Закупівля та передача обладнання є частиною ініціативи «Херсонська область: громадська безпека та відновлення в умовах змін», яку підтримує Програма розвитку ПРООН в Україні та уряд Данії.

Плани врегулювання. Переговорний процес

Путін зробив цинічну заяву про «мирні» переговори з Україною (ТСН).

Володимир Путін виступив на віртуальному саміті «Великої двадцятки».

Президент-диктатор Володимир Путін заявив, що Росія нібито ніколи не відмовлялася від «мирних переговорів» з Україною.

Про це він сказав 22 листопада під час виступу на віртуальному саміті G20.

Диктатор Путін цинічно прокоментував війну, яку Росія розв'язала проти України і заявив, що воєнні дії завжди є «незаперечною трагедією, тому треба думати, як припинити кровопролиття» (...).

«Конкретна шизофренія»: в ОП жорстко відповіли на заяви Путіна про мирні переговори (ТСН).

Радник голови Офісу президента Михайло Подоляк:

Мені взагалі це дивно: «Ми (росіяни – УНІАН) готові до мирних переговорів». Тобто ти заходиш з війною умисно вбивати людей, щоб говорити з ними про мир? Ну, це ж конкретна шизофренія, називаймо речі своїми іменами. Але Путін завжди так себе поводить – говорив абсурдні речі. Просто сьогодні це рельєфно видно.

У Росії вважали, що коли вони дуже швидко захоплять Україну, то зможуть трошки прирізати найбільш патріотично налаштованих громадян іншої країни. Тобто відфільтрують їх, в концтаборах потім знищать тощо, й про це мало хто знатиме, бо всю історію модеруватиме Радянський Союз 2.0. Я просто хочу, щоб ми це все розуміли та фіксували. Тож, маючи це все в підсвідомості, Путін хоче сказати нібито вони «завжди були за мир» – вбивають людей, бо за мир, хочуть знищити Україну, бо за мир тощо.

Словаччина продовжить надавати Україні невійськову підтримку та виступає за мирні переговори (Цензор.НЕТ).

Про це заявив **міністр закордонних справ Словаччини Юрай Бланар** під час спільної зі своїм австрійським колегою пресконференції ду у Відні:

Ми визнаємо, що військового рішення не існує, і нам потрібен тиск для мирних переговорів, і ми підтримуємо всі мирні переговори... Я ще раз повторюю, що ми виступаємо за мирні переговори, чи то з боку України, чи з боку Китаю. Припинення вогню – це, звичайно, наша позиція, позиція Словацької Республіки.

Австрія розкритикувала заяву Словаччини про переговори між Києвом і Москвою (ТСН).

Очільник Міністерства закордонних справ Австрії Александер Шалленберг розкритикував заяву словацького колеги Юрая Бланара про те, що Україні потрібні переговори з Росією для припинення війни.

Про це йшлося на пресконференції після зустрічі двох міністрів у Відні.

Шалленберг наголосив, що російська агресія в Україні є найбільшою безпосередньою загрозою безпеці в Європі. Саме тому ЄС має бути як ніколи згуртованим.

За його словами, рішення диктатора РФ Володимира Путіна вивести війська - це єдина можливість швидше закінчити війну (...).

Захід може змусити Україну піти на переговори з РФ, - глава МЗС Литви (УНІАН).

Глава МЗС Литви Габріелюс Ландсбергіс вважає, що Україна ризикує бути мимоволі втягнутою в мирні переговори з Росією, якщо союзники не забезпечать Київ зброєю і боєприпасами, необхідними для перемоги у війні.

Дипломат висловив розчарування тим, що допомога США блокується республіканцями, а ЄС не в змозі надати Києву достатньо снарядів.

Відсутність у Києва ракетних систем і боєприпасів, а також багатомісячний процес прийняття рішень в ЄС можуть поставити Україну в положення, в якому у неї не буде іншого вибору, окрім як просити миру, сказав він, підкресливши, що «це не буде вибір України» (...).

Bild: США та Німеччина хочуть змусити Київ розпочати переговори з росією (Mind).

Для цього вони не надають Україні достатньо зброї для наступу, а лише для оборони.

США та Німеччина хочуть змусити президента України Володимира Зеленського розпочати переговори з росією, пише у п'ятницю, 24 листопада, військовий оглядач Юліан Репке з посиланням на єдине джерело в урядових колах ФРН.

За задумом США та Німеччини – найбільших донорів військової допомоги Україні – Київ має підійти до переговорів у «стратегічно вигідній переговорній позиції», щоб обговорювати з кремлем «суверенітет та територіальну цілісність».

Берлін і Вашингтон не мають наміру безпосередньо переконувати Зеленського в необхідності переговорів, а планують фактично змусити президента України піти на це, використовуючи як важіль постачання зброї.

За версією видання, союзники мають намір постачати Києву озброєння в тих кількостях, які дозволять українській армії утримувати нинішній фронт, але не звільняти окуповані росією території (...).

Якщо Україна почне переговори з РФ, поставки для ЗСУ затримуватимуть з політичних міркувань — Арахамія (Дзеркало тижня).

Депутат зазначив, що Москва мріє про український заклик до переговорів. Хоча не виключив можливість певної угоди за результатами референдуму.

Як тільки Україна погодиться розпочати переговори з Росією, усі постачання зброї від західних партнерів стануть ще повільнішими, оскільки будуть затримуватися з політичних міркувань. Таку думку висловив **голова фракції президентської партії «Слуга Народу» Давид Арахамія** в інтерв'ю телеведучій Наталії Мосейчук.

Він припустив, що РФ наступного ж дня створить делегацію та сяде за стіл переговорів, якщо пролунає відповідний заклик з боку нашої держави.

На думку депутата Верховної Ради, наразі все політичне і військове керівництво України виступає за продовження бойових дій (...).

Нестача військової допомоги може змусити Україну погодитись на переговори з РФ, - Bloomberg (УНІАН).

Лідери держав Східної Європи бояться поганих прогнозів, оскільки РФ у разі перемоги не зупиниться на Україні.

За останній рік лінія фронту в Україні майже не змінилась, тоді як у союзників з Європи почались проблеми з постачанням боєприпасів, а США демонструє політичну втому від війни.

Все це може дати шанс президенту РФ Володимиру Путіну. Зокрема, нестача військової допомоги може змусити Україну погодитись на мирні переговори з позиції слабкості. Однак за гіршого варіанту, окупаційна армія може прорвати оборону ЗСУ і тоді Кремль взагалі не матиме причини для переговорів.

Як зазначається, такі прогнози дуже лякають лідерів держав Східної Європи. Вони переконані, що РФ у разі перемоги не зупиниться на кордонах України. При цьому на Заході є сили, які не розуміють цієї небезпеки.

Прем'єр-міністр Естонії Кая Каллас наголосила, що деякі союзники недостатньо серйозно ставляться до оборони. Водночас **глава МЗС Литви Габріелюс Ландсбергис** додає, що повільні постачання зброї можуть змусити Україну піти на переговори (...).

Мілей запропонував Зеленському провести в Аргентині саміт щодо миру в Україні (Укрінформ).

Новий Президент Аргентини Хав'єр Мілей запропонував Президенту України Володимиру Зеленському провести в Аргентині саміт з країнами Латинської Америки щодо досягнення миру в Україні.

Радниця Мілея з зовнішньої політики Діана Мондіно:

Президент Мілей провів телефонні переговори з Президентом Володимиром Зеленським та запропонував, щоб Аргентина провела конференцію між Латинською Америкою та Україною.

За даними Мондіно, в Аргентині пропонують «стати штаб-квартирою заходу, якщо це буде доречно».

Президент України подякував Мілею за його «чітку підтримку» в контексті російського військового вторгнення.

«Жодної двозначності між добром та злом. Просто чітка підтримка України. Ми, українці, це усвідомлюємо та дуже цінуємо», - зазначив Зеленський.

Туреччина вбачає переговори найефективнішим способом усунення загроз та припинення війни та готова надати майданчик для проведення мирних переговорів між Україною та Росією ([Укрінформ](#)).

Про це сьогодні, на відкритті саміту зі стратегічних комунікацій Stratcom Summit 2023, що проходить в Стамбулі, сказав **міністр закордонних справ Туреччини Хакан Фідан**.

Хакан Фідан нагадав, що Туреччина надає політичну та стратегічну підтримку суверенітету, незалежності та територіальній цілісності України, включаючи Крим (...).

Плани повоєнного відновлення України

Японія надасть €160 мільйонів на проєкти економічного відновлення ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль повідомив, що під час його зустрічі з державним міністром закордонних справ Японії Кійото Цуджі, державним міністром економіки, торгівлі та промисловості Кадзучікою Іватаю й представниками японського бізнесу, йшлося про те, що Японія планує надати 160 млн євро для підтримки проєктів економічного відновлення України.

«Озвучив наші пріоритети швидкого відновлення: енергетика, житло, критична інфраструктура, гуманітарне розмінування та підтримка бізнесу. Вдячний японській делегації за сьогоднішню місію, яка сприятиме подальшому залученню японських компаній до відбудови. Україна зацікавлена у створенні спільних підприємств, особливо у переробній промисловості», – написав Шмигаль.

Він підкреслив те, що для нашої держави є важливою співпраця у сферах АПК, металообробки, машинобудування, критичної сировини та ІТ.

«Досвід Японії у післявоєнному відновленні може стати в пригоді для економічного відновлення України. Державні міністри запевнили, що позиція Японії щодо підтримки України буде незмінною. Вдячні японському уряду та народу за всебічну допомогу», – додав глава уряду.

«Армія відновлення» отримала за роботу €462 мільйони ([Укрінформ](#)).

З початку проєкту «Армія відновлення» понад 70 тис. безробітних було залучено до виконання суспільно корисних робіт, за цей час вони заробили 462 млн грн.

Заступниця міністра економіки України Тетяна Бережна:

Проєкт «Армія відновлення» працює вже рік і за цей час до нього було залучено 70 700 безробітних. За виконання суспільно корисних робіт вони заробили загалом 462 млн грн. На сьогодні такі роботи здійснюються у 19 регіонах країни. Лідером є Харківська область, де суспільно корисні роботи виконують понад 13 тисяч безробітних. Нагадаю, що цей проєкт уряд запустив для того, щоб фінансово підтримати людей, які тимчасово втратили роботу.

Види суспільно корисних робіт залежать від потреб конкретного регіону. Керівництво областей визначає, які роботи потрібні в регіоні, повідомляє про це Центр зайнятості, який пропонує безробітним, що стоять на обліку в центрі, долучитись до виконання таких робіт. З цими людьми укладається строковий трудовий договір на період виконання робіт. Оплата здійснюється відповідно до відпрацьованого часу в розмірі щонайменше 10

050 грн в разі роботи повний місяць. З 1 січня 2024 року оплата зросте до 10 650 грн, з 1 квітня 2024 року - до 12 000 грн.

В Ірпені відкрили новий міст замість підірваного, яким під час окупації евакуювалися люди ([ЛІГА.Бізнес](#)).

На Київщині офіційно відкрили новий міст через річку Ірпінь у Романівці.

Міський голова Ірпеня Олександр Маркушин зазначив, що під час окупації Київської області міст через річку Ірпінь у Романівці врятував 40 тисяч мешканців Гостомеля, Бучі й Ірпеня.

Поряд зі зруйнованими конструкціями, які залишаться меморіалом, працює абсолютно новий міст.

«Відкриття, без перебільшень, історичне. І хоч було холодно, важко й страшно — цей міст назавжди залишиться в історії Ірпеня "Дорогою життя"», — написав він.

Новий міст має розвантажити Романівку на в'їзд і виїзд у години пік.

Віцепрем'єр-міністр з відновлення – міністр розвитку громад, територій та інфраструктури України Олександр Кубраков уточнив, що 115-метровий міст має по дві полоси руху в кожен бік. Ширина – 18 метрів. Висота – 6 метрів. Він освітлений, обладнаний всіма необхідними інженерними спорудами для безпечного пересування, включаючи велопішохідні переходи з кожного боку – майже по 2 метри завширшки. Рух мостом вже відкрито для всіх видів транспорту.

Залишки підірваного мосту будуть збережені. Вже йде робота над створенням тут меморіального комплексу в пам'ять про визволення Ірпеня та оборону Києва, додав Кубраков.

У Тростянці відкрили модульну поліклініку замість зруйнованого росіянами мед закладу ([Укрінформ](#)).

У Тростянці на Сумщині відкрили модульну поліклініку замість зруйнованого під час окупації консультативно-діагностичного медзакладу.

«У Тростянецькій міській лікарні відкрито нову модульну поліклініку... Вона зведена на заміну зруйнованої триповерхової будівлі консультативно-діагностичної поліклініки, яка зазнала нищівних пошкоджень під час ворожої окупації Тростянця. Ця стало можливим завдяки великому проєкту допомоги з боку міжнародних партнерів», — йдеться у повідомленні Сумської ОВА.

Тимчасові збірні конструкції для поліклініки передало німецьке товариство міжнародного співробітництва GIZ у рамках проєкту «Програма ЄС Міцні регіони – спеціальна програма підтримки України».

Будівля має автономне теплопостачання та електроживлення, а в кабінетах встановлені кондиціонери, рекуператори та іонізатори повітря. Окрім того, заклад забезпечений сучасним медичним обладнанням та меблями.

У закладі відвідувачі зможуть отримати медичні послуги терапевта, офтальмолога, отоларинголога, кардіолога, ендокринолога, гінеколога, невропатолога, психіатра, нарколога, хірурга, травматолога, стоматолога, онколога. Там також проводяться всі необхідні види функціональної діагностики та лабораторні обстеження.

У лікарні вже відремонтовані акушерсько-гінекологічне та терапевтичне відділення, а також завершується капітальний ремонт операційного блоку, проводяться роботи з утеплення стаціонарного, інфекційного та поліклінічного корпусів. Окрім того, у медзакладі планують відкрити сучасний реабілітаційний центр.

ПРООН уже залучила \$1,2 мільярда грантів та кредитів на відбудову України ([Цензор.НЕТ](#)).

Постійний представник Програми розвитку ООН (UNDP) в Україні Яко Сільс:

UNDP вже залучила близько 360 мільйонів доларів грантового інвестування, що охоплює величезний обсяг двосторонніх інвестицій з грантового фінансування та підтримки, що є життєво необхідним для відновлення країни.

ПРООН також співпрацює з міжнародними фінансовими установами для залучення позик та українським урядом, допомагаючи йому отримати доступ до цих позик.

«Ми залучили кредити на суму близько 840 мільйонів, які уряд використовує переважно для заходів з підвищення енергоефективності та розвитку соціальної інфраструктури, якій ми надавали підтримку – шкіл, лікарень, гідроочисних споруд, культурних центрів та спортивних об'єктів. Ми не просто допомагаємо у відбудові України. Якість інвестицій і те, як ці кошти вкладаються, для нас і для відновлення України є настільки ж важливими, як і їхня кількість», - додав постійний представник ПРООН.

Сума погоджених сертифікатів за пошкоджене житло становить \$2,7 мільярда ([Укрінформ](#)).

Голова Комітету Верховної Ради з питань організації державної влади, місцевого самоврядування Олена Шуляк повідомила, що станом на 22 листопада комісії опрацювали вже 37 001 заяву, тобто більш як половину всіх поданих громадянами за цим видом компенсацій. Шуляк поінформувала, що позитивне рішення щодо компенсацій за пошкоджене житло отримано за 27 800 заявами.

«Сума всіх погоджених сертифікатів станом на 22 листопада становить 2,7 мільярда гривень. Причому загальна сума, на яку вже сплачено компенсації – 1,8 мільярда гривень», – додала вона.

Шуляк уточнила, що йдеться про компенсації у випадках, коли сума пошкоджень не перевищує 200 тисяч гривень. Однак, за її словами, упродовж двох наступних тижнів почнуть виплачувати компенсації за пошкоджене

житло у випадках, коли сума пошкоджень становить 200-500 тисяч гривень. «А вже з 1 січня 2024 року громадяни зможуть отримати компенсації за зроблений власним коштом ремонт житла, яке було пошкоджено внаслідок війни РФ проти України», – додала Шуляк.

У Житомирі за підтримки ПРООН відремонтували два ліцеї (Укрінформ).

«У рамках проєкту «Відновлення інфраструктури в постраждалих від війни регіонах України» (ECHO4SCHOOLS-UA: Build Back Better) у Житомирських ліцеях № 1 та № 26 завершилися відновлювальні роботи... У ліцеї №26 було замінено 125 вікон та повністю замінено покрівлю. У ліцеї №1 – відремонтовано дах, замінено 65 вікон та проведено ремонтні роботи в навчальних кабінетах», - йдеться у повідомленні Житомирської ОВА.

Зараз за проєктом «ECHO4SCHOOLS-UA: Build Back Better» тривають ремонтні роботи у ще двох навчальних закладах Житомира.

Чернігівський медцентр сучасної онкології відбудували за кошти United (Укрінформ).

За кошти, зібрані через платформу United24, відбудовано Чернігівський медцентр сучасної онкології.

Під час окупації Чернігівської області, коли на околицях Чернігова йшли бої, вибуховими хвилями та осколками мін був пошкоджений і цей медзаклад, зокрема центральний шестиповерховий хірургічний корпус: вибиті вікна, частково пошкоджені дах та стіни, а також діагностична апаратура.

В.о.генерального директора медзакладу Олександр Заїка:

Робота центру відновилася у квітні торік. Вікна довелося закрити стелажми і плівкою, дах - перекрити руберойдом. Лікарі працювали у будівлі, яка була в аварійному стані.

«Відомий німецький виробник Bayer перерахував через фандрейзингову платформу United24 1 300 000 євро на відновлення та оснащення медичних закладів України. За рішенням комісії з питань розподілу коштів для задоволення потреб охорони здоров'я частину цих коштів, а саме 26 млн 784 тис. грн, спрямовано на відновлення Чернігівського медичного центру сучасної онкології», - зазначають у МОЗ.

Відновлення медцентру розпочалося на початку цього року.

Коментарі європейських та американських політиків

(Укрінформ)

Міністр оборони США Ллойд Остін:

Мав честь зустрітися із Володимиром Зеленським сьогодні у Києві, щоб підтвердити непохитну підтримку України Сполученими Штатами. Ми, разом із партнерами, продовжуватимемо підтримувати нагальні потреби України на полі бою та (її – ред.) довгострокові оборонні потреби.

(ЛІГА.Новини)

Президент Франції Емманюель Макрон і глава Китаю Сі Цзіньпін у

телефонній розмові обговорили війну Росії проти України та бойові дії на Близькому Сході.

У пресрелізі Єлисейського палацу зазначається, що «Президент Республіки заявив про незмінну підтримку Францією України, яка протистоїть агресивній війні з боку Росії, а також висловив глибоке занепокоєння у зв'язку з повідомленнями про військову співпрацю між Росією та Північною Кореєю».

(Укрінформ)

Міністр оборони США Ллойд Остін під час візиту в Україну запевнив керівництво держави у продовженні підтримки з боку США.

За словами Остіна, на зустрічі з Президентом Володимиром Зеленським обговорено «низку питань», з міністром оборони України Рустемом Умеровим - поточні операції, а також найближчі та середньострокові цілі і завдання нового керівництва МОУ.

Глава Пентагону запевнив керівництво України у продовженні підтримки та у тому, що США продовжать роботу над забезпеченням Києва всім необхідним для досягнення успіху на полі бою.

«Також це дало нам змогу переорієнтуватися та пересвідчитися, що ми зберігаємо узгодженість між операціями на місцях і цілями Президента, тож це була чудова нагода. Загалом це був чудовий візит», – підсумував Остін.

(ЛІГА.net)

Білий дім надіслав у Конгрес запит на \$106 млрд допомоги Україні.

Міністерка фінансів США Джанет Єллен:

Надзвичайно важливо, щоб ця допомога була надана Україні й Ізраїлю. Ми не можемо допустити, щоб Україна прогнала битву на внутрішньому фронті, бо їй не вистачило грошей на утримання вчителів чи перших служб реагування у той час, коли вона відважно воює на полі бою. (...). Україна повністю залежить від цієї допомоги. Наші європейські друзі надають 50

млрд євро допомоги Україні протягом наступних чотирьох років, МВФ надає \$15 млрд, і їм потрібно, щоб ми зробили свій внесок у це, щоб це було пакетом.

Вона наголосила: якщо дозволити Путіну виграти в Україні, його наступною ціллю може стати один із союзників США по НАТО.

«Це критичний пріоритет для президента, критичний пріоритет для національної безпеки для нашої країни», – сказала Єллен.

([Укрінформ](#))

Міністр оборони США Ллойд Остін наголосив, що Україні вдалося повернути половину окупованих росіянами територій і завдати значної шкоди Чорноморському флоту, фактично змусивши його дещо змінити позиції.

«Якщо подивитися на загальну шкоду, яку українці завдали російським сухопутним силам, то вона значна. Росії знадобиться чимало часу, щоб оговтатися і відновити їх. Тож маємо віддати належне українцям», – сказав міністр оборони США.

Остін підкреслив, що українці ведуть важку боротьбу, важливо вчитися на попередніх операціях, вносити правильні корективи, враховувати, що ворог так само підлаштовуватиметься.

([Українська правда](#))

Міністр оборони США Ллойд Остін:

Я й далі спостерігаю двопартійну підтримку в обох палатах Конгресу, і я знаю, що є деякі речі, над якими нам потрібно продовжувати працювати, щоб отримати схвалення додаткового запиту, і ми будемо продовжувати працювати з Конгресом над цим.

Остін визнав, що деякі члени Конгресу "мають слушні запитання" стосовно підтримки України, "на які ми відповімо".

«Те, що тут (в Україні. – Ред.) відбувається, має значення не лише для України, але й для всього світу. Йдеться про міжнародний порядок, заснований на правилах. Йдеться про те, щоб не жити у світі, де диктатор може одного дня прокинутися і вирішити анексувати власність свого мирного сусіда», – пояснив він.

([Укрінформ](#))

Міністр оборони США Ллойд Остін:

Для розв'язання конфлікту, подібного до цієї війни, немає жодної «чарівної палички». Усе залежить від надання належних можливостей, а також від інтеграції цих можливостей у значущий спосіб, щоб ви могли створити правильний ефект на полі бою.

Тому чи то F-16, чи то HIMARS, чи це щось інше – головне те, як ви використовуєте ці можливості, інтегруєте та синхронізуєте їх для отримання належного ефекту на полі бою.

([Укрінформ](#))

Координатор Ради нацбезпеки Білого дому Джон Кірбі:

Ми хочемо спонукати Конгрес, щоб він ухвалив додаткові запити, які ми надіслали їм, і ми могли б продовжувати безперешкодну й безперервну підтримку України.

Він підкреслив, що з виділенням кожного додаткового пакета допомоги Україні залишається все менше часу й спроможностей через майже вичерпання фондів для цього.

Кірбі нагадав слова президента Байдена, який заявив, що «коли агресори не розплачуються за свою агресію, вони створюють більше хаосу, смерті та руйнувань». За його словами, без належної відповіді й покарання агресори просто не зупиняються й продовжують йти далі. Це, наголосив Кірбі, означає, що витрати коштів, а також рівень загроз для самих Сполучених Штатів та світу продовжуватимуть зростати, якщо не допомагати Україні зараз.

«Тож дії, які ми вживаємо, і – що не менш критично – потенційні дії, яких ми не вживаємо, матимуть наслідки протягом ще багатьох років», - підкреслив представник Білого дому.

([Укрінформ](#))

Речник Державного департаменту США Метью Міллер:

Білорусь є співучасницею агресивної війни РФ проти України, це – не безкорислива третя країна, яка надає притулок дітям у конфлікті.

Він нагадав, що, за офіційними даними, оприлюдненими минулого тижня, понад 2,4 тисячі українських дітей віком від шести до 17-ти років були незаконно вивезені до Білорусі від початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну. Причому, підкреслив речник Держдепу, здебільшого вивозилися вразливі діти, в тому числі сироти, з обмеженими можливостями, із малозабезпечених сімей, а також діти військовослужбовців ЗСУ.

«Наша інформація є обмеженою, ми не знаємо, чи піддавалися діти, яких депортували до Росії або Білорусі, подальшій експлуатації. Але вони, звісно ж, залишаються дуже вразливими в плані торгівлі людьми», - підкреслив Міллер.

Він також запевнив, що американська сторона «продовжуємо дуже уважно стежити» за розвитком подій у цьому питанні.

([ЛІГА.Новини](#))

Міністр оборони Естонії Ханно Певкур під час візиту до Канади заявив:

Ми єдині в наших поглядах на допомогу Україні – різні кризи не можуть затьмарити варварські воєнні злочини Росії та забрати фокус і зусилля на підтримку України.

За словами міністра, мета Росії полягає у тому, щоб перемогти Україну, вона залишається незмінною.

Він додав, що перемога України відіграватиме вирішальну роль у формуванні євроатлантичного середовища безпеки на десятиліття вперед.

«У руках прихильників України є політична, економічна та військова сила, яка значно перевищує ту, що є у Росії – якщо ми правильно її використаємо, ми зможемо перемогти агресора», – вважає Певкур.

Голова відомства наголосив на необхідності інвестувати у війська, військовий потенціал, запаси та оборонно-промисловий потенціал.

«Якщо виникне потреба, нам доведеться почати захищати НАТО незалежно від того, готові ми до цього чи ні – в останньому випадку, однак, нам доведеться заплатити набагато вищу ціну на полі бою. Цей ризик зменшується завдяки якісному оснащенню, реалістичним і перевіреним оборонним планам та високому рівню обороноздатності», – резюмував він.

([Укрінформ](#))

Канада наполегливо працюватиме над притягненням Росії до відповідальності за вторгнення в Україну.

Міністр юстиції Канади Аріф Вірані:

Канада рішуче налаштована упевнитися в тому, аби Росія була притягнена до відповідальності за своє незаконне й невинуватене вторгнення до України.

Він наголосив, що Канада домагатиметься відновлення суверенітету й територіальної цілісності України у межах її міжнародно визнаних кордонів.

За словами міністра, Канада уже працює за кількома напрямками, щоби домогтися справедливості для України. Він також наголосив, що «стійкість та мужність українців надихають усіх нас».

([Європейська правда](#))

Глава литовського уряду Інгріда Шимоніте у 10-ту річницю початку Революції гідності наголосила на тому, що без України сім'я ЄС є неповною.

Очільниця уряду Литви підкреслила, що 10 років тому з прапорами ЄС в руках українці вийшли на вулиці, щоб захистити свою демократію та гідність.

«Ані кровопролиття на Майдані, ані війна з Росією не змінили їхнього європейського вибору. Попереду лежить історична можливість – без України сім'я ЄС не є повною», – зауважила Шимоніте, наголошуючи на історичній важливості майбутнього вступу України до ЄС.

([Укрінформ](#))

Міністр закордонних справ Австрії Александер Шалленберг:

Попри емоційну війну в Газі, ЄС не буде ставити Україну у кінець списку своїх пріоритетів. Моя позиція чітка: жодних переговорів щодо України без України. Поведінка ЄС в Україні визначатиме положення Заходу

у світі на десятиліття вперед. Про нас будуть судити по тому, як ми підтримаємо країну, яка реалізує своє право на самооборону після кричущого порушення статуту ООН.

Водночас австрійський міністр заявив, що «незадоволений тим, як зараз йдуть справи» у питанні переговорів про вступ України в ЄС, бо у нього «таке відчуття, що на Балкани дивляться через збільшувальне скло, а на Україну – в рожевих окулярах. (...). Я б очікував, що до Боснії і Герцеговини будуть застосовані ті самі стандарти, що і до України.

Австрійський міністр заявив, що він виступає «за поступову інтеграцію з довгостроковою метою повного членства».

«Я хочу, щоб Україна була в ЄС, але це не обов'язково має бути класичне повноправне членство відразу. Втрачати стільки часу на переговори не є геостратегічним варіантом», - сказав він.

(Укрінформ)

Президент Європейської ради Шарль Мішель:

Я повністю переконаний, що підтримка України і Молдови – це наша моральна і стратегічна відповідальність. Я повністю переконаний, що в цих складних умовах, зараз, як ніколи, ми маємо зробити цю стратегічну інвестицію в мир, процвітання і демократичні цінності. Я хочу, щоб ви чітко розуміли – ми будемо робити все для того, щоб переконати 27 членів ЄС, що нам потрібне позитивне рішення у грудні.

Він також навів три аргументи на користь початку перемовин про вступ з Україною та Молдовою в грудні.

За словами Мішеля, перший полягає в тому, що це стане сигналом «європейським суспільствам, що ми дбаємо про стабільність і безпеку, що ми будемо процвітати разом з країнами, які мають ті ж самі принципи».

«По-друге, це послання людям в Україні і Молдові, що ми надійні, серйозні, і це також аргумент для переконання 27 країн-членів, що ми готові ухвалити це рішення», - зазначив президент Євроради.

І по-третє, початок перемовин про вступ з Україною і Молдовою стане також сигналом Кремлю і всім тим, хто хоче підірвати світовий порядок і демократичні принципи, зазначив Мішель.

(Укрінформ)

Президент Чехії Петр Павел:

Контрнаступ України розвивається не так, як очікували самі українці, і справа не тільки в тому, що підтримка Заходу в підготовці цього контрнаступу була недостатньо масовою і швидкою, українці почали зі співвідношення сил, не зовсім сприятливого для наступу, але водночас і час, витрачений на цю підготовку, дозволив Росії дуже добре підготуватися до українського контрнаступу (...). Крім того, постачання зброї, яке потрібне Україні для успішної боротьби з таким потужним супротивником, як Росія, обмежене, і навіть зараз воно не досягає необхідного рівня.

Він зазначив, що війна в Україні несе великий ризик втоми, яка обов'язково проявляється не тільки у воюючих сторін, а й у всіх країнах, які підтримують одну чи іншу сторону. Це, робить висновок верховний головнокомандувач армії ЧР, призведе до посилення тиску припинити конфлікт якоюсь угодою. Ця угода, якщо вона відбудеться, звичайно, базуватиметься на реальній ситуації на полі бою, – зауважує Павел.

Зима для України однозначно буде непростною, адже щонайменше третина інфраструктури, насамперед енергетичної, зруйнована і не відремонтована до зими, за даними Павела. Це чинить велике навантаження на українське населення з точки зору подальшої стійкості. Ба більше, судячи з останньої інформації, яка надходить з передової, самі українські солдати, не тільки відчують зрозумілу втому, але й усе більше розчаровуються підтримкою із Заходу, відчують, що партнери лишають їх у біді, сказав чеський президент. За його словами, це не є гарною відправною точкою для того, як пережити важку зиму та досягти успіху проти супротивника, який використав увесь цей час, зробив висновки з помилок, примножив військоове виробництво, активував плани військового виробництва та зараз може постачати стільки ж або більше техніки та боєприпасів, ніж Захід може надати Україні.

«І немає потреби повторювати, що успіх Росії в Україні був би великою проблемою для всіх нас, не тільки для Чехії, але для всіх союзників, для всіх західних країн. Це не лише тому, що Росія зміцнилася б у своїй інтерпретації міжнародних відносин, але водночас це надихнуло би багато інших країн-однодумців на те, що силою можна досягти цілей і що Захід не такий сильний, як його намагаються показати», – підкреслив глава Чеської держави.

(Укрінформ)

Президентка Молдови Мая Санду:

Президенте Зеленський, сьогодні я дякую за надзвичайні жертви, які українські воїни приносять на фронті, борючись із російською навалюю, за те, щоб Україна залишалася вільною і незалежною. Ми знаємо, що без цього спротиву, без цієї боротьби наша країна стала б наступною у переліку окупаційних цілей Росії, і, думаю, що не останньою у цьому списку. Захищаючи Україну, ви також захищаєте Молдову.

Українців завжди радо вітатимуть у нашій країні стільки, скільки це буде потрібно. Наші дороги, наші залізниці, наші шляхи солідарності допомагатимуть українським товарам досягати експортних ринків. Ми допомагаємо українським групам з розмінуванням, Молдова надає гуманітарну допомогу Україні, допомагає забезпечити безперервність енергопостачання.

Президентка Молдови також підкреслила, що «стояти поруч з Україною означає підтримувати Формулу миру президента Зеленського з десяти пунктів».

«Ми виступаємо на підтримку ваших цілей і поділяємо їх – це також наші цілі», - акцентувала вона.

(Укрінформ)

МЗС Румунії з нагоди десятої річниці початку Євромайдану та подій Революції Гідності висловила рішучу підтримку початку вже цього року переговорів про вступ до Євросоюзу України та Молдови.

«10 років тому українці заявили, що Україна належить до сім'ї Європейського Союзу. Євромайдан є символом європейської долі України, яка зараз щодня захищається від агресії з боку Росії. Румунія рішуче підтримує початок переговорів про вступ до ЄС з Україною та Молдовою у 2023 році», – йдеться у заяві МЗС Румунії.

(Укрінформ)

Президент Європейської ради Шарль Мішель:

Ми створювали гарантії безпеки для України де-факто, коли одразу з перших днів вторгнення вирішили мобілізувати всі можливі інструменти для підтримки України, включно з наданням летальної військової техніки Україні через кілька годин після початку війни. Це свідчило про нашу надзвичайно сильну відданість. І це сталося не тому, що між Україною та ЄС було укладено якийсь договір, а тому, що це було просто необхідно зробити в тих обставинах.

Президент Євроради додав, що зараз триває робота над уточненням і стабілізацією на майбутнє певних гарантій безпеки для України.

«І тому Європейська Рада доручила високому представнику Боррелю розпочати офіційні консультації з Україною та країнами-членами ЄС. У грудні буде опубліковано першу доповідь на цю тему. Це не стане вирішальним моментом, але ми покажемо, що ми оцінюємо можливості і працюємо над цим питанням», - додав Мішель.

Президент Євроради навів два приклади, через площину яких він дивиться на гарантії безпеки.

«По-перше, це промисловий і оборонний сектори ЄС. У Європі ми дуже наполегливо працюємо над тим, щоб зробити нашу промислову базу міцнішою і витривалішою, і в цьому питанні потрібно зробити ще багато чого. Наприклад, ми працюємо над питанням боєприпасів, намагаючись пришвидшити виробництво, та докладаємо більше зусиль, щоб поставити більше боєприпасів Україні», - повідомив Шарль Мішель.

Як другий приклад він навів навчання українських військових.

«Ми вже підготували 30 тисяч українських військових, до кінця року це число має збільшитися до 40 тисяч. Це також гарантії безпеки на майбутнє. І цю дискусію слід розглядати паралельно з необхідністю розвитку європейської обороноздатності», - сказав він.

[\(Укрінформ\)](#)**Координатор Ради Нацбезпеки США Джон Кірбі:**

Іран надає Росії значну кількість БПЛА, керованих авіаційних бомб і артилерійських боєприпасів, які РФ використовує для атак проти України та вбивства невинних мирних жителів.

Крім того, за його словами, є вірогідність, що військова взаємодія між двома країнами є більш масштабною. Кірбі нагадав, що в вересні Тегеран прийняв міністра оборони РФ Шойгу, продемонструвавши йому можливості нової балістичної ракети ближнього радіусу дії Ababil, а також балістичної системи малої дальності Fateh-110.

Це, за словами представника Білого дому, викликає занепокоєння, що Іран розглядає можливість надання РФ балістичних ракет для їх застосування в Україні.

Росія, зі свого боку, також пропонує Тегерану «безпрецедентну співпрацю у сфері оборони», включно з ракетами, електронікою та ППО. Зокрема, Іран уже заявляв про завершення угоди щодо купівлі винищувачів СУ-35 у Росії. Крім того, Тегеран «прагне закупити у Росії додаткову військову техніку, в тому числі ударні гелікоптери, радары та навчально-бойові літаки».

Загалом США оцінюють, що Іран планує отримати від РФ військового обладнання на мільярди доларів для посилення власного військового потенціалу.

Кірбі звернув окрему увагу, що російська група «Вагнер» за вказівкою Кремля готувала передачу засобів ППО угрупованню «Хезболла» або Ірану.

«Ми уважно стежитимемо за тим, чи надає "Вагнер" військову техніку "Хезболлі" чи Ірану», - наголосив представник адміністрації США.

У цьому зв'язку він нагадав, що Сполучені Штати разом з іншими країнами вже застосували безпрецедентні санкції проти Ірану, РФ та інших учасників, щоби заблокувати військову взаємодію між цими двома країнами.

«Ми надалі використовуватимемо ці та інші інструменти, які ми маємо в нашому розпорядженні, щоби викривати та блокувати розширення військового партнерства Росії й Ірану», - підкреслив Кірбі.

[\(ЛІГА.Новини\)](#)**Президент Польщі Анджей Дуда:**

Якщо російських окупантів не перемогти зараз на українській території, Москва нападе знову, тому у нас немає сумнівів, що сьогодні Україна є місцем, де на карту поставлено долю нашої безпеки.

(...). Я припускаю, що польська влада, незалежно від того, з якого політичного табору вона походить, продовжуватиме цю політику, яка є політикою, що реалізується абсолютно в польських, а також європейських інтересах.

На його думку, «підтримка України [польською владою] є очевидною».

Польща вже відправила до України понад 300 танків, понад 100 одиниць бронетехніки, «сотні тисяч» одиниць зброї та боєприпасів, а також «незліченну кількість» предметів амуніції, додав Дуда.

([Укрінформ](#))

Заступниця речника Міноборони США Сабріна Сінгх:

Ми дуже впевнені в допомозі та можливостях, які ми змогли надати Україні станом на сьогодні, і ви бачите, що вони (українські військові – ред.) ефективно використовують їх на полі бою.

У цьому контексті вона відзначила, зокрема застосування в Україні ракетних систем HIMARS, а також комплексів протиповітряної оборони західного зразку.

«Тож ми дуже впевнені в тому, що ми змогли дати Україні для досягнення прогресу на полі бою», - підкреслила Сінгх.

Водночас вона підтвердила стурбованість США у зв'язку з тим, що Іран може передати нові ракети Росії, яка прагне їх застосувати у війні проти України. Однак, за її словами, поки немає документальних свідчень передачі ракет російській стороні.

([Укрінформ](#))

Президент Європейської ради Шарль Мішель:

Засідання Європейської ради у грудні буде важким, тому що на порядку денному дуже складні питання. По-перше, це важливий перегляд багаторічного бюджету, і ці дебати частково пов'язані з Україною, тому що саме в цьому контексті ми будемо обговорювати і, сподіваюся, вирішимо мобілізувати додатковий пакет у €50 мільярдів фінансової допомоги для України на чотири роки», - підкреслив Мішель.

Дискусія обіцяє бути важкою не тільки через питання України, вважає президент Євроради, «тому що зазвичай в Європі завжди важко знаходити компроміс, приймати рішення, коли йдеться про фінансову солідарність, що є нормальним явищем».

Мішель пояснив, що для деяких країн важливо не надто збільшувати свої власні внески: «Кожен уряд перебуває під тиском через складну ситуацію, і для деяких країн важливо побачити, як ми можемо перерозподілити певні європейські кошти відповідно до пріоритетів на наступні роки».

«Крім того, йде процес розширення. Давайте спочатку згадаємо, чого ми досягли. Ми прийняли важливе, принципове рішення про надання Україні статусу кандидата. І якщо ви пам'ятаєте, за кілька тижнів, можливо, навіть за кілька днів до того, як ми ухвалили це рішення в Європейській раді, існували великі сумніви щодо можливості одностайного прийняття рішення з цієї теми. Але ми це зробили», - наголосив Мішель.

«Я абсолютно переконаний, що ми повинні прийняти позитивне рішення. Це покаже, що ми серйозні, що ми надійні, що на нас можна

покластися не тільки на слова, а й на ділі», - заявив президент Євроради. «Це буде важливим сигналом громадській думці всередині ЄС. Це означатиме, що ми дбаємо про наше спільне майбутнє, тому що ми інвестуємо у процвітання та безпеку, у нашу спільне майбутнє. І це також надсилає важливий сигнал Кремлю про те, що ми не залякані й не дозволимо їм у майбутньому ставити під загрозу безпеку європейського континенту».

При цьому Мішель визнав, що для ухвалення рішення знадобиться пройти стадію серйозних політичних переговорів, але «українці можуть на мене розраховувати, і не тільки на мене, а й на багатьох європейських лідерів».

(ЛІГА.Бізнес)

Міністр сільського господарства Польщі Роберт Телус розказав, що провів зустрічі з міністрами сільського господарства країн Вишеградської четвірки та коаліції п'яти країн-сусідів України. Ці переговори стосувалися, зокрема, можливого вступу України до ЄС.

«Це виклики для сільського господарства ЄС. Але насамперед для нас – я маю на увазі Польщу та прикордонні країни. Про це треба говорити вже зараз. Потрібно шукати рішення, щоб це не зашкодило європейському сільському господарству; щоб приєднання України до ЄС не завдало шкоди нашим фермерам – польським і з інших прикордонних країн. Ми згодні – обидві групи – що ці питання важливі й що ми маємо про них подумати», – сказав міністр сільського господарства Польщі.

Міністри також обговорили транзит українського зерна через ЄС.

«Ми говорили про зерно, яке проходить через наші країни. Наші рішення – польське, угорське, словацьке – щодо односторонньої заборони показують, що транзит може здійснюватися. Цей транзит стає дедалі більшим. Це зерно не залишається в наших країнах і це гарне рішення», – сказав Телус. За його словами, все більше інших країн ЄС у кулуарах визнають польську правоту.

Він також висловив сподівання, що Євросоюз зробить із цього висновки та створить на своєму рівні систему, яка забезпечить потрапляння українських товарів туди, куди вони йшли до війни.

(Укрінформ)

Представник Всесвітньої продовольчої програми (ВПП) в Україні Метью Голлінгсворт заявив, що «сьогодні приблизно кожна п'ята українська родина стикається з тим чи іншим ступенем гострої нестачі продовольства», передусім біля зони бойових дій.

Понад 900 тис. осіб, «які все ще живуть у радіусі 30 км від лінії фронту», відчувають найгостріші потреби у забезпеченні продовольством, які посилюються взимку, додав він.

Голлінгсворт наголосив, що «в одній з найвагоміших житниць у світі сотні тисяч людей, які живуть у безпосередній близькості від бойових дій, нині залежать від гуманітарної та продовольчої допомоги».

За словами представника програми, ВПП забезпечить продовольством близько 750 тис. із цих людей протягом зими. Крім того, ще 1,5 млн отримають грошову допомогу в районах, які безпосередньо постраждали від воєнних дій.

Він розповів, що з середини липня задокументовано 31 напад на об'єкти, що мають вирішальне значення для виробництва та експорту зерна. 28 з них - в Одеській області, де розташовані «життєво важливі» чорноморські морські й дунайські річкові термінали, «необхідні для світової торгівлі й виробництва продовольства».

До лютого 2022 року на Україну припадало 9% світового експорту пшениці, 15% – кукурудзи та 44% – соняшникової олії, нагадав представник ВПП.

Україна вже зазнала збитків сільськогосподарському сектору на 40,2 млрд доларів, сказав він.

«Ми всі маємо зосередити наші зусилля на задоволенні нагальних потреб цієї країни, зокрема у довгостроковій перспективі, аби гарантувати, що цей сільськогосподарський центр буде швидко відновлений і зможе допомагати голодуючим у всьому світі, бо коли вибухне чергова продовольча криза, світ знову потребуватиме України», - підкреслив Голлінгсворт.

[\(Укрінформ\)](#)

Президент Європейської ради Шарль Мішель:

Ми не можемо передбачити результати президентської кампанії у США, але ми можемо зробити дещо, що допоможе американцям консолідувати підтримку України. Бо якщо ми консолідуємо її всередині ЄС, це буде корисно для політичних дебатів у Сполучених Штатах. Якщо США відчують, що Європа є надійною, це буде аргументом довіри.

Саме тому, на його думку, «важливо повідомити нашим громадянам по всьому ЄС, що поставлено на карту і які стоять виклики. І коли ми голосуватимемо на європейських виборах, ми будемо голосувати за певну ідею: верховенство права, принцип рівності, безпеку та процвітання, і те, як ми будемо голосувати, вплине на те, яким буде Європейський Союз і європейський континент у майбутньому».

Мішель підкреслив, що «Сполучені Штати є основним союзником Європейського Союзу, і ми прекрасно співпрацюємо з Джо Байденом та його адміністрацією щодо України та багатьох інших геополітичних питань».

«США є основним союзником для євроатлантичних відносин, стратегії та безпеки в усьому світі. Ви задаєте це питання (про можливу перемогу Дональда Трампа – ред.), і багато інших журналістів часто задавали його мені та моїм колегам. Це на щось вказує. Це вказує, що є тільки один шлях. Ми

дуже наполегливо працюємо, щоб бути ще більше господарями своєї долі. Тут є три елементи. По-перше, це економічна база. Нам потрібно бути дуже рішучими, щоб поглибити ринок ЄС, поглибити наш потенціал, впроваджувати інновації, готувати наше економічне майбутнє, тому що ви є сильними з геополітичної точки зору тільки якщо ви є сильними з економічної точки зору».

Іншим елементом Мішель визначив енергоресурси.

«Це важливий інструмент і елемент нашої конкурентоспроможності, а також для вирішення деяких спільних проблем, таких як зміна клімату. І навіть якщо ми просунулися щодо підготовки до зими, Росія запустила так звану «енергетичну ракету» на весь світ, в тому числі на ЄС. Сьогодні ми маємо ціни на енергоносії на єдиному ринку в три, а то й у чотири рази вищі, ніж у тих країнах, де у нас є партнери та конкуренти для нашого бізнесу».

Безпека та оборона, на думку президента Єворади, є третім основним елементом.

«Цього раніше не вистачало. Я вважаю, що справжнє зародження європейської оборони почалося, коли після вторгнення в лютому 2022 року ми вирішили надіслати зброю в Україну, тому що НАТО на той час не було у змозі доставити зброю, адже вони не хотіли розпочинати Третю світову війну. Хто діяв дуже швидко? Хто дав сигнал українському народу та владі, що ми готові змінити свою парадигму? За місяць до цього моменту неможливо було уявити рішення про надання зброї певній країні, але ми його прийняли за кілька годин».

(Укрінформ)

Постпред ЄС при ООН Олоф Скоог на засіданні Ради Безпеки ООН зачитав заяву Євросоюз, в якій йдеться про те, що успішне створення «українського коридору» для цивільних вантажних суден дало Україні змогу експортувати понад 1,5 млн тонн продовольства, сприяючи таким чином зміцненню глобальної продовольчої безпеки.

Євросоюз також високо оцінює зусилля України та приватного сектору, «спрямовані на запровадження страхової схеми, яка зменшує витрати на цей маршрут», додав він.

Через власну програму «Зерно з України» понад 170 тис. тонн зерна надійшли країнам, які цього потребують, зокрема Ефіопії, Кенії, Сомалі, Судану та Ємену, зазначив Скоог.

«ЄС підтримує всі зусилля, зокрема й ООН, спрямовані на сприяння експорту українського зерна та іншої сільськогосподарської продукції до країн, які найбільше цього потребують, у тому числі в Африці та на Близькому Сході», - зазначив він.

ЄС і далі розширюватиме можливості ініціативи «Шляхи солідарності» для сприяння транзиту та експорту наземними шляхами на світові ринки, які вже дали змогу експортувати понад 57 млн тонн української сільськогосподарської продукції, сказав Скоог.

Він наголосив, що навмисні обстріли Росією цивільної інфраструктури та цивільних осіб в Україні додають ще більше «воєнних злочинів, про які повідомляє Незалежна міжнародна комісія ООН з розслідування щодо України».

Росія та її керівництво повинні нести повну відповідальність за ведення агресивної війни проти України та інші найтяжчі злочини за міжнародним правом, наголосив дипломат.

Він розповів, що ЄС посилить надання допомоги для захисту електрогенераторів, силових трансформаторів, мобільних пунктів обігріву, високовольтного та освітлювального обладнання, «щоб допомогти Україні та її народу пережити ще одну зиму в умовах війни». Через механізм цивільного захисту ЄС відправив в Україну понад 5 тис. електрогенераторів, повідомив він.

Крім того, ЄС та його держави-члени приєднуються до України у вшануванні мільйонів жертв Голодомору, додав Скоог.

«Якщо ми не будемо вивчати нашу історію, то ризикуємо повторити помилки. Саме тому ми підтримуємо ініціативу України щодо спільної декларації і закликаємо всіх інших членів ООН також підтримати її».

[\(Українська правда\)](#)

Глава американської делегації при ООН посол Лінда Томас-Грінфілд:

Цього місяця ми маємо 90-ті роковини Голодомору, який означає смерть від голоду. Але Путін не зважав, він, швидше, надихнувся. Як і Сталін, Путін використовує продовольство як зброю війни. Як і Сталін, Путін вчинив голод і смерть в Україні.

Чому? Тому що Росія розікрала українське зерно, саботувала сільськогосподарські угіддя, бомбардувала українську сільськогосподарську інфраструктуру та портові міста.

Вона підкреслила, що тоді мільйони українських жінок, дітей, чоловіків загинули через жорстку та репресивну політику сталінського режиму, через рукотворний і навмисний голод. Це, за її словами, «стало попередженням» того, що може статися, якщо не стримувати жорстокість і тиранію.

Томас-Грінфілд також наголосила, що Росія веде війну не лише проти народу України, «вона також веде війну проти вразливих верств населення в усьому світі, які залежать від експорту продовольства з України».

Представниця США нагадала, що Росія загострила глобальну продовольчу безпеку. Адже до повномасштабного вторгнення минулого року Україна була одним із провідних виробників та експортерів сільськогосподарської продукції. Втім зараз виробництво пшениці в країні зменшилося на 35%, ніж до війни.

Але попри це, попри невпинні атаки український народ вистояв і продовжує бути «маяком надії» для найуразливіших верств у світі.

(Укрінформ)

Речник Держдепартаменту США Метью Міллер:

Ми надалі бачимо, як російський уряд робить обурливі й неприйнятні заяви щодо України. І тому це лише посилює наше переконання продовжувати надавати Україні допомогу, необхідну їй для захисту, щоби відкинути російського агресора від своїх кордонів.

Таким чином речник Держдепу відреагував на заяву російської влади про те, що РФ «не може співіснувати» з нинішньою владою у Києві.

Міллер нагадав, що російська агресивна пропаганда діє не рік не два, а триваліший час.

«Це вкотре підтверджує наші зобов'язання, і я вважаю, посилює необхідність того, щоби Конгрес вжив заходів для ухвалення запиту із додатковим фінансуванням», - зауважив Міллер.

Він нагадав, що держсекретар Блінкен у вівторок провів телефонну розмову зі своїми колегами з країн формату G7+, щоби обговорити додаткові кроки для зміцнення інфраструктури України напередодні зими.

«Минулої зими ми бачили, як Росія цілила по енергетичних об'єктах в Україні, тому ми працюємо з Україною, щоби спробувати посилити її інфраструктуру», - зауважив речник Держдепартаменту США.

(Укрінформ)

Постійний представник Програми розвитку ООН (UNDP) в Україні Яко Сільс:

З багаторічного досвіду роботи UNDP у 170 країнах і територіях ми зрозуміли, що корупція є однією з найбільш серйозних проблем у розбудові ініціатив з відновлення та відбудови в будь-якій країні. Однак у випадку України ми спостерігаємо чітку відданість боротьбі з корупцією, і це йде від керівництва з найвищих рівнів влади.

Дуже приємно бачити в Україні справжнє бажання зробити все можливе, щоби корупція не підривала зусилля з відновлення. І дуже приємно бачити, що уряд повністю усвідомлює небезпеку корупції в процесах відновлення. Вони справді намагаються розв'язати ці питання, запровадивши конкретні програми та цифрові платформи, які також можуть зробити процес набагато прозорішим.

Він повідомив, що Програма розвитку ООН паралельно працює на місцевому рівні, зміцнюючи спроможність громад у цій сфері та визнаючи їх провідну роль у процесі відновлення.

(Укрінформ)

Президент Чехії Петр Павел:

Згідно з сучасними розрахунками, Росія потребуватиме мінімально 5-7 років на відновлення своєї боєздатності. З іншого боку, в цих розрахунках є багато умов, які можуть змінити ситуацію. Багато чого залежатиме від того, яким буде результат війни, як з неї вийде Україна, як Росія.

Він підкреслив, що за будь-яких умов не лише Чехія сприймає Росію як реальну загрозу номер один в Європі, але й всі країни НАТО. Відтак, зазначив Павел, треба реально готуватися, і всі європейські армії готуються до можливості «конфлікту високої інтенсивності» на континенті, після агресії РФ проти України цього не можна виключати. Збільшуються витрати на оборону, а також якість підготовки військ, планування, сказав колишній воєначальник.

«Всі ми в НАТО сприймаємо цю ситуацію як серйозну, хоча й, однозначно, не хочемо (військовий дій на своїх територіях, – ред.)», - сказав чеський лідер.

Він зазначив, що підтримка України є важливою для безпеки країн V4. Росія має відповісти за скоєні нею злочини та вбивства, а також за завдану шкоду, відтак необхідно продовжувати підтримувати Україну та українців, це відповідає нашим національним інтересам, - сказав Павел.

Політик визнав, що підходи країн V4 до деяких питань подекуди відрізняються, але в тому, що стосується українського питання, під час нинішньої зустрічі не було висловлено «діаметрально протилежних поглядів». Те, що є відмінності з окремих деталей, є природнім. Всі лідери були єдині в думці, що прямим інтересом усіх держав є те, щоби «Україна досягла успіху, а Росія не досягла успіху».

(ЛІГА.Новини)

Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан погрожує заблокувати всю допомогу Європейського Союзу для України, а також майбутній вступ країни до блоку, якщо лідери ЄС не погодяться переглянути всю свою стратегію підтримки. Про це повідомило видання Politico із посиланням на лист політика.

У листі, адресованому голові Європейської ради Шарлю Мішелю, угорський лідер написав, що жодні рішення щодо фінансування України, відкриття переговорів про вступ до ЄС або подальших санкцій проти Росії не можуть бути ухвалені доти, доки не відбудеться ця «стратегічна дискусія», коли лідери зберуться в Брюсселі в середині грудня.

«Європейська рада повинна підбити підсумки реалізації та ефективності нашої поточної політики щодо України, включно з різними програмами допомоги», – зазначив Орбан у недатованому листі.

Він також запитав, чому Європа повинна продовжувати підтримувати Україну в той час, коли США, які надали основну частину військової допомоги Києву, можуть бути не в змозі продовжувати фінансування через партійний глухий кут щодо майбутньої підтримки, йдеться у матеріалі.

«Європейська рада повинна провести відверту і відкриту дискусію про реалістичність стратегічних цілей ЄС в Україні», – йдеться в листі.

За інформацією журналістів, у документі додається, що «Європейська рада не в змозі ухвалити ключові рішення щодо запропонованих гарантій безпеки або додаткової фінансової підтримки України, схвалити подальше

посилення режиму санкцій ЄС або домовитися про майбутнє процесу розширення, якщо не буде знайдено консенсусу щодо нашої майбутньої стратегії стосовно України».

([Укрінформ](#))

Віцепрем'єр-міністр Канади Христя Фріланд:

Ми розуміємо, що ви боретеся за всіх нас і за заснований на правилах порядок усюди у світі, тож ми рішучі у своїй підтримці. Наш уряд робитиме усе можливе протягом усього необхідного часу для підтримки відважного українського народу та відбудови вільної, успішної та переможної України, коли для цього настане час.

Вона додала, що після 636 днів війни “українцям треба знати, що підтримка Канадою України залишається непохитною й буде такою надалі”.

«Ми надаємо Україні необхідну фінансову та військову допомогу й очолюємо глобальні зусилля із конфіскації підсанкційного майна російських олігархів та центробанку на підтримку України», - зазначила віцепрем'єр-міністр Канади.

«Ми не втратимо віри й ніколи не залишимо Україну», - наголосила Фріланд.

([Цензор.НЕТ](#))

Міністр оборони США Ллойд Дж. Остін III:

Було лякаюче бачити, як делегація ХАМАС на чолі з одним із лідерів терористичного угруповання нахабно відвідала Москву 26 жовтня, щоб зустрітися з високопосадовцями з Росії. І Україна, і Ізраїль стикаються з безжальними ворогами, які прагнуть їх знищити.

Він заявив, що Іран розпалює конфлікт і в Газі, і в Україні, озброюючи ХАМАС і Путіна. Міністр додав, що підтримка Іраном Кремля і ХАМАС завдає шкоди Україні, стабільності на Близькому Сході та впливає на заснований на правилах міжнародний порядок.

«Це момент глобального виклику. Але не сумнівайтеся: Сполучені Штати цілком здатні продовжувати нашу рішучу підтримку України, навіть коли ми підтримуємо Ізраїль у час потреби», - заявив Остін.

([Цензор.НЕТ](#))

Канцлер ФРН Олаф Шольц і прем'єрка Італії Джорджа Мелоні під час віртуального саміту G20 звернулися до президента РФ Володимира Путіна.

Канцлер ФРН Олаф Шольц:

Я закликав до того, щоби президент Путін завершив свою агресію та вивів свої війська з території України, щоби війна зрештою завершилася.

За словами канцлера, йому було важливо, що участь Путіна у відеоконференції глав держав і урядів Двадцятки була доброю нагодою лідерам демократичних держав чітко заявити, що мир в Україні є під

загрозою, оскільки вона була атакована Росією і цей мир може легко бути відновлений, якщо Росія вийде з України.

«Ми це зробили (висловили свою позицію – ред.), а також інші. Було також цікаво, що він (Путін) повинен був це вислухати», - зауважив німецький лідер.

Прем'єрка Італії Джорджа Мелоні своєю чергою зазначила, що сьогоднішні заяви Путіна про готовність до пошуку миру можна було би вітати, але «мир і вторгнення не можуть співіснувати», і Путін міг би легко довести своє прагнення миру, якби відкликав своїх солдатів.

«Ми чітко підтвердили свою позицію: сказали, що Росія могла би завершити війну. Для цього вона має вивести війська і таким чином відновити територіальну цілісність України», - сказала італійська прем'єрка.

Вона також висловила думку, що Путін взяв участь у конференції тому, що це було для нього легко – захід проходив у відеоформаті. «Це було легко – він міг залишатися в Москві, адже це була лише відеоконференція. Для нього ж це було можливістю поновити свою "політичну видимість", що є частиною пропаганди», - додала Мелоні.

Вона підкреслила, що Німеччина та Італія від початку війни повністю стоять на боці України та будуть її продовжувати підтримувати. Мелоні поінформувала, що після запланованої на 2024 рік конференції з відбудови України в Берліні наступна буде організована в Італії.

[\(Цензор.НЕТ\)](#)

Міністр закордонних справ Австрії Александер Шалленберг:

Так, звичайно, ми хочемо миру. Всі хочуть миру. І люди в Україні хочуть цього найбільше. Але це все лежить в руках лише однієї людини, а саме – президента Російської Федерації Володимира Путіна. Він може закінчити війну вже завтра. Якщо він це зробить, війна закінчиться. Якщо ж Україна припинить воювати, то з Україною буде, скажімо так, покінчено. І тоді Словаччина може раптово отримати іншого сусіда.

Також міністр наголосив на позиції Австрії, яка полягає у тому, що не може бути «жодних переговорів щодо України без України». За словами Шалленберга, найбільша безпосередня загроза безпеці на європейському континенті походить від російської агресивної війни, а тому дуже важливим залишається єдність і згуртованість Європейського Союзу щодо цього питання.

«Єдність і згуртованість Європейського Союзу в цьому питанні була нашим найбільшим досягненням, нашим найбільшим активом. І я вважаю, що ми робимо все правильно і повинні працювати над тим, щоб ця єдність і згуртованість зберігалася й у майбутньому», - зазначив він.

За словами австрійського міністра, треба також усвідомлювати, що «за нами спостерігають на міжнародному рівні, що наша позиція як західного світу також дуже сильно залежить від нашої поведінки в цьому питанні».

([Цензор.НЕТ](#))

Міністр закордонних справ Словаччини Юрай Бланар:

Словацька Республіка розглядає російську агресію як порушення міжнародного права, і ми готові допомагати Україні, тому що всі хочуть миру, всі хочуть демократії для України й ми всі хочемо, щоб Україна та її територія не зазнавали потрясінь.

Водночас він заявив про те, що наразі лінія бойового зіткнення в Україні стала відносно статичною і «зараз можна побачити рішення в мирних переговорах».

«Мирне рішення завжди складне. Але ми повинні сказати, що нам потрібне припинення вогню перед мирними переговорами. Зараз ми бачимо, що конфлікт в Україні триває вже понад 600 днів і не призводить до жодних результатів. Ще раз повторюю, ми підтримуємо Україну. Однак ми бачимо, що конфлікт увійшов у заморожену фазу», - зазначив Бланар.

За його словами, Словацька Республіка й надалі продовжуватиме надавати Україні допомогу, але не у військовій сфері. Це, наприклад, стосується розмінування українських територій, а також «підтримки України через членство в Європейському Союзі».

(...). Він також заявив, що уряд Словаччини готовий обговорювати питання введення 12-го пакету санкцій ЄС проти РФ, але він «має чіткі умови для підтримки санкцій», які «не повинні шкодити інтересам Словацької Республіки, особливо економіці». «Ось чому цей дванадцятий пакет санкцій для нас лишається відкритий. Але у нас є свої умови, які я також обговорював у Брюсселі. І якщо дванадцятий пакет санкцій включатиме, зокрема, ядерне питання, то Словаччина його не підтримає», - заявив Бланар.

([Укрінформ](#))

Координаторка системи ООН в Україні Деніз Браун:

Зараз дійсно час у певних регіонах України – не скрізь, перейти від гуманітарної допомоги до допомоги з відновленням. Ми в ООН працюємо над програмою на наступні п'ять років і провели серію консультацій з громадянським суспільством у Харкові, Дніпрі, Одесі, Миколаєві та Львові, якраз щоб обговорити це.

Координаторка системи ООН в Україні зауважила, що йдеться не про те, що «ми щось одне відключили і щось інше включили». За її словами, насамперед треба знати потребу, і тут голоси жінок теж важливі, розуміти, чи є план задоволення цих потреб, чи є фінансування, і хто чим буде займатися.

«Ми говоримо не лише про місцевий рівень, а й національний також, є міжнародні партнери – це цілий процес. Ми вже почали докладно про це думати і проводити консультації, щоб це врахувати, тому що ми тут не для того, щоб щось вирішувати - ви маєте вирішувати, а ми маємо підтримати вас», - резюмувала вона.

([Цензор.НЕТ](#))

Міністр закордонних справ Чехії Ян Ліпавський зазначив, що включення до санкційного списку державства РФ, яке управляє нерухомістю в Чехії призведе до того, що росіяни не зможуть використовувати гроші від оренди для вбивства українців.

«Для нас це акт самооборони. Росія веде загарбницьку війну в Україні, вона завдала нам неймовірних проблем – подивіться на вартість електроенергії та газу, яка інфляція – нам довелося подбати про півмільйона біженців і все через Путіна», - розповів Ліпавський.

Він додав, що Чехія має зробити все, щоб Україна відстояла свою територіальну цілісність у війні з Росією та принцип, що кордони в Європі не можуть бути змінені силою.

([Українформ](#))

Міністр торгівлі Канади Мері Енджі:

Ми підтримуватимемо Україну в її боротьбі за свободу й демократію стільки, скільки буде потрібно. Коли Україна візьме гору, Канада та канадські бізнеси усіх розмірів підтримають її відбудову.

Вона наголосила, що модернізація Угоди про вільну торгівлю між Канадою та Україною «підтверджує нашу прихильність до українських друзів та підтримку довготермінової стабільності, безпеки й економічного відновлення України».

«Оновлена угода надасть нашим канадським бізнесам найкращий можливий доступ на український ринок, аби зробити це», - зазначила міністр.

([Цензор.НЕТ](#))

Міністр закордонних справ Австрії Александр Шалленберг зазначив, що необхідно закріпити Україну та Боснію і Герцеговину в орбіті ЄС, щоб протистояти російському впливу. Зміцнення стабільності в обох регіонах - Східній та Південно-Східній Європі - є однаково важливим, зауважив він.

Австрійський міністр наполіг, що було б «геостратегічною катастрофою», якби Єврокомісія дивилась на Західні Балкани «під збільшувальним склом і у рожевих окулярах – на Україну».

«Не можна, щоб одні групи були на швидкісній смузі, а інші – на службовій», - наголосив він.

Відповідаючи на запитання, чи розглядає Австрія можливість накладати вето на початок переговорів про вступ з Україною, якщо Боснії також не буде дано зелене світло для переговорів, Шалленберг сказав, що дискусії «вже просуваються у правильному напрямку».

«Але... не створюймо проблему в регіоні, який чекає вже 20 років, і не створювати їм ще один бар'єр. Як сказав (прем'єр-міністр Албанії - ред.) Еді Рама, якщо я правильно його процитував, чи повинні ми розпочати війну на Балканах, щоб привернути вашу увагу?» - сказав Шалленберг.

За його словами, будуть дуже «палкі дебати», і Австрія хоче, щоб сигнали були «однаковими в обох напрямках з геостратегічних міркувань».

([Цензор.НЕТ](#))

Президент Чехії Петр Павел зазначив, що не лише його країна, а й НАТО сприймає Росію як загрозу номер 1 в Європі. Петр Павел наголосив, що необхідно реально підготуватися до такої загрози.

«Усі армії реалістично сприймають цю загрозу, всі армії готуються до можливості конфлікту високої інтенсивності в Європі», - зазначив Павел.

([Цензор.НЕТ](#))

Очільник Європейської ради Шарль Мішель не погоджується з твердженням, що контрнаступ ЗСУ був провальним, адже вони досягли великих успіхів у Чорному морі та на лівому березі Дніпра.

«По-перше, те, як українська армія досягла величезного прогресу в Чорному морі, є надзвичайно важливим. Це великий крок у правильному напрямку. По-друге, нещодавній прогрес, досягнутий на лівому березі Дніпра, також дуже важливий», - зазначив він.

Мішель додав, що ЄС повинен підтримувати Україну у військовому плані – як тренуючи українських військовослужбовців, так і постачаючи зброю.

«Нинішня ситуація показує, що нам потрібно прискорити і наростити наше виробництво, щоб підтримати Україну. А також тому, що в майбутньому ми розуміємо, що ЄС, який є дуже сильним економічним гравцем, є дуже сильним і потужним з погляду поширення спільних стандартів і внутрішніх норм по всьому світу», - додав він.

([Укрінформ](#))

Віцеканцлер, міністр економіки та енергетики Роберт Габек:

Путін продовжує свою війну проти України з усією жахливою жорстокістю... Ми будемо триматися даного нами слова та продовжувати стояти на боці України в її боротьбі за свободу – за допомогою зброї, грошей, відбудови.

Він зазначив, що в Німеччині та всій Європі наразі панує невпевненість, що останні роки багато змінилося з того, у що європейці надто довго вірили, зокрема, в те, що в Європі ніколи більше не буде війни, що США завжди будуть стояти на захисті Європи, що дешевий російський газ забезпечить конкурентоспроможність економіки у довгостроковій перспективі. Тепер треба сприймати світ таким, яким він є і сприймати його з усією серйозністю. Німеччина є під тиском і всі це відчувають, зауважив Габек.

«Ми досі боремося з тим, що Путін використовує нашу залежність від його газу, залежність, про яку ми («Зелені») завжди попереджували, для того, щоби економічно поставити нас на коліна», - сказав міністр економіки. Те,

що російському очільнику це не вдалося, є результатом того, що було вжито потрібні кроки, але зарано вважати, що все минуло, попередив Габек.

(Укрінформ)

Постійна представниця ЄС в ОБСЄ Раса Остраускайте на засіданні Постійної ради Організації зачитала заяву Європейського Союзу, і якій наголошено:

Саме Україна, а не Росія, продемонструвала справжню зацікавленість у справедливому та стійкому мирі, який би повністю відповідав міжнародному праву та Статуту ООН, включаючи принципи та зобов'язання ОБСЄ, закріплені в Гельсінському заключному акті та Паризькій хартії.

У ЄС нагадали, що повномасштабне вторгнення Росії в Україну у 2022 році є незаконною, неспровокованою та невинуватою агресивною війною, що грубо порушує міжнародне право.

«Відповідно до положень Статуту ООН Росія є агресором, а Україна – жертвою, яка реалізує своє законне право на самооборону у повній відповідності до статті 51 Статуту ООН. ...Україна може розраховувати на непохитну підтримку Європейського Союзу у захисті своєї незалежності, суверенітету і територіальної цілісності в межах міжнародно визнаних кордонів», - підкреслили у ЄС.

У заяві вказано на те, що своєю агресивною війною проти суверенної, незалежної та мирної держави «Росія не лише грубо порушує міжнародне право включно зі Статутом ООН, а й намагається замінити їх альтернативним "порядком", що ґрунтується на політиці сили та сферах впливу».

«Ми будемо продовжувати підтримувати Україну та її народ стільки, скільки буде потрібно для того, щоб Україна могла законно захистити себе від жорстокої агресивної війни Росії та здобути справедливий і довготривалий мир, на який вона заслуговує. З цією метою ми продовжимо надавати Україні потужну фінансову, економічну, гуманітарну, військову та дипломатичну підтримку», - запевнили у Євросоюзі.

(Укрінформ)

У Нідерландах на виборах перемогла ультраправа PVV (Партія свободи) Герта Вілдерса.

Міністр оборони Нідерландів Кайса Оллонгрєн, яка йде у відставку, визнала, що отримує питання з-за кордону, де є побоювання, що Нідерланди не нададуть винищувачів F-16 та іншу військову підтримку, якщо партія Герта Вілдерса увійде до уряду.

«Я сподіваюся і очікую, що ця підтримка триватиме... Але так, PVV є найбільшою партією. У минулому PVV ніколи не виявляла ентузіазму щодо підтримки України, до того, вона також мала проросійські погляди», - сказала Оллонгрєн.

Вона також висловила сподівання, що сторони, які вестимуть переговори про створення нової коаліції, «усвідомлюють, що йдеться також про нашу безпеку, і ми не можемо відступити за захисні дамби».

Глава МЗС Ганке Брюїнс Слот зазначила, що наразі чинний уряд продовжуватиме здійснювати поточну політику, включно з підтримкою України. Вона очікує, що найближчим часом доведеться багато пояснювати щодо процесу формування уряду в Нідерландах.

«Тут це відбувається зовсім інакше, ніж в інших країнах, де іноді новий уряд формується лише за кілька днів», – сказала міністр.

(Укрінформ)

Президент Латвії Едгарс Рінкевичс вважає, що Європейський Союз збереже єдність не тільки у питанні підтримки України, а й щодо початку переговорного процесу про вступ.

Президент Латвії зазначив, що Європейський Союз - це спільнота 27 демократичних країн, представники яких походять з різних політичних партій і мають різні політичні міркування.

«Іноді ми дійсно маємо складні обговорення на рівні Європейського Союзу, а також на рівні НАТО. Іноді доводиться витратити чимало зусиль і часу. На жаль, певною мірою дратує, коли нам усім треба ухвалити певне рішення швидко, адже Україна потребує цієї підтримки, а політичний процес є тривалим. Але врешті-решт ці рішення ухвалюються попри складнощі і те, що є багато аспектів», - сказав Рінкевичс.

За його словами, він 12 років працював у дипломатичній сфері і лише у перший рік думав після кожної зустрічі: «Ну, все, на цьому життя закінчується, ми ні до чого не дійшли», але потім спільної думки таки вдавалося досягти.

«Зараз я більш оптимістично ставлюся до цього. Так, можливо, нам знадобиться більше обговорень, більше часу. Але все одно єдність (ЄС. – ред.) залишиться, ми зможемо ухвалити необхідні рішення не тільки щодо підтримки України, а й щодо переговорного процесу з Україною», - вважає Президент Латвії.

Він також спрогнозував, що, можливо, будуть «якісь певні нюанси і доведеться трошки більше попрацювати з українськими колегами стосовно того, як ухвалити ті чи інші аспекти відносно різних країн».

(Главком)

Президент Латвії Едгарс Рінкевичс пережив у Києві проти ночі 25 листопада рекордну російську атаку дронами і після цього заявив, що Україні треба надати більше систем протиповітряної оборони та зброї.

«Минулої ночі і в перші години ранку ми спостерігали впродовж шести годин за найбільшою атакою Росії із застосуванням дронів проти України і столиці – Києва», – повідомив Рінкевичс.

«Я думаю, ми дійсно можемо бачити, що українська протиповітряна оборона сильна і дуже спроможна у виконанні свого призначення», – заявив Рінкевічс.

«Але одне послання дуже чітке: поки ми говоримо, ми повинні зробити усе можливе, аби дати Україні більше боєприпасів, систем протиповітряної оборони і більше військової техніки для того, щоб допомогти не лише на полі бою, але й для можливості захисту цивільних», – наголосив Рінкевічс.

Він сказав, що це послання посли будуть озвучувати на різних зустрічах на рівні Європейського Союзу і НАТО.

(УНІАН)

25 листопада до столиці України прибув президент Швейцарії Ален Берсе.

Президент Швейцарії Ален Берсе:

Основна увага зосереджена на впливі загарбницької війни Росії на продовольчу безпеку світу та довгостроковій підтримці Швейцарією України.

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ Франції Катрін Колонна під час офіційного візиту до Пекіна закликала китайську владу виявити пильність та гарантувати, що жодні китайські структури не сприятимуть незаконним військовим зусиллям Росії.

«Ми розраховуємо на пильність китайської влади, щоб жодна структура в Китаї, особливо приватна, не сприяла прямо чи опосередковано незаконним військовим діям Росії в Україні», - сказала Колонна.

За її словами, Франція також вважає, що Китай має засоби для тиску на Північну Корею.

«У той час, коли Північна Корея піддається спокусі розпалювання незаконної війни, те, що відбувається, становить пряму загрозу нашим інтересам безпеки, як європейським, так і національним, і ми побоюємося, що російські компенсації на користь північнокорейського режиму ризикують послужити його дестабілізуючій діяльності в регіоні», - відзначила Колонна.

Вона також закликала Китай продовжувати працювати над своєю мирною пропозицією щодо України.

Реакція представників української громадськості

У Калуші активісти втретє пікетували під гаслом «Гроші на ЗСУ» — влада не прийшла ([Вікна](#)).

Калузькі активісти знову зібралися на мирний пікет під стінами Калузької міської ради. Цього разу підготовленими й з конкретними пропозиціями. Проте від влади не прийшов ніхто.

Гроші на ЗСУ: під мерією Кличка відбувся вже одинадцятий мітинг з вимогою спрямувати кошти на допомогу армії ([Інформатор Київ](#)).

У суботу, 25 листопада, активісти з ініціативної групи «Гроші на ЗСУ» вийшли на одинадцятий за рахунком мітинг під будівлю КМДА. Вимоги до міської влади та мера Віталія Кличка незмінні: забезпечити збільшення відрахувань з бюджету Києва на підтримку Збройних сил України; прийняти прозорий бюджет-2024 без другорядних витрат; створити Сервісну службу закупівель допомоги ЗСУ при КМДА.

До свого мітингу активісти додали елемент перформансу, зігравши на протиставленні безтурботного життя, яким воно видається київській владі, судячи з першочерговості витрат в проекті бюджету-24, реальним загрозам та вимогам часу. Під аплодисменти мітингарі підняли банер «Нова розв'язка заощадить киянам 2 хвилини життя» - мовляв, це те, чого так чекав Київ від міської влади. Затим догори здійняли банер «Скільки хвилин життя це заощадить військовим?» - мовчазне нагадування про те, що справжнє майбутнє країни нині в руках захисників.

Також свої вимоги небайдужі громадяни виклали в петиції, що розміщена на сайті КМДА. Слід зазначити, що ця петиція є мало не рекордсменом за популярністю серед містян - вона майже набрала необхідну для розгляду кількість голосів менше, ніж за тиждень. Станом на 17:00 суботи, 25 листопада, петиції залишилося набрати 238 підписів з 6 тисяч необхідних.

Громадськість наголошує, що під час війни будівництво нових об'єктів інфраструктури не на часі. І вимагає підвищити обсяг допомоги на ЗСУ до 20% в міському бюджеті. А також - залучити до обговорення напрямків допомоги представників громадськості, волонтерів, ветеранів.

Наше завдання — проконтролювати: у Черкасах під міськрадою відбулася акція «Гроші на ЗСУ» ([Суспільне.Новини](#)).

У Черкасах 25 листопада попри морозну погоду біля стін міської ради зібралися містяни. Вони принесли плакати-звернення до міського голови

Анатолія Бондаренка — «ЗСУ — це пріоритет», «Діліть бюджет так, ніби на нулі ваші рідні», «Гроші на ЗСУ» тощо.

Акцію розпочали з хвилини мовчання за жертвами голодоморів, повідомила кореспондентка Суспільного Оксана Швед з місця події.

Такі мітинги під Черкаською міськрадою стали регулярними — небайдужі збираються щосуботи (...).

Віталій Козловський у формі ЗСУ вперше після мобілізації виступив у Києві ([ТСН](#)).

Артист взяв участь у записі «Новорічної музично платформи».

Український співак, а нині військовий ЗСУ Віталій Козловський вперше після мобілізації виступив на заході в Києві.

Виконавець взяв участь у записі концерту «Новорічна музична платформа», який відбувався днями у «Жовтневому палаці». На сцену Козловський вийшов у військовій формі. Він виконав композицію «Тихим дотиком», а перед цим звернувся до глядачів у залі і закликав донатити на ЗСУ (...).

У Миколаєві пройшла акція «Гроші на ЗСУ» ([Миколаївська правда](#)).

Незважаючи на всі підклимні спроби влади зірвати захід, 25 листопада у Миколаєві відбулася акція «Гроші на ЗСУ».

Останніми днями у соціальних мережах поширювалася інформація про те, що акція «Гроші на ЗСУ» у Миколаєві скасовується нібито через те, що 25 листопада — День пам'яті жертв голодоморів в Україні.

Однак активістам вдалося з'ясувати, що в інших містах України акцію ніхто не скасовував.

У зв'язку з цим, незважаючи на холодну погоду, вранці у суботу 25 листопада на центральну площу Миколаєва під міськрадою зібралося понад 30 учасників акції «Гроші для ЗСУ».

Практично кожен учасник пікету тримав у руках плакат із критикою міської влади та з вимогою виділення грошей на ЗСУ (...).

Сьогодні в арсеналі активістів, крім традиційних з'явилися нові гасла: «Миколаїв годі спати треба мафію знімати» та «Гроші на ЗСУ – депутатів на передову». На всьому шляху, городяни підтримували пікетувальників схвальними вигуками. Після закінчення ходи учасники акції вишикувалися з плакатами вдоль Центрального проспекту. Варто зазначити, що більшість транспорту, що проїжджало, вітало їх сигналами клаксонів.

У Франківську під час акції «Сто Катрусь» збиратимуть гроші для ЗСУ та вшанують жертв Голодомору ([Суспільне.Новини](#)).

25 листопада в Івано-Франківську збиратимуть гроші на аптечки для ЗСУ та вшанують жертв Голодомору під час благодійної акції «Сто Катрусь: благодійний флешмоб на такмед для ЗСУ».

Про це Суспільному розповіла голова громадської організації «Громадська ініціатива Галичини» Леся Качурова.

Ідея акції — зібрати сотню Катрусь — виникла у волонтерки Катерини Масник з нагоди Дня ангела Катерини. Його за новим церковним календарем святкують 24 листопада.

Для учасниць акції є обов'язковий дрес-код: українська хустина. Всі охочі також зможуть стати між Катеринами й задумати бажання (...).

Крім того, на час акції «Сто Катрусь» поставлять скриньку для збору грошей на тактичні аптечки. Захід розпочнеться о 13:00 на перетині вулиць Лесі Українки — Вітовського (біля сцени На шапку).

Також у ратуші 2-3 грудня проведуть благодійний зимовий ярмарок, на якому збиратимуть на складові для тактичних аптечок, розповіла представниця «Громадської ініціативи Галичини» Людмила Лінник. Там можна буде придбати декор до зимових свят, подарунки, прикраси ручної роботи. Також організатори планують майстер-класи для дорослих та дітей за донат на ЗСУ (...).

У Задвір'ї на футбольному турнірі донатили на ЗСУ ([Район.Буськ](#)).

Днями на відкритому спортивному майданчику задвір'янці організували Благодійний турнір на підтримку ЗСУ.

Про це повідомив на своїй сторінці Тарас Дума.

За Кубок Задвір'я -2023 змагались 9 команд. У півфінал за підсумками групового етапу вийшли 4 колективи: з Полтви, Полонич та два задвір'янські – «Станція» і «Фортуна».

Володарем Кубку став ФК «Полтва», який у фіналі здолав «Станцію» (...).

Під час турніру зібрали 15 700 гривень, які передадуть місцевим волонтерам, котрі допомагають односельчанам, які перебувають в лавах ЗСУ.

У Тернополі організували автопробіг «ЗСУ в першу чергу» ([Суспільне.Новини](#)).

У Тернополі організували автопробіг «ЗСУ в першу чергу». Учасники проїхали вулицями міста з прапорами на авто. Маршрут — від Збараського шосе до міськради.

Про це Суспільному повідомила організаторка автопробігу та дружина зниклого безвісти військовослужбовця Ольга Тимошенко. За її словами, тернополяни вимагали збільшення витрат з міського бюджету на допомогу військовим (...).

Тернополяни вимагали, щоб міський голова Сергій Надал відвітував перед громадою про підтримку українського війська, розповіла учасниця автопробігу, військовослужбовиця Ірина Боднар (...).

Оригінальний спосіб збору грошей на ЗСУ підказав житель Рівненщини ([Радіотрек](#)).

Оригінальний спосіб збирати гроші на потреби ЗСУ підказав у Фейсбуці військовий з міста Дубно на Рівненщині Володимир Котяш.

Цей спосіб придумав його друг Андрій зі Львівщини.

Полягає він у накладенні штрафів за нецензурну лайку в офісі. Тобто кожен вжитий прилюдно мат - це 100 грн штрафу.

А зібрані штрафи працівники офісу збираються витратити на дрони для ЗСУ. Володимир Котяш поінформував, що завдяки штрафам за нецензурщину вже назбирали 4600 грн. І це лише за 3 дні.

Друг повідомив, що кількість матюків в офісі зменшується. Він сподівається, що за пару тижнів вийдуть на мінімум або на нуль матів.

І будуть далі братися за русизми. Втім, каже Володимир Котяш, його друзі і без штрафів за лайку донатять на ЗСУ. Але штрафи допомагають ще й боротися за чистоту рідної мови.

У вінницьких школах триває учнівська «Тепла акція» для допомоги ЗСУ ([Вежа](#)).

У вінницьких школах триває учнівська «Тепла акція». В її рамках збирають кошти на ЗСУ для купівлі хімічних грілок для рук, ніг, тіла, шкарпеток, рукавиць, термобілизни, павербанків.

Учнівські та педагогічні колективи закладів загальної середньої освіти організували збір макулатури, пластикових пляшок та кришок від пляшок для різного виду харчових продуктів. Акцію розпочали ще 15 листопада. Завершитись вона має 30 листопада (...).

Учні Бучанського ліцею №4 зібрали на ЗСУ 46 тис. грн ([Моя Київщина](#)).

Захід провели школярі разом зі своїми педагогами. На ярмарку можна було придбати різноманітні смаколики: торти, тістечка, печиво, піцу, мед, повидло та желе.

Зусиллями учасників вдалося зібрати аж 45 948 гривень. Їх передадуть на допомогу військовим.

У Львові відбулась акція «Ангели пам'яті» ([Укрінформ](#)).

У Львові відбулася акція «Ангели пам'яті», під час якої школярі принесли до меморіалу Героїв Небесної сотні паперових ангеликів, які символізують пам'ять про всіх загиблих за гідність і свободу українців.

Керівник управління освіти Львова Андрій Закалюк:

Діти власноруч виготовили символічних ангелів і тут почепити їх на меморіал чи поставити на пагорбі поруч. В такий спосіб ми хочемо всі разом згадати ті події, які були в Україні 10 років тому, і розказати дітям, чому ця революція така важлива для нашої держави.

Впродовж дня до меморіалу приходять учні з усіх шкіл міста, щоб віддати шану загиблим під час Революції гідності та за українську незалежність.

Напередодні у Львові відбувся хід зі свічками у пам'ять про Героїв Небесної сотні та загиблих захисників України. Учасники акції відвідали літургію у храмі Святого Михаїла, звідки вирушили до меморіалу Героїв Небесної сотні. Тут відбулася спільна молитва, учасники підняли прапор України та запалили лампадки.

До заходу долучились студенти Українського католицького університету, військовий оркестр Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного та інші львів'яни.

Єдиний із 21 обласний центр витратив на армію більше, ніж на бруківку (ЛІГА.net).

За дев'ять місяців 2023 року на потреби сил оборони обласні центри витратили приблизно третину доходів від «військового» ПДФО. Лише одне із 21 міста надало перевагу обороні, а не благоустрою. Про це пише Forbes на основі фінансування сил оборони, яке обласні центри заклали у власні бюджети 2023 року.

Планові надходження від податку на доходи фізичних осіб, одержані військовослужбовцями, поліцією та особами рядового і начальницького складу, для 21 обласного центру становлять більш як 26 млрд грн.

Із них 3,8 млрд грн пішло на фінансування обласних бригад територіальної оборони. Витрати на благоустрій водночас становили 12,8 млрд грн.

Лише Житомир надав перевагу обороні, а не благоустрою: 547 млн грн та 246 млн грн відповідно. Це становить 8,7% та 3,9% від видатків бюджету.

Ще один обласний центр, Луцьк, фінансує оборону та благоустрій паритетно: 156 млн грн та 152 млн грн відповідно. Видатки решти обласних центрів на благоустрій набагато більші, ніж на сили оборони.

В абсолютних цифрах найбільше фінансування обох напрямків у Дніпрі: 1,4 млрд – на оборону і 3,2 млрд – на благоустрій.

У частці від усього бюджету найбільше на благоустрій витратили Чернівці - майже 19%, при тому, що на тероборону – лише 0,1%, або 5 млн грн.

У Харкові, Ужгороді та Херсоні видатки на тероборону знайти не вдалося. Хоча Херсон і на благоустрій виділив лише 8 млн грн, що схоже на фінансування самих лише зарплат. Натомість у Харкові на благоустрій заплановано майже 1 млрд.

Київ не включено в аналіз, бо окремої статті видатків на місцеву тероборону у столичному бюджеті немає. При цьому планові доходи міста від «військового» ПДФО у 2023 році становили 5,9 млрд грн, видатки на благоустрій – 2,3 млрд грн.

За словами мера, цього року місто передбачило і спрямовує захисникам понад 6,2 млрд грн. Натомість є субвенція в державний бюджет на потреби оборони, яку в жовтні збільшили з 300 млн грн до 1,38 млрд.

Програма «Захисник Києва» формується з видатків з різних напрямків, де видатки на військові цілі змішані з цивільними. Вона охоплює, зокрема, соціальний захист, лікування ветеранів та навіть екскурсії для ветеранів і виготовлення патріотичного медіаконтенту.

Понад 70% українців негативно ставляться до громадян РФ ([Укрінформ](#)).

Про це свідчать результати опитування «Реінтеграція та соціальна згуртованість», проведеного соціологічною групою «Рейтинг» на замовлення ГО «Школа політичної аналітики» 10-14 жовтня.

За даними опитування, 45% респондентів дуже негативно ставляться до громадян Росії і 27% – скоріше негативно. Натомість 22% опитаних ставляться до росіян нейтрально, 3% – скоріше позитивно і 2% не змогли відповісти.

Водночас результати опитування показали, що негативно ставляться до громадян Росії, які своїми діями виступають проти війни, 14% респондентів, 32% – нейтрально, 32% скоріше позитивно і 20% – дуже позитивно.

До російськомовних громадян України, згідно з опитуванням, дуже негативно ставляться 10% респондентів, 13% – скоріше негативно, 42% – нейтрально, 20% – скоріше позитивно і 13% – дуже позитивно.

Наукова директорка Школи політичної аналітики НаУКМА Анна Осипчук зазначила, що результати опитування показали, що загалом українці дуже негативно ставляться до росіян, але переважно маємо позитивне ставлення до тих громадян РФ, які виступають проти війни, і не просто виступають, а своїми діями це демонструють.

Аудиторією, яка взяла участь в опитуванні, є населення України віком від 18 років усіх областях, крім тимчасово окупованих територій Криму та Донбасу, а також територій, де на момент опитування відсутній український мобільний зв'язок.

Вибірка репрезентативна за віком, статтю, типом поселення. Загалом було опитано 2000 респондентів методом САТІ (Computer Assisted Telephone Interviewing – телефонні інтерв'ю з використанням комп'ютера).

Помилка репрезентативності дослідження – не більш як 2,2%.

Світоліна допомогла зібрати близько 50 тисяч доларів на потреби ЗСУ ([Tribuna.com](#)).

Українська тенісистка Еліна Світоліна (№25 WTA) допомогла зібрати значну суму для Збройних сил України.

Вона стала гостею розважального шоу «Пожежа», яке проходило у Варшаві. Ведучими є Олексій Дурнев та Володимир Дантес.

Під час шоу з аукціону за 31 тисячу євро була продана ракетка Світоліної. Загалом вдалося зібрати близько 50 тисяч доларів, які будуть передані на потреби 13-ї бригади Національної гвардії України «Хартія».

Абраменко виставив на аукціон дві олімпійські медалі (Факти).

Український фрістайліст Олександр Абраменко виставив на аукціон дві медалі з останніх зимових Олімпійських ігор – золоту та срібну.

Олімпійські нагороди 35-річного українця виставлені на аукціоні SCP Auctions, а ставки приймаються до 2 грудня.

Очікується, що торги перевищать \$50 тис. за золото та \$25 тис. за срібло, пише видання NBC Sports.

Чемпіон Олімпійських ігор фрістайліст Олександр Абраменко:

Я продаю їх зараз, щоб допомогти моїй країні під час війни. Виставити медалі на аукціон було непростим рішенням. Вони дійсно дуже цінні для мене і для спортивної історії України. Багато країн допомагають нам у несправедливій війні з Росією, і за це ми всім дякуємо.

Він додав, що допомагає військовим з їхніми нагальними потребами через волонтерство. Також є багато людей, які потребують фінансової допомоги через війну, дехто з них втратив усе.

За словами Абраменка, саме тому він вирішив, що його медалі будуть корисними та наблизять нашу перемогу.

Олександр Абраменко виграв золоту медаль Олімпіади-2018 у корейському Пхеньяні у спортивній акробатиці та срібну на Олімпійських іграх-2022 у Пекіні.

Реакція представників світової громадськості та бізнесу

Жіноча організація з Австрії передала гумдопомогу українським сиротам і сім'ям переселенців ([Укрінформ](#)).

Жіноча організація при Соціал-демократичній партії Австрії (SPÖ) в районі Містельбах передала понад 150 ящиків з гуманітарною допомогою для потреб дітей-сиріт та сімей переселенців на Львівщині.

Передача вантажу відбулась у суботу містечку Волькерсдорф, що у федеральній землі Нижня Австрія.

Група жінок із районного осередку SPÖ за підтримки місцевих українців організувала збір адресної допомоги для потреб дітей сиріт та багатодітних родин переселенців, які проживають у Сколівській громаді на Львівщині. Було зібрано продукти харчування, а також багато солодощів для дітей, шкільне приладдя, засоби гігієни.

Голова жіночої організації SPÖ у Містельбаху Клаудія Музіль:

Зараз ми збирали харчові продукти та засоби гігієни для жінок і дітей в Україні, і ми дуже раді, що вдалося зібрати так багато. Для нас дуже важливо виявляти солідарність з жінками та дітьми в Австрії, але передусім із жінками та дітьми за кордоном, які, можливо, не так добре забезпечені. І ми дуже, дуже пишаємося тим, що можемо тут допомогти.

Музей у Нідерландах не стягуватиме з України плату за зберігання «скіфського золота» ([Укрінформ](#)).

Амстердамський Музей Алларда Пірсона в Нідерландах не стягуватиме плату за зберігання «скіфського золота», українські артефакти скоро повернуться в Україну.

МКІП та Музей Алларда Пірсона – археологічний музей Амстердамського університету домовились про повернення музейних предметів державної частини Музейного фонду України з чотирьох кримських музейних установ. З 2014 року вони експонувалися на виставці «Крим – золотий острів у Чорному морі» у Нідерландах.

Документ про це підписали тимчасовий виконувач обов'язків міністра культури та інформаційної політики України Ростислав Карандеєв та виконувач обов'язків директора університетської бібліотеки Амстердамського університету доктор Фред Вірмен.

Музейні предмети включають колекції кримських республіканських установ «Центральний музей Тавриди», «Керченський історико-культурний заповідник», «Бахчисарайський історико-культурний заповідник» та Національного заповідника «Херсонес Таврійський».

Т.в.о. міністра культури та інформаційної політики України Ростислав Карандеєв висловив вдячність Музею Алларда Пірсона за зберігання колекцій протягом 9 років, а також за рішення Нідерландської сторони не стягувати витрати за зберігання музейних експонатів.

Більшість американців за додаткову допомогу Україні ([Українська правда](#)).

55% американців підтримують надання додаткової фінансової та військової допомоги Україні.

Згідно з даними національного опитування від NBC News, 26% респондентів заявили про свою тверду підтримку збільшення допомоги Україні, тоді як 29% заявили, що схиляються до цього. Водночас 43% опитаних виступили проти.

Виборці демократів значно більше підтримують допомогу Україні: 77% висловились за додаткове фінансування та військову допомогу Києву, порівняно з лише 35% прихильників республіканців.

Згідно з дослідженням, загалом американські виборці, незалежно від партійної приналежності, більше підтримують збільшення фінансування для зміцнення безпеки на південному кордоні США, ніж підтримку інших країн, що перебувають у конфліктах, – 74%. Для порівняння, серед інших країн найбільшу підтримку має гуманітарна допомога Сектору Гази – 58%.

У Франківську провели чотири унікальні операції з реанімації обличчя військовим ([Укрінформ](#)).

В Івано-Франківську міжнародна місія хірургів Face the Future провела 4 унікальні операції для військових. З кістки ребра хірурги формували втрачені органи обличчя. Завдяки цим унікальним операціям військові знову вільно почали дихати, їм повернули естетику обличчя.

«Після оперативних втручань пройшов вже місяць. Післяопераційні рани загоюються, а на обличчі видні чудові результати операцій. Зараз майже всі військові вже виписані з лікарні: хтось повернувся на службу, хтось – додому», - запевняють в Департаменті охорони здоров'я Івано-Франківської ОВА.

Унікальні операції провела команда реконструктивних хірургів з Канади, Америки та України в рамках міжнародної місії Face the Future, яка відбулась у жовтні. Загалом фахівці оперували 32 українців, які отримали травми під час війни.

Марго Роббі з'явилася на пресконференції в піжамі від українського бренду ([ЛІГА.Life](#)).

33-річна голлівудська акторка Марго Роббі, що зіграла головну роль у фільмі «Барбі», з'явилася на публіці в піжамі від українського бренду Sleeper.

Зірка одягнула рожевий комплект із пір'ям для спеціального показу фільму та пресконференції в Лос-Анджелесі, що відбулися у неділю, 19 листопада.

Раніше рожеву піжаму від Sleeper обрали костюмери фільму "Барбі" для знімання однієї зі сцен за участю Ісси Рей у ролі Барбі-президента.

А також цей комплект від українського бренду одягали Кейт Мосс, Сьюкі Вотерхаус, Алекса Чанг, Кендалл Дженер та інші зірки. Також піжама з'являлась на екранах у серіалах «І просто так» та «Емілі в Парижі».

Канадське місто Вінніпег стало побратимом Львова ([Укрінформ](#)).

Канадське місто Вінніпег зі 100-тисячною українською діаспорою знову стало містом-побратимом Львова.

Міський голова Львова Андрій Садовий:

50 років тому мером канадського міста Вінніпег був українець Степан Дзюба. Він вже тоді хотів підтримувати добрі відносини із Львовом. В архівах знайшли документ, який засвідчує, що наші міста стали побратимами у 1973 році. Цього року мер Скот Гілінгем запропонував поновити взаємини, та підписати нову угоду, яка була би не лише документом, а добрим початком для співпраці між нашими містами.

Мер Львова додав, що в межах 50-ї річниці партнерства мерія Вінніпегу оголосила великий збір на підтримку та розвиток системи реабілітації «Незламні» (UNBROKEN). Лише за кілька днів міська рада та мешканці перерахували 25 тисяч доларів. Збір триває.

Також Садовий зазначив, що у канадському Вінніпезі з'явилися вулиця Львівська. Вона розташована в районі, де мешкають вже кілька поколінь української діаспори.

Вінніпег – канадське місто, адміністративний центр провінції Манітоба, восьме за населенням місто у Канаді.

За тиждень чехи та словаки зібрали понад 400 тисяч євро на гелікоптер Black Hawk для України ([Цензор.НЕТ](#)).

Чехи і словаки зібрали понад 400 тисяч євро на вертоліт Black Hawk для ГУР МО, який коштує приблизно 4,3 мільйони євро.

«Протягом останнього тижня чехи та словаки збирали кошти на гелікоптер Black Hawk для української військової розвідки. За цей тиждень було зібрано понад 400 000 євро», – йдеться у повідомленні чеської ініціативи «Подарунок для Путіна» (Dárek pro Putina).

Гелікоптер Sikorsky UH-60 Black Hawk коштує 105 мільйона чеських крон (близько 4,3 млн євро).

В рамках ініціативи «Подарунок для Путіна» чехи вже задонатили для ЗСУ на придбання 15 комплексів протиповітряної оборони Viktor, танк Т-72 та РСЗВ RM-70 загальною вартістю 2,3 млн доларів.

Великі грецькі судноплавні компанії відмовилися перевозити російську нафту ([Укрінформ](#)).

Три великі грецькі судноплавні компанії Minerva Marine, Thenamaris і TMS Tankers припинили транспортування російської нафти в останні тижні, щоб уникнути санкцій США.

Reuters зазначає, що такий розвиток подій є серйозним ударом для Росії, оскільки звужує кількість судноплавних компаній, готових транспортувати російську нафту споживачам у Азії, Туреччині, на Близькому Сході, в Африці та Південній Америці.

Усі три компанії були активними перевізниками російської нафти й палива до вересня-жовтня, але почали скорочувати поставки.

За словами трейдерів, які раніше співпрацювали з ними, компанії відхилили запити на завантаження суден російською нафтою починаючи з листопада.

Знищений під Києвом російський танк виставили у Фінляндії, попри протест росії ([АрміяInform](#)).

На площі Кансалаісторі в Гельсінкі, Фінляндія, розмістили знищений під Києвом російський танк Т-72Б3, нині експонат Національного військово-історичного музею України (НВІМУ).

Безпосередні організатори акції в Гельсінкі — організація «Ваші фінські друзі» та Товариство українців у Фінляндії.

Виставка відбувається за підтримки Національного військово-історичного музею України та Естонського військового музею (селище Віймсі, Естонія). Танк можна буде побачити на площі до 7 грудня 2023 року.

Засновник організації «Ваші фінські друзі» Каспер Канносто:

Танк Т-72 є одним з основних бойових танків, які росія використовує під час війни в Україні і конкретно на цьому намагалась прорватись до Києва в березні 2022 року, але зазнала поразки. Тільки разом ми зможемо подолати ворога.

Експертні оцінки

(ЛІГА.net)

Відставний віцемаршал Королівських ВПС генерал Шон Белл:

Я не маю даних розвідки. Українці, зрозуміло, мало говорять про те, що відбувається. Росія завжди казатиме, що Україна програє. Тому досить важко зробити обґрунтоване судження. Та є кілька "але".

Одне з цих "але" полягає в тому, що Україні потрібна була підтримка Заходу для контрнаступу. Зброя, танки, підготовка, амуніція.

Зараз на Заході ніхто не купує зброю "про запас". Ми завжди маємо трохи менше зброї, ніж нам потрібно, бо не можемо дозволити собі все, що хочемо. Якщо ми хочемо дати зброю Україні, повинні ризикувати.

Це не питання – сказати: "Президенте Зеленський, чого ви хочете? Добре, зброя вже в дорозі". Ви не можете просто піти в магазин і купити її. Це так не працює. Тому знадобилося кілька тижнів та місяців, щоб доставити зброю в Україну.

Танки дуже і дуже хороші, але екіпажі потрібно тренувати. Все – англійською мовою. Вони всі із західними технологіями. Нам треба було навчити українців, як ними користуватися. Все це потребує часу. А росіяни за цей час змогли побудувати дуже потужну оборону.

З військової точки зору Україна почала контрнаступ меншою армією, ніж є у Росії. Вам довелося атакувати деякі захисні споруди, які були дуже добре підготовлені, і у вас не було допомоги з повітря.

Будь-який військовий сказав би вам, що це неможливо. Але Україна змусила це запрацювати, хай хоч і дуже повільно.

Росія не думає зупинитися. Вони зводять фортифікації, мінують поля. Вони завербували понад чверть мільйона осіб з січня. Але для Заходу Росія продемонструвала свою повну недієздатність, вона більше не є загрозою. Навіть з такою армадою вона нічого не може зробити.

Саме тому ми більше не боїмося послати значні обсяги допомоги для України. Проте насправді важко сказати, як Україна досягатиме своїх результатів, бо Київ використав своїх найкращих бійців.

У будь-якому разі Україна має далі вирішувати, що їй робити, самостійно. Продовжувати боротьбу чи ухвалювати компроміс – це має бути цілком українське рішення. Але Заходу, ймовірно, буде важко продовжувати підтримувати війну на тому рівні, який є на сьогоднішній день – запаси зброї вичерпуються, і Росія більше не є загрозою для Європи, якою вона була на початку війни.

Україна не зможе звільнити Крим, Донецьк та Луганськ самотужки.

На Заході немає війни, проте також є проблеми: електроенергія дорожчає, люди без роботи, система охорони здоров'я не працює. Звичайно,

ці проблеми не до порівняння з українськими. Але тепер, коли загроза Росії зменшилася, внутрішні пріоритети Заходу починають змінюватися. Держави починають конкурувати за обмежені ресурси.

Крім того, західні демократії неминуче періодично голосують за нових лідерів, і суспільні настрої змінюються, що неминуче вплине на обсяги підтримки України.

Проблема в тому, що Україна не повідомляє, які втрати несе. Росія ніколи не визнає своїх жертв. Коли були бої у Бахмуті, то російські каторжани просто лазили через тіла своїх же людей. Це було жахливо.

Але Україна не хоче розповідати, скільки солдатів вона втратила. Під час війни вам потрібно заохочувати людей приєднуватися до вашої армії, щоб воювати. Ви ж не хочете казати їм, що багато їх співвітчизників загинули. Я не кажу, що Україна погана, це просто реальність війни.

Що я знаю напевно – що атаквальна армія зазвичай втрачає втричі більше людей, ніж під час оборони. Україна вже три місяці атакує позиції росіян. Це майже напевно означає, що Україна втратила багато військових.

Ймовірно, ЗСУ сподівалися використати один корпус, щоб зламати оборону РФ, а потім ще один, щоб прорватися та визволити південь.

Я до кінця не володію цифрами, але я не думаю, що Україна хотіла б, щоб наступ тривав так довго. Ціль українського наступу – не просто вбивати російських солдатів, важливо, скільки територій ви звільняєте. Зараз на карті дуже важко побачити значний рух після трьох місяців боїв.

Я сподіваюся, що це вказує на те, що Україна дуже близька до прориву, і тоді ми побачимо багато звільнених територій.

Можна зробити висновки з історії. Коли Росія у 2014 році вторглася в Крим, Захід нічого з цим не зробив. У 2022 році Путін, мабуть, думав, що Захід теж не втрутиться. Що росіяни зможуть рухатися материковою Україною так само швидко, як просувалися Кримом. Він же не просто так називав це лише спеціальною військовою операцією, а не війною.

Він не слухає своїх генералів, він просто робить те, що хоче.

Більшість із нас на Заході вважають: якщо він збереже частину Донбасу і Крим, він скаже своїм громадянам, що це успіх, вони виграли. Мовляв, це не була війна, а якась спецоперація для забезпечення безпеки.

Хоча Путін не зможе взяти Україну найближчим часом, якщо його амбіції не змінилися, він може спробувати знову через п'ять років, чи десять років. Тому Україні будуть потрібні довгострокові гарантії безпеки.

Цікаво було дивитися, як Євген Пригожин пішов на Москву. Путін, мабуть, хвилювався за власну безпеку. Він хвилюватиметься, бо Україна напала на Крим. Він хвилюватиметься, бо Україна атакує Москву. Він хвилюватиметься, що інші вороги Росії побачать у РФ слабкість і скористаються цим як можливістю для нападу.

Дуже важко уявити обставини, за яких Росія колись захопить всю Україну. Але якщо Україна продовжить втрачати багато своїх кращих

солдатів, військової техніки та можливостей, намагаючись витіснити Росію з усіх окупованих територій, то в майбутньому РФ може раптово скористатися цим і, можливо, поставити Україну у ще складніші умови.

Чим наполегливіше ви виштовхуєте Росію, чим більше солдатів гине, тим слабшою стає Україна. І якщо Росія з часом почне діяти, Україна може втратити набагато більше територій. Це каже військовий, а не українець.

Відставний генерал-майор, відповідав за весь військовий вишкіл в Австралії генерал Мік Раян:

Так, контрнаступ дається надзвичайно важко. У росіян є засоби спостереження нової ери, які є набагато швидшими. Проте ЗСУ адаптувалися і відтоді пробиваються через оборону Росії. Так що я не думаю, що щось можна назвати провалом. Це не одна кампанія з наступу, яка зосереджена суто на півдні. Існує ціла купа різних кампаній, окрім цього.

Промовисто, що Україна, на мій погляд, досягає прогресу на усіх напрямках. Я думаю, що пасувало б збільшити натиск на півдні, щоби скористатися прогресом, якого ЗСУ досягли в інших секторах.

Я б не назвав російську армію хорошою. Але це армія, яка робить достатньо, щоб відповідати вимогам Путіна. Спочатку йшлося про захоплення всієї України. Вони виявились не настільки потужними.

Зараз теорія перемоги Путіна полягає в тому, щоб просто якнайдовше продовжити війну, щоб прихильники України втомилися від цього. Також Путін сподівається, що у США оберуть президентом Трампа.

Не треба мати хорошу армію, щоб затягувати війну. Ви просто повинні зберегти її життєздатною. Для цього вони набудували укріплення на півдні, для цього вони відтягують частину українських військ на півночі.

Російська армія на цей момент – не ідіоти, вони вчать. Це визнають і Сирський, і Залужний. Росіяни роблять достатньо, щоб задовольнити вимоги Путіна, але недостатньо, якщо колись хочуть виграти.

Українська армія явно зазнала значних втрат. Вона має професійне ядро, але це ядро повинно бути основою для великої мобілізованої армії.

Тепер ті, хто був мобілізований торік, багато чого навчилися. Але ті, хто мобілізований на початку цього року, все ще навчаються на ходу.

Також важливо пам'ятати, що ЗСУ інституційно все ще переходять від свого радянського минулого до зразків НАТО. Це непросто.

У військовій установі найважче змінити ідею. Це те, що генерал Залужний також робить додатково до всіх інших справ, які він має.

У своїх інтерв'ю Залужний прямо говорив: якщо він виявить офіцерів, які мислять категоріями централізованого ухвалення рішень, як у радянському стилі, то він їх усуне.

Тому ЗСУ збільшилися в розмірах, поглинають маси західного обладнання та західну доктрину, перетворюються на інституцію НАТО, водночас освоюють цілі сфери сучасної війни щодо використання

безпілотників, використання оцифрованого командування та управління зі штучним інтелектом. Цього не робила жодна інша західна армія.

Це важкий шлях. Те, що роблять Збройні Сили України, – надзвичайно. Вони володіють сучасними методами війни краще, ніж будь-яка інша західна армія.

Безперечно, Путін хотів би, щоб Україна була як Білорусь – сателітом чи кріпаком, який робить все, що захоче псевдонедодержава Росія.

Український народ чітко дав зрозуміти під час двох революцій та з початком АТО, що ви не вважаєте себе частиною Росії.

Путін не може цього усвідомити.

І його план у 2022 році базувався на його припущеннях, що Зеленський є слабким лідером і втече з країни, якщо росіяни рушать на Київ.

Його припущення полягало в тому, що українська армія така сама, як у 2014 році, і не воюватиме. Хоча треба сказати, що українці дуже хоробро воювали на Донбасі й продовжують це робити з лютого 2022 року.

Також він припускав, що Захід буде інертним. Ці припущення помилкові. Але якби він мав рацію, то Росія цілком могла б захопити Україну.

Надзвичайно важко зрозуміти, як Росія може захопити всю Україну без того, щоби не знищити ЗСУ. А я не думаю, що ЗСУ планують складати зброю, навіть якщо допомоги Заходу буде менше.

Відставний генерал, колишній заступник командувача Об'єднаних збройних сил НАТО в Європі, сер Ричард Ширрефф:

Те, що ЗСУ роблять зараз, – це найважча форма виклику у війні. Їм доводиться проривати міцно укріплені позиції російської оборони.

Росіяни знаються на фортифікаціях. Ваших військових зустрічають мінні поля, зуби дракона, великі системи траншей у глибині території, які перекриваються і переплітаються із взаємною підтримкою.

Прориватися через все це справді важко. Крім того, ми пропонуємо ЗСУ робити це ще й без належного повітряного прикриття.

Крім того, Україна мала дуже обмежений час для інтеграції західних систем озброєння у свої Збройні Сили та для колективної підготовки.

Одна справа – тренувати окремих осіб. Але ви повинні тренуватись колективно у дивізіях та вище, щоб повний оркестр можливостей розумів свої сильні та слабкі сторони та міг діяти як єдине ціле.

Попри все це, Україна прогресує. Звичайно, цей прогрес повільний, але я не думаю, що хтось очікував іншого, з огляду на виклики.

Мені дуже шкода, що західні ЗМІ, особливо деякі американські, критикували Україну за повільну роботу. Мені прикро через тих, хто каже: якби Україна воювала, як НАТО, то досягла б іншого результату.

Україна має більше досвіду боротьби з Росією, ніж будь-хто в НАТО. Ви робите це вже понад 500 днів. Ви продемонстрували надзвичайний успіх

проти росіян. І наше завдання, завдання Заходу – дати Україні інструменти для виконання цієї роботи, а не вказувати їй, як це робити.

І ми повинні підтримувати та надавати можливості. Пам'ятаючи, звичайно, що ви ведете війну, яка є війною не просто проти України, це війна Росії проти Заходу, це війна проти приєднання України до Заходу.

Українські солдати, матроси, льотчики в прямому сенсі воюють за Захід. Тому Захід має дати вам можливість це зробити. Надавати розвідувальну підтримку, підтримку РЕБ, надавати технічну підтримку. А не розповідати ЗСУ, Генштабу та генералітету, як виконувати роботу.

Незалежно від того, наскільки російське керівництво некомпетентне, у них величезні резерви робочої сили та обладнання. Росія використовує танки 1950-х і 1960-х років, і це є показником. Проте Путін вочевидь відчуває, що йому бракує сил. Саме тому, поки ми з вами говоримо, Путін зустрічається з Кім Чен Ином з Північної Кореї.

Ми можемо припустити, що Путін іде на зустріч із лідером КНДР для відкритого жебрацтва, просячи зброї та боєприпасів. Він зможе запропонувати запаси їжі натомість.

Проте російська здатність мобілізувати широкі людські маси є справді дуже великою. Останні звіти свідчать про те, що він щойно мобілізував або призвав ще 250 000 солдатів. Зараз вони не будуть добре навчені та оснащені. Але це жива сила, яка буде виштовхнута на лінію вогню.

Втім, я переконаний, що Україна врешті-решт перемає Росію, навіть попри допомогу Заходу. Українська армія просто краща.

Leopard і Challenger, які зараз має Україна, – це початок, але цього недостатньо. Захід має не лише забезпечити Україну більшою кількістю танків. Я б додав до цього протимінне обладнання та інженерні танки, щоб пробивати мінні поля. І, звісно, повітряну силу.

Але насамперед – боєприпаси. Щоб дозволити Україні продовжувати підтримувати натиск, потрібні боєприпаси у величезних кількостях.

Додатково до всього я думаю, що Захід міг би надати досвід і навчання – взяти український штаб бригади та допомогти їм зібрати свої загальновійськові сили, розбудувати їхні загальновійськові можливості.

Але це треба робити по-українськи, не намагаючись примусово втиснути це в якийсь шаблон НАТО. Визнати навички та досвід, які мають ЗСУ, і додати можливості та досвід, які має Захід.

Я думаю, що Путін і надалі планує захопити всю Україну. Ми маємо про це пам'ятати навіть тоді, коли Україна перемає Росію.

Росія й надалі залишатиметься дуже, дуже небезпечною країною. Великоросійський менталітет Путіна, який каже, що Україну треба повністю підкорити, прибрати з карти і зробити частиною Російської імперії, нікуди не подінеться. Ми повинні визнати це на Заході.

Тому дуже важливо, щоб Україна приєдналася до НАТО і Альянс зміг розмістити сталеву смугу стримування навколо кордонів України, Молдови, Грузії та, можливо – одного дня – і Білорусі, щоб захистити Україну та ті держави, які хочуть бути вільними та частиною Заходу.

[\(Український кризовий медіа-центр\)](#)

На замовлення Українського інституту національної пам'яті ТОВ «Оперативна соціологія» та Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва провели дослідження «Обізнаність громадян України з історією країни, ставлення до подій і постатей історії та державної політики у сфері відновлення і збереження національної пам'яті».

Генеральний директор компанії «Оперативна соціологія» Денис Денисенко:

За комбінованою вибіркою було опитано 1875 мешканців України. Спочатку попросили їх оцінити рівень своєї зацікавленості історією України, та яким чином змінився їх інтерес до цієї теми за останні півтора року. Для переважної більшості цей інтерес підвищився.

Це проявилось і у ставленні до певних історичних постатей. Результати дослідження дозволили скласти своєрідний антирейтинг, за яким українці найбільш негативно ставляться до Катерини II (55 %), Григорія Потьомкіна (46%), Олександра Пушкіна (28%) та Михайла Булгакова (25 %). Є в цьому переліку і проукраїнські постаті. Так, до Симона Петлюри негативно ставляться 13 % респондентів, а до Степана Бандери – майже 10 %.

Політичний аналітик Фонду «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва Сергій Шаповалов:

У травні 2021 року ставлення до постаті Степана Бандери розділяло респондентів на дві половини. 31 % відносились до нього позитивно, а 32 % негативно. Влітку 2023 року ситуація змінилась докорінно. Майже 70 % опитаних заявили, що позитивно відносяться до Степана Бандери. Навіть на сході країни цей показник сягнув 56,2 %.

Голова Українського інституту національної пам'яті Антон Дробович визнав важливість подібних опитувань для органів влади. «Як інструменти здійснення державної політики вони повинні в своїй діяльності опиратись на перевірені дані, і вони містяться в репрезентативних соціологічних опитуваннях. Важливо не тільки розуміти, що сприймає або не сприймає суспільство, до чого воно чутливе, але і як сприймає ти чи інші реформи. Було б доброю практикою, щоб у владі говорили, що такі речі, наприклад, проводимо, спираючись на дані соціологічних досліджень, а такі, з огляду на це, виключаємо з дискурсу.

[\(Українське Радіо\)](#)

Проти ночі 25 листопада Росія випустила по Україні 75 дронів «Шахед».

Керівник Центру військово-правових досліджень Олександр Мусієнко:

Ворог намагається обійти певні зони дії української ППО та мобільних вогневих груп, змінюючи маршрути польоту дронів "Шахед". Водночас ворог робить ставку на кількість запущених по території України, у даному разі передусім по Києву, безпілотників. Де ППО може бути більше, дещо щільніше, там ворог буде використовувати більшу кількість дронів, щоби щільно пройти і завдати удару. Якщо ми говоримо про "шахеда", то ворог дещо змінює тактику. За географією маршрутів, якщо просто відслідковувати, коли оголошуються тривоги в різних областях і надходять повідомлення про те, що загроза є або там, або там, очевидно, що час від час змінюються маршрути "шахедів". Ворог намагається обійти певні зони дії ППО та мобільних груп. Там, де росіяни розуміють, що в столиці може бути більше засобів задіяно, вони використовують щільність, тобто кількість. Я думаю, надалі ворог діятиме саме таким чином. Яка логіка? Ми випустимо 40 одиниць, 36 зіб'ють, можливо 4 десь влучать. Навіть якщо один влучить. Все одно тривога триває по кілька годин. Це небезпеки і тому, що падають уламки збитих дронів. І цей ефект їх теж задовольняє. Коли запитують: дивіться, росіяни не досягли своїх цілей через роботу ППО? Не треба забувати, що є й фактори психологічні, які вони використовують. Дешевизна, простота, налагодженість у виробництві й складанні цих "шахедів" зараз дає змогу ворогу використовувати ці дрони. Якщо ми говоримо саме про Київ, то така масована атака була десь у травні-червні місяці із застосуванням дронів. Або й навіть раніше. Більше таких масованих атак не було вже тривалий час.

Протидія атакам "шахедами" у нас щоразу вдосконалюється. Повітряні Сили ЗСУ мають більше засобів ураження, тих же "Гепардів" ("Gepard" – німецька зенітна самохідна артилерійська установка – ред.). Але їх має бути більше. США нещодавно викупили у Йорданії додатково 60 одиниць "гепардів" якраз для постачання Україні. Працюють крупнокаліберними кулеметами вогневі групи. І це велика заслуга людей, які це роблять. У темний час доби не так просто мобільним групам із кулемета чи з іншого виду зброї вразити "шахед". І те, що це робиться, вже є великим досягненням. Із "Гепардом" дещо інша ситуація: це одна із найефективніших систем у протидії дронам. Вони мають радар. Вони мають свої очі, їм не потрібно підсвічувати цілі чи орієнтуватися візуально або на слух. Вони це бачать на радарі. Засоби протидії зростають. У нас зараз близько 80% складає коефіцієнт збитих цілей. Ми десь на такому показнику і він є доволі великий.

Додатки

Додаток 1

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №763/2023

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

БІЛОКОПИТОВА Богдана Володимировича – майора

БУРКОВСЬКОГО Ярослава Владиславовича – майора

ВОЛОДЕНКОВА Максима Олеговича – підполковника

ІЛЬЦІВА Павла Семеновича – підполковника

ПРИСЯЖНОГО Вадима Васильовича – майора

ЦИБУ Владислава Владиславовича – майора

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

АЛІСОВА Олександра Володимировича – капітана

БУРЛАКУ Артема Ігоровича – старшого лейтенанта

ВЕЛИЧКА Максима Валерійовича – старшого лейтенанта

ВИДИША Владислава Андрійовича – капітана

ГЕРАЩЕНКА Сергія Валерійовича – майора

КОШЛЯКА Олександра Ігоровича – капітана

МИКИТЧУКА Віталія Васильовича – молодшого лейтенанта

НОЗДРЯКОВА Єгора Романовича – майора

ПУНТУСА Олександра Павловича – майора

САВЧУКА Олега Миколайовича – підполковника

ФЕТИСОВА Петра Петровича – лейтенанта

ЧЕКМАРЬОВА Дмитра Валерійовича – молодшого лейтенанта

ЯРМАКА Богдана Сергійовича – молодшого лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

БАБЧАНІКА Андрія Олександровича – солдата

БАРАННІКА Володимира Миколайовича – сержанта

БЛАЖЕЙОВСЬКОГО Остапа Євгеновича – старшого солдата

ВЕРБОВСЬКОГО Віталія Олександровича – солдата

ВОРОБІЙОВА Євгенія Івановича – солдата

ГЕРІЛОВІЧА Сергія Івановича – солдата

ГРОШОНКОВА Івана Віталійовича – старшого солдата

ДРАГУ Романа Олексійовича – солдата

ДУНАЄНКА Сергія Володимировича – солдата

КОЛОМІЙЦЯ Андрія Олександровича – старшого солдата

КОРЕНЬОВА Ігоря Валерійовича – молодшого сержанта
МАЙДАНЮК Руслану Сергіївну – сержанта
МАНТУЛУ Миколу Миколайовича – солдата
МАТІЙЦОВА Романа Володимировича – молодшого сержанта
ОЛЕФІРЕНКА Сергія Олександровича – молодшого сержанта
ПРИСАКАРА Сергія Олександровича – молодшого сержанта
ПРИСТУПУ Ігоря Миколайовича – сержанта
РАЧКІНДУ Дмитра Васильовича – молодшого сержанта
РОМАНЧУКА Владислава Сергійовича – молодшого сержанта
СТАСЕНЮКА Романа Валерійовича – солдата
СТРАШКА Дмитра Олександровича – сержанта
СТРЕЛЮКА Павла Анатолійовича – лейтенанта
ФЕДОРЕНКА Олександра Олександровича – сержанта
ЧЕРНЯВСЬКОГО Івана Володимировича – головного сержанта
ЧЕЧКА Станіслава Олеговича – молодшого сержанта
Нагородити орденом Данила Галицького
ВАСІНА Сергія Віталійовича – підполковника
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
ПОЛІЩУКА Владислава Юрійовича – старшого лейтенанта
ПРУДНІКОВА Віталія Юрійовича – солдата
Нагородити медаллю “За врятоване життя”
ПОРУХА Михайла Богдановича – старшого солдата.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
20 листопада 2023 року

Додаток 2

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №775/2023](#)

Про відзначення державними нагородами України
За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов’язку **постановляю**:

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

КИСІЛЯ Валентина Анатолійовича (посмертно) – старшого лейтенанта
КОЗЕНЮКА Миколу Володимировича (посмертно) – старшого лейтенанта
МОВЧАНА Володимира Олексійовича – старшого лейтенанта
ПРОЦЮКА Павла Андрійовича – полковника

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

КОНОНЮКА Тараса Івановича (посмертно) – старшого сержанта
ОСНИЦЬКОГО Петра Георгійовича (посмертно) – старшого солдата
СУХОВІЄНКА Миколу Івановича (посмертно) – сержанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АВГУСТИНОВИЧА Андрія Анатолійовича – сержанта

АЛЕКСЄЄВА Василя Васильовича (помертно) – солдата
АНДРУЩЕНКА Ігоря Олександровича (помертно) – солдата
БАРАНОВСЬКОГО Сергія Олександровича (помертно) – солдата
БАХУРИНСЬКОГО Богдана Сергійовича (помертно) – солдата
БЕЛЕЯ Олександра Володимировича – молодшого сержанта
БІЛЯВСЬКОГО Анатолія Петровича (помертно) – старшого солдата
БІЛЯВСЬКОГО Богдана Вікторовича (помертно) – молодшого сержанта
БОГДАНА Олега Володимировича (помертно) – солдата
БОЙКА Володимира Васильовича (помертно) – молодшого сержанта
БОЙКА Михайла Михайловича – солдата
БОНДАРЕНКА Євгенія Васильовича (помертно) – старшого солдата
БРАГУ Романа Анатолійовича – старшого солдата
БУРИКА Івана Івановича (помертно) – солдата
ВОЛЬЧИНСЬКОГО Олександра Віталійовича (помертно) – старшого солдата
ГАНУЛЮ Володимира Васильовича (помертно) – сержанта
ГАРБАРЕНКА Олександра Ігоровича (помертно) – молодшого сержанта
ГАРКАВЕНКА Максима Миколайовича – солдата
ГОПЛЮ Володимира Івановича – сержанта
ГУРИНА Олександра Вікторовича – сержанта
ДАХНОВСЬКОГО Степана Степановича – головного сержанта
ДЕМЧЕНКА Ігоря Юрійовича – сержанта
ДОБЕРЧАКА Дениса Богдановича – старшого солдата
ЄФІМЕНКА Андрія Анатолійовича – солдата
ЗАМОЙСЬКОГО Романа Івановича (помертно) – старшого солдата
ІГНАТЕНКА Анатолія Григоровича (помертно) – капітана
КАРАСЯ Юрія Вікторовича (помертно) – солдата
КАФТАНОВА Олександра Вікторовича (помертно) – солдата
КИЗИМЧУКА Сергія Володимировича (помертно) – солдата
КІБЦЯ Олександра Олександровича (помертно) – солдата
КОЗЛОВЦЯ Анатолія Олексійовича (помертно) – старшого солдата
КОЗУНА Дениса Олеговича (помертно) – солдата
КОПІЛЬЦЯ Вадима Михайловича – солдата
КОРЖА Василя Володимировича (помертно) – молодшого сержанта
КОРНІЄНКА Миколу Максимовича – солдата
КОРЧАГУ Андрія Миколайовича (помертно) – солдата
КОШЕЛИКА Володимира Богдановича – солдата
КУЛІНСЬКОГО Сергія Сергійовича (помертно) – старшого солдата
ЛИСАКА Анатолія Васильовича (помертно) – солдата
МАЙКА Олега Васильовича (помертно) – старшого солдата
МАЛЕЦЬКОГО Володимира Леонідовича (помертно) – молодшого сержанта
МЕРЗЛІКІНА Максима Вікторовича (помертно) – старшого солдата

МИРОНОВИЧА Володимира Миколайовича (помертно) – старшого сержанта
МОГИЛУ Олександра Вікторовича (помертно) – сержанта
МОРОЗА Андрія Васильовича – солдата
ОРЛІВСЬКОГО Михайла Леонідовича (помертно) – старшого солдата
ОСІПЧУКА Івана Вікторовича (помертно) – солдата
ОСТАПЕНКА Дмитра Станіславовича (помертно) – старшого солдата
ПАРХОМЕНКА Вячеслава Михайловича (помертно) – солдата
ПАСІЧНОГО Євгенія Володимировича (помертно) – солдата
ПИЛИПЧУКА Миколу Валерійовича (помертно) – молодшого сержанта
ПОЗНЯКА Сергія Валерійовича – молодшого сержанта
ПОКОТИЛА Миколу Анатолійовича (помертно) – молодшого сержанта
ПОЦЕЛУЙКА Дмитра Сергійовича (помертно) – солдата
ПУГАЧА Євгена Володимировича (помертно) – старшого солдата
РИБАЧУКА Івана Валерійовича (помертно) – молодшого сержанта
РОМАШКА Юрія Андрійовича (помертно) – солдата
СВІРЦУКА Геннадія Сергійовича – старшого сержанта
СИДОРУКА Вячеслава Миколайовича (помертно) – солдата
СЛЕМЕНЬОВА Олександра Віталійовича (помертно) – молодшого сержанта
СМІРНОВА Дмитра Вячеславовича – солдата
СМОЛЯКА Олексія Івановича (помертно) – солдата
СОВСІМОВА Сергія Миколайовича (помертно) – солдата
СОЛОВ'Я Романа Антоновича (помертно) – сержанта
СОТНІЧЕНКА Миколу Сергійовича (помертно) – старшого солдата
СТАРОВОЙТА Геннадія Олександровича (помертно) – старшого солдата
СТЕЛЬМАХА Леоніда Олексійовича (помертно) – солдата
СТЕЦЮКА Олександра Сергійовича (помертно) – старшого сержанта
СТРУКА Владислава Ігоровича (помертно) – солдата
СТУПАКА Віктора Анатолійовича (помертно) – старшого сержанта
СУБОТУ Сергія Олександровича (помертно) – солдата
ТЕТЕРУКА Сергія Сергійовича (помертно) – молодшого сержанта
ТИМОФЕЄВА Андрія Ігоровича – солдата
ТИМОШЕНКА Ігоря Вікторовича (помертно) – солдата
ТИЩЕНКА Михайла Анатолійовича – солдата
ТРУХАНА Миколу Григоровича (помертно) – старшого солдата
ТЮХТІЯ Романа Васильовича – молодшого сержанта
УГЛИКА Сергія Миколайовича – старшого солдата
УЗЛЯКОВА Андрія Вікторовича (помертно) – солдата
ФІСЮРЕНКА Вячеслава Віталійовича (помертно) – молодшого сержанта
ФОМЕНКА Андрія Михайловича (помертно) – солдата
ФОФАНОВА Максима Борисовича (помертно) – солдата
ХАРЧЕНКА Андрія Андрійовича – солдата

ХІТРЕНКА Романа Васильовича – солдата
ХРУЩА Олексія Івановича (помертньо) – старшого солдата
ЦИЦИМОРОВА Ігоря Олеговича (помертньо) – солдата
ЧАМОРА Вячеслава Васильовича (помертньо) – солдата
ЧЕРЕДНІЧЕНКА Миколу Миколайовича (помертньо) – солдата
ЧЕРНИШЕНКА Юрія Володимировича (помертньо) – молодшого сержанта
ШВЕЦОВА Анатолія Анатолійовича (помертньо) – сержанта
ШЕВЧЕНКА Олега В'ячеславовича (помертньо) – солдата
ШЕВЧУКА Івана Володимировича (помертньо) – старшого солдата
ШЕРЕМЕТА Максима Олексійовича (помертньо) – старшого солдата
ШКРОБА Анатолія Олександровича (помертньо) – старшого солдата
ШПАКА Володимира Миколайовича (помертньо) – солдата
ШУМАЛА Романа Миколайовича – молодшого сержанта
ЮХТУ Романа Миколайовича (помертньо) – солдата
ЯКИМЧУКА Романа Васильовича (помертньо) – старшого солдата
ЯРМОЛЕНКА Сергія Юрійовича (помертньо) – старшого солдата
ЯЦЕНКА Сергія Олександровича (помертньо) – солдата
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
СОЛОВЙОВА Віталія Анатолійовича – полковника
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
ПЕРЕПЕЛИЦИНА Дмитрія Федоровича – старшого лейтенанта.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
24 листопада 2023 року

Додаток 3

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №776/2023](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

ЄМЦЯ Віталія Юрійовича – капітана

СЕМЕНЮКА Віталія Григоровича (помертньо) – старшого лейтенанта

ЧЕРНОВА Дмитра Олеговича – капітана

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

БРОВДІ Роберта Йосиповича – лейтенанта

КОРВАЦЬКОГО Романа Ігоровича (помертньо) – старшого лейтенанта

ЛЕБЕДЯ Володимира Миколайовича – полковника

НУРГУДІНА Рустама Аміровича – молодшого лейтенанта

САБАРУ Ігоря Любомировича (помертньо) – старшого лейтенанта

СМЯЦЬКОГО Миколу Олександровича – старшого лейтенанта

ШМАГАЙЛА Антона Сергійовича – молодшого лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

КЛЯХІНА Дмитра Олександровича – майора
ФЕДИНСЬКОГО Максима Ігоровича – підполковника
ЧИГИРИНА Богдана Олександровича – молодшого сержанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АНТОНОВА Олександра Володимировича – солдата
АРТЕМЕНКА Олександра Олександровича (посмертно) – майстер-сержанта
АЩАУЛОВА Миколу Єфремовича – сержанта
БАСЮКА Івана Вікторовича – солдата
БЛАЖЕЯ Михайла Васильовича (посмертно) – солдата
БОДНАРЧУКА Геннадія Васильовича (посмертно) – солдата
БОНДАРЯ Олега Сергійовича (посмертно) – старшого сержанта
БОРИСОВА Артура Ростиславовича – молодшого сержанта
ВІКТОРОВИЧА Дмитра Сергійовича – солдата
ВІКТОРОВИЧА Сергія Олексійовича – солдата
ВЛАСЮКА Михайла Олексійовича (посмертно) – солдата
ВОЗНЮКА Руслана Степановича (посмертно) – старшого солдата
ГАВРИКОВА Кирила Володимировича – солдата
ГАВРИЛЕНКА Сергія Анатолійовича (посмертно) – солдата
ГАВРИЛЮКА Євгенія Григоровича – молодшого сержанта
ГОРОДНЮКА Сергія Володимировича (посмертно) – солдата
ГРИШКА Валентина Івановича – солдата
ГУЗЬКА Максима Анатолійовича – солдата
ДЕРКАЧА Віталія Володимировича – старшого сержанта
ДЗЮБУ Анатолія Олександровича (посмертно) – старшого сержанта
ДОРОШЕНКА Сергія Олеговича (посмертно) – старшого солдата
ЖЕБУ Андрія Анатолійовича (посмертно) – солдата
ЖЕЛІСЗНЯКА Віталія Миколайовича (посмертно) – солдата
ЗЮЗІНА Олексія Петровича – молодшого сержанта
ІВАНОВА Євгена Григоровича – молодшого сержанта
КЛИМЕНКА Андрія Сергійовича – молодшого сержанта
КОБРИКА Костянтина Миколайовича (посмертно) – солдата
КОЗОДІЯ Тараса Євгеновича – молодшого лейтенанта
КОЛОШВУ Анатолія Івановича (посмертно) – солдата
КРАВЧУКА Юрія Анатолійовича (посмертно) – солдата
КУДЕНЬЧУКА Євгена Олександровича (посмертно) – солдата
КУЧЕРЕНКА Володимира Вікторовича – солдата
ЛИСА Миколу Миколайовича (посмертно) – старшого сержанта
ЛИСА Олександра Михайловича (посмертно) – солдата
ЛОНСЬКОГО Олега Анатолійовича (посмертно) – солдата
ЛЬВОВА Олексія Олексійовича (посмертно) – солдата
МАРКІВА Назара Романовича (посмертно) – старшого солдата
МАРЧАКА Павла Петровича (посмертно) – солдата

МАРЧЕНКА Всеволода Валерійовича – молодшого сержанта
МАРЧУКА Андрія Ростиславовича (помертно) – солдата
МАЦЮКА Юрія Степановича (помертно) – старшого сержанта
МЕДВЕДЄВА Сергія Ігоровича (помертно) – молодшого сержанта
МИКИТЕНКА Сергія Олександровича (помертно) – солдата
МИХАЙЛИЧЕНКА Олега Олександровича – солдата
МІНЗОВА Юрія Володимировича – старшого солдата
МОЛОДЦЯ Ігоря Вікторовича (помертно) – старшого солдата
МУРАВЕЛЯ Богдана Богдановича (помертно) – солдата
ОЛЕНИЧА Андрія Вадимовича – солдата
ПЕЛИПЕНКА Костянтина Олександровича (помертно) – солдата
ПРОЗАПАСА Андрія Миколайовича (помертно) – солдата
ПУГАЧА Михайла Леонідовича (помертно) – солдата
РАЧКА Ігоря Андрійовича (помертно) – старшого солдата
РИЧКА Назара Едуардовича – солдата
РОЗНЯТОВСЬКОГО Олександра Володимировича (помертно) – старшого солдата
СОКОЛЮКА Василя Петровича (помертно) – молодшого сержанта
СОФРОНОВА Дмитра Анатолійовича (помертно) – солдата
СТЕЦЮКА Володимира Петровича (помертно) – солдата
СТОЛЯРУКА Ігоря Миколайовича (помертно) – молодшого сержанта
СЮРЕНКА Максима Олександровича – головного сержанта
ТИЩЕНКА Євгенія Олексійовича – старшого сержанта
ФЕДОРЦЯ Сергія Володимировича (помертно) – солдата
ФІЛАНОВИЧА Андрія Анатолійовича – солдата
ФІЛАТОВА Віталія Віталійовича – старшого лейтенанта
ХАРЕНУ Богдана Вікторовича – старшого лейтенанта
ШАРГУТА Володимира Мироновича (помертно) – старшого солдата
ШТЕФЧУКА Дмитра Артемоновича (помертно) – солдата
ЮЩИКА Олександра Володимировича (помертно) – молодшого сержанта
Нагородити орденом Данила Галицького
ГРУЗДА Яна Миколайовича – полковника
СКРИПНІКА Максима Михайловича – старшого лейтенанта
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
АНУФРІЄВА Сергія Олексійовича – старшого солдата
БРІЧАКА Давида Олександровича – солдата
БУГАЄВИЧА Анатолія Олександровича – старшого солдата
БУЗІНСЬКОГО Романа Юрійовича – молодшого сержанта
ВАНЬО Василя Михайловича – солдата
ВОЛОШИНА Максима Андрійовича – солдата
ВОРОНЦОВА Олександра Леонідовича – капітана
ГРИГОРЧУКА Олександра Сергійовича – солдата
ГУДЗЯ Сергія Володимировича – лейтенанта

ДАЦИКА Олександра Васильовича – сержанта
ДЗЮБУ Івана Станіславовича – солдата
ІВАНЦЯ Валерія Станіславовича – штаб-сержанта
ІЛЬЧЕНКА Валентина Вікторовича – старшого сержанта
КАГАЛОВСЬКОГО Юрія Миколайовича – старшого лейтенанта
КИЯШКА Івана Олександровича – капітана
КОБУ Андрія Вікторовича – старшого солдата
КОБЦЯ Олексія Борисовича – старшого лейтенанта
КРАВЧЕНКА Дениса Володимировича – старшого солдата
ЛОМАКІНА Миколу Олександровича – старшого солдата
МАЖУЛІНА Євгена Олексійовича – капітана
МУХІНА Артема Володимировича – солдата
ПАВЛІКА Анатолія Миколайовича – молодшого сержанта
ПАЛІЙЧУКА Івана Васильовича – солдата
ПЕЧОРІНА Дениса Ігоровича – старшого солдата
ПИРОГА Дмитра Миколайовича – старшого лейтенанта
ПРОСТАПЧУКА Івана Васильовича – старшого сержанта
РИПОЛОВСЬКОГО Романа Михайловича – солдата
СЕМКІЯША Руслана Івановича – старшого сержанта
СОЛОВ'Я Сергія Петровича – солдата
СУХИХ Іллю Сергійовича – старшого солдата
СУШКА Володимира Івановича – старшого сержанта
ШЕМЕНДЮКА Віталія Анатолійовича – солдата
ШИТРУ Вячеслава Вячеславовича – сержанта
ЩЕРБАТЮКА Богдана Андрійовича – лейтенанта медичної служби

Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”

БОРТА Олександра Олександровича – старшого солдата
БРИЛЯ Артема Васильовича – старшого лейтенанта
БУБАЛА Ігоря Михайловича – майора
БУЧКА Володимира Юрійовича – старшого солдата
ГОЛОВАЦЬКОГО Руслана Тарасовича – старшого солдата
ГРУШУ Миколу Миколайовича – солдата
ДУДНИКА Данііла Геннадійовича – старшого солдата
МОГОЛІВЦЯ Геннадія Володимировича – старшого сержанта
МОСКАЛЯ Андрія Богдановича – солдата
ПЦКА Андрія Васильовича – старшого лейтенанта
ПОЛТАРЕЦЬКОГО Володимира Володимировича – старшого солдата
ФУРИКА Андрія Петровича – солдата
ХОМУ Миколу Михайловича – старшого солдата
ЯКУШКА Олександра Сергійовича – старшого солдата

Нагородити медаллю “За врятоване життя”

БУДНІЧЕНКА Валентина Олексійовича – майора медичної служби
МОРОЗА Дмитра Олександровича – старшого солдата

ШТЕРН Ольгу Вікторівну – молодшого сержанта.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
24 листопада 2023 року

Додаток 4

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №777/2023](#)

Про відзначення державними нагородами України
За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та
територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового
обов'язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

ВОЙТОВИЧА Миколу Святославовича (посмертно) – лейтенанта
ДОЦЕНКА Миколу Вікторовича (посмертно) – старшого лейтенанта
ІЛЮШКІНА Ігоря Володимировича – молодшого лейтенанта
КОВЕДУ Вадима Васильовича (посмертно) – старшого лейтенанта
КРАВЧЕНКА Михайла Івановича (посмертно) – старшого лейтенанта
КРИЛОВА Сергія Леонідовича – капітана 1 рангу
КУРКОСТРИГУ Ігоря Олександровича (посмертно) – лейтенанта
НОВОСАДА Сергія Анатолійовича (посмертно) – підполковника
ЯЦЮКА Олександра Петровича (посмертно) – старшого лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” I ступеня

КОЧУРУ Олега Анатолійовича – головного сержанта

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

КРИВОКОНЯ Андрія Вікторовича (посмертно) – старшого сержанта
КУЛПІНЧА Олександра Михайловича – сержанта
ПАНІЮТА Романа Вікторовича – старшого матроса

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АЙБЕНА Федора Юрійовича (посмертно) – солдата
АКСЬОНОВА Володимира Івановича (посмертно) – солдата
АЛІФОНОВА Артема Олеговича – головного сержанта
БЕЗДІТНОГО Андрія Віталійовича (посмертно) – старшого матроса
БІККУЗІНА Олександра Равільовича – старшого лейтенанта
БОГДАНА Сергія Володимировича – молодшого сержанта
БОДНАРЮКА Дениса Олександровича (посмертно) – сержанта
БОНТЮ Миколу Петровичу (посмертно) – солдата
БОРЕВИЧА Володимира Вікторовича (посмертно) – солдата
БОРТНІКА Олександра Сергійовича (посмертно) – сержанта
БРИЗГАЛОВА Олександра Сергійовича (посмертно) – матроса
БУЗЕРУКА Максима Олеговича – лейтенанта
БУКОВА Давида Павловича (посмертно) – солдата
ВАГАНОВА Віталія Валентиновича (посмертно) – солдата

ВЕРЕМ'ЮКА Віталія Анатолійовича – старшого матроса
ВЛАСЕНКА Максима Гаррієвича (помертно) – солдата
ВОВКОДАВА Михайла Олексійовича (помертно) – матроса
ВОЙТКА Віктора Вікторовича (помертно) – молодшого сержанта
ВОЛОШИНА Михайла Григоровича (помертно) – матроса
ВОРОБІЙОВА Андрія Олександровича (помертно) – солдата
ВРАЖУ Олександра Сергійовича (помертно) – старшого солдата
ГАРКУШУ Павла Юрійовича (помертно) – старшого солдата
ГОЛОВІЯ Тараса Вікторовича (помертно) – матроса
ГОЛОВІНА Євгенія Леонідовича (помертно) – солдата
ГОНЧАРУКА Ореста Рустамовича (помертно) – молодшого сержанта
ГОРОДНИЦЬКОГО Віктора Івановича (помертно) – солдата
ГРИГОРЯНА Артура Самвеловича (помертно) – солдата
ГРИДЖУКА Іллю Васильовича (помертно) – матроса
ГРИМАЙЛА Сергія Миколайовича (помертно) – старшого сержанта
ГУРАЛЬСЬКОГО Ігоря Вадимовича – молодшого лейтенанта
ДЗИМАНА Тимура Панаховича (помертно) – солдата
ДНИЩУКА Костянтина Григоровича (помертно) – сержанта
ДРУЧКА Миколу Євгенійовича (помертно) – старшого солдата
ЄРЕМА Андрія Олеговича – молодшого лейтенанта
ЄФРЕМОВА Ігоря Олександровича (помертно) – солдата
ЗАМШУ Сергія Михайловича (помертно) – солдата
ЗАТІРКУ Володимира Олександровича – капітана
ЗЛИВКА Сергія Дмитровича (помертно) – молодшого сержанта
ІВАНІСОВА Олександра Олеговича (помертно) – молодшого сержанта
ІВАНОВА Валерія Сергійовича (помертно) – солдата
ІВАНОВА Віталія Вячеславовича (помертно) – солдата
ІСЬКА Павла Валерійовича (помертно) – матроса
КАПУСТЯНА Дмитра Юрійовича (помертно) – старшого солдата
КАСЬЯНЕНКА Володимира Олександровича (помертно) – молодшого лейтенанта
КАЧУРУ Миколу Михайловича (помертно) – молодшого сержанта
КИЇВСЬКОГО Віктора Вікторовича (помертно) – солдата
КИРИЛЕНКА Олександра Станіславовича (помертно) – солдата
КИРИЧЕНКА Андрія Васильовича (помертно) – старшого солдата
КОВАЛЕНКА Володимира Петровича (помертно) – сержанта
КОВАЛЯ Володимира Анатолійовича (помертно) – штаб-сержанта
КОВАЛЬОВА Ярослава Юрійовича (помертно) – солдата
КОЗЛОВА Іллю Володимировича (помертно) – солдата
КОЗЬМУ Михайла Петровича (помертно) – старшого солдата
КОКОША Антона Івановича (помертно) – солдата
КОЛІСНИКА-КРАВЧЕНКА Антона Володимировича (помертно) – солдата
КОНДРАТА Святослава Павловича (помертно) – молодшого сержанта

КОНДРАТЮКА Олександра Сергійовича (помертно) – солдата
КОСЕНКА Олексія Григоровича (помертно) – старшого солдата
КОСТЮКА Костянтина Анатолійовича (помертно) – молодшого сержанта
КОСТЮЧЕНКА Андрія Вікторовича (помертно) – солдата
КОЦЬКОГО Станіслава Едуардовича (помертно) – солдата
КУЗЬМЕНКА Юрія Віталійовича – солдата
ЛИПОВА Антона Володимировича (помертно) – солдата
ЛИСЕНКА Дмитра Віталійовича (помертно) – солдата
ЛЮЦА Андрія Анатолійовича (помертно) – солдата
МАКЕСВА Сергія Миколайовича (помертно) – солдата
МАКСИМЕНКА Володимира Івановича (помертно) – солдата
МАМУЛІЄВА Ярослава В'ячеславовича (помертно) – солдата
МАНДРИКУ Михайла Володимировича – сержанта
МАРИНИЧА Сергія Івановича (помертно) – солдата
МЕДИНСЬКОГО Максима Єгоровича – старшого матроса
МЕДУШЕВСЬКОГО Олександра Антоновича (помертно) – старшого солдата
МОШКАЛА Олександра Петровича (помертно) – сержанта
ОВАДЕНКА Євгенія Васильовича (помертно) – старшого сержанта
ОВСІЄНКА Андрія Сергійовича (помертно) – старшого солдата
ОЛЕШКА Ігоря Володимировича (помертно) – солдата
ОЛІЙНИКА Павла Васильовича (помертно) – солдата
ОСАВОЛЮКА Сергія Олександровича (помертно) – матроса
ПАВЛЮЧЕНКА Віталія Олеговича (помертно) – солдата
ПАЛЬЧУНА Сергія Олександровича (помертно) – старшого сержанта
ПАСТУХА Сергія Анатолійовича (помертно) – молодшого сержанта
ПЕРЧЕНКА Віктора Костянтиновича (помертно) – солдата
ПРОКОПЕНКА Вадима Сергійовича (помертно) – сержанта
РАДЧЕНКА Дмитра Олександровича – молодшого сержанта
САВЕНКА Сергія Володимировича (помертно) – солдата
СИВАКА Андрія Юрійовича (помертно) – старшого солдата
СИДОРЕНКА Валерія Михайловича – старшого сержанта
СОРОЖКІНА Олексія Євгеновича (помертно) – молодшого сержанта
СТАЛЕВСЬКОГО Валерія Олександровича (помертно) – солдата
СУСЛИКА Сергія Романовича (помертно) – прапорщика
ТЕМНОГО Валерія Олексійовича (помертно) – старшого солдата
ТУРОВА Геннадія Івановича (помертно) – солдата
ФЕЩУКА Максима Миколайовича (помертно) – солдата
ХОМ'ЯКА Андрія Андрійовича (помертно) – солдата
ХОРОЛЬСЬКОГО Андрія Миколайовича (помертно) – солдата
ЧЕРНЯКОВА Юрія Олександровича (помертно) – старшого солдата
ШВЕЦЯ Олександра Анатолійовича (помертно) – молодшого сержанта
ШЕВЧУКА Ігоря Івановича (помертно) – старшого солдата

ШУМЛЯКОВСЬКОГО Олександра Віталійовича (помертньо) – штаб-сержанта

ЮНЕВИЧА Олега Олександровича (помертньо) – головного сержанта

ЮХИМЕНКА Вадима Федоровича (помертньо) – молодшого сержанта

ЮШКА Віктора Миколайовича (помертньо) – солдата

ЯНЧЕВСЬКОГО Дениса Дмитровича – старшого солдата

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

БРИКАЙЛА Володимира Стефановича – солдата

ГЕТЬМАНЦЯ Ігоря Олександровича – майора

ГУЛАМОВА Тимура Ігоровича – молодшого сержанта

КАБАНЦЯ Віталія Миколайовича – солдата

КАНАХІНА Олександра Сергійовича – солдата

КАСЬЯНЕНКА Якова Олександровича – солдата

ЛОСЯ Вадима Віталійовича – старшого солдата

НАЙДЮКА Валерія Олексійовича – солдата

ПАШТЕПУ Максима Анатолійовича – підполковника

ПОКУЛИТОГО Сергія Сергійовича – матроса

РОЖАНЧУКА Геннадія Миколайовича – майора

САМОЙЛОВА Євгенія Олександровича – солдата

СТОБОРОДА Антона Павловича – старшого солдата

ЧАЩИХІНА Євгенія Олександровича – молодшого сержанта

ЧЕПКА Євгена Володимировича – солдата

ЧЕРЕМІСІНА Павла Сергійовича – старшого солдата

ШАПОВАЛА Владислава Андрійовича – старшого солдата

ЮХИМЧУКА Павла Євгеновича – головного сержанта

Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”

БАБИЧА Олександра Юрійовича – солдата

БЕЗУГЛОГО Геннадія Михайловича – сержанта

БЄЛОУСА Андрія Анатолійовича – старшого солдата

БРЕГУНЦЯ Руслана Віталійовича – солдата

БУЛАВУ Артема Вікторовича – старшого солдата

БУЛАВУ Ігоря Миколайовича – сержанта

БУЛГАКОВА Миколу Миколайовича – солдата

БУРЛАЧЕНКА Олександра Вячеславовича – солдата

ВАСИЛЕНКА Олександра Вадимовича – солдата

ВАСИЛЬЧЕНКА Олександра Олеговича – старшого солдата

ГВОЗДЯ Олексія Миколайовича – молодшого сержанта

ГРАБОВСЬКОГО Микиту Дмитровича – солдата

ГУСАРСЬКОГО Юрія Ігоровича – солдата

ГУЦАЛА Руслана Віталійовича – молодшого сержанта

ДАРМІНА Євгенія Сергійовича – солдата

ДОГОНОВА Андрія Володимировича – старшого солдата

ДОРОВСЬКИХ Богдана Владиславовича – старшого солдата

ДРОБЯЗИНА Олександра Станіславовича – солдата
ЖИБІКА Володимира Едуардовича – старшого солдата
ЖОРЖОЛАНІА Давида Ревазовича – солдата
ЗАНІНА Олексія Миколайовича – молодшого сержанта
ЗАРУБЕНКА Артема Олександровича – старшого солдата
КАНІБОЛОЦЬКОГО Юрія Сергійовича – солдата
КОЗЛОВСЬКОГО Максима Анатолійовича – капітан
КОЛЕСНИКА Сергія Олександровича – солдата
КОМАРЕНКА Миколу Петровича – старшого солдата
КОРЧЕВОГО Костянтина Васильовича – солдата
КРАВЧЕНКА Андрія Олександровича – старшого сержанта
КРАВЧУКА Антона Станіславовича – солдата
КРАЙОВОГО Сергія Ноевича – старшого сержанта
КУЗЬМЕНКА Ігоря Олександровича – солдата
КУХАРСЬКОГО Романа Георгійовича – солдата
ЛАВРУШКА Валерія Валерійовича – солдата
ЛАМЗУ Миколу Михайловича – солдата
ЛИЧАГІНА Олександра Сергійовича – солдата
МАКСИМЕНКА Владислава Петровича – старшого солдата
МИРОНЕНКА Віктора Анатолійовича – старшого солдата
МИРОНОВА Дмитра Михайловича – старшого солдата
МІЛАША Андрія Вікторовича – старшого солдата
НАДЄІНА Василя Васильовича – солдата
ОВЧАРЕНКА Артема Володимировича – солдата
ОМЕЛЬЧУКА Станіслава Миколайовича – старшого сержанта
П'ЯТАКА Євгена Миколайовича – молодшого сержанта
ПІКУЩЕНКА Артема Валерійовича – солдата
ПЛЕСКАЧА Ігоря Сергійовича – солдата
ПЛОТНІКОВА Валерія Євгеновича – солдата
ПОЛІТАНСЬКОГО Олександра Анатолійовича – молодшого сержанта
ПОЛОЖЕШНОГО Сергія Олександровича – старшого солдата
РАЖДУ Олександра Володимировича – старшого сержанта
РАЗДАЙБЄДУ Владислава Олександровича – старшого солдата
САПРАНОВА Юрія Васильовича – солдата
САЧКА Ігоря Анатолійовича – старшого солдата
СВІТЕНКА Сергія Васильовича – молодшого лейтенанта
СВІТЛИЧНОГО Костянтина Вікторовича – солдата
СЕМЕНОВА Андрія Валерійовича – солдата
СЕРЬОЖЕНКА Івана Юрійовича – солдата
СІДЕЛЬНИКА Олександра Сергійовича – солдата
СКАЧКА Богдана Олександровича – солдата
СТОГНІЯ Михайла Сергійовича – старшого солдата
ТЕРПАЯ Михайла Георгійовича – солдата

ТКАЧЕНКА Юрія Васильовича – солдата
ТОКАРЯ Андрія Юрійовича – старшого солдата
ТУГАЯ Івана Григоровича – солдата
ТЯГЛОГО Віталія Анатолійовича – старшого сержанта
ФЕДОРОВИЧА Євгена Миколайовича – старшого солдата
ФІЛЯ Євгенія Євгенійовича – молодшого сержанта
ХАНАЙЧУКА Володимира Васильовича – молодшого сержанта
ЧАЙКУ Владислава Петровича – старшого солдата
ЧУБА Олексія Юрійовича – сержанта
ШИНКАРЯ Дмитра Віталійовича – солдата
ШКВАРЮ Едуарда Юрійовича – молодшого сержанта
ШУЛЬГУ Ярослава Миколайовича – солдата
ЯКОВЕНКА Вадима Володимировича – солдата.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
24 листопада 2023 року